

Inhoud

- pag. 2 — besluiten CPN-conferentie
— CPN-delegatie in Groen Linkse Raad
pag. 3 — notitie „ontwikkelingen in Europa”
pag. 4 — gemeenteraadsverkiezingen
— „welkom Mandela-komitee”
pag. 5 — CPN distrikt Amsterdam in het portret
pag. 6 — De Waarheid: verslag van de stuurgroep
pag. 7 — berichten uit de afdelingen

februari 1990, nummer 1

cpn-bestuur besprak veranderingen in europa

door Iede de Vries

Het partijbestuur van de CPN heeft uitvoerig gesproken over de veranderingen in de Oosteuropese landen. In een notitie van het dagelijks bestuur is een aantal „grote lijnen geschetst” en werd een relatie gelegd met het pleidooi van de CPN voor verdergaande ontwapening.

De notitie leidt ook tot een precisering van de internationale positie van de CPN. De tekst van de notitie van het dagelijks bestuur werd op enkele onderdelen verduidelijkt, en staat ook in deze ledenkrant afgedrukt. Door verschillende leden van het partijbestuur werd ervoor gewaarschuwd niet al te snel al te juichend te reageren op de nog steeds snel veranderende situatie in Oosteuropese landen. In sommige landen is de kans op anti-democratische tegenkrachten niet uitgesloten. Aan de andere kant werd er op gewezen dat in enkele Oosteuropese landen mensen zich organiseren op kwesties als ingrijpende milieuvervuiling, en dat de veranderingen niet door buitenlandse inmenging maar van onderop zijn afgedwongen.

machtsblokken

Vanuit het partijbestuur werd voorgesteld het onderdeel van de notitie over verdergaande ontwapening uit te breiden. In de discussie over de plaatsing van kernraketten heeft de CPN zich altijd op het standpunt gesteld, dat er een einde moest komen aan het denken in termen van militaire machtsblokken, en dat verdergaande ontwapening uiteindelijk zal moeten leiden tot ontbinding van Warschaupakt en NATO. Dat standpunt wordt nu opnieuw in de notitie opgenomen. Algemeen was het gevoel van de leden van het partijbestuur, dat de ontwikkelingen in Oost-Europa hebben aangetoond dat het één-partijenstelsel als staatsvorm definitief failliet is. Daarbij werd er op gewezen, dat die constatering voor de CPN geen nieuwe gevolgen heeft, omdat na de discussies begin jaren tachtig over de rol van partij en staat in het CPN-programma (van 1984) duidelijke opvattingen zijn neergelegd. Leden van het partijbestuur hebben gewezen op het belang van economische- en financiële steun aan de landen in Oost-Europa, maar

vinden dat „Oost-Europa” geen wingewest mag worden van een sterk economisch westers handelsblok. Bovendien ontstaat in die discussie het gevaar dat hulpverlening aan Oost-Europa ten koste zal gaan van de ontwikkelingshulp aan de Derde Wereld.

internationaal

Geruime tijd heeft het partijbestuur gesproken over de vraag in hoeverre de ontwikkelingen in Oost-Europa moeten leiden tot een wijziging van de internationale opstelling van de CPN. In de notitie van het dagelijks-bestuur wordt gezegd, „dat voor de CPN geen exclusiviteit meer bestaat voor communistische partijen voor wat betreft het aanknopen, onderhouden en verder ontwikkelen van betrekkingen. Daarbij is bovendien van belang dat in landen waar een communistische partij regeermacht uitoe-

herdenking februaristaking zondag 25 februari 1990

Op zondag 25 februari vindt in Amsterdam de jaarlijkse herdenking van de Februaristaking van 1941 plaats. De Februaristaking is voor ouderen en jongeren uitgegroeid tot een belangrijke gebeurtenis in de geschiedenis van ons land, tot een nationale verzetsdaad tegen onderdrukking, anti-semitisme en fascisme. De herdenking van de Februaristaking is een

belangrijk gebeuren voor allen, die zich inzetten tegen onderdrukking, voor vrede en voor het respect van de mensenrechten. Het defilé langs het monument De Dokwerker op het Jonas Daniël Meyerplein zal om 17.00 uur 's middags worden geopend met een kranslegging door het Gemeentebestuur van Amsterdam en door het Comité Herdenking Februaristaking 1941.

fent of er aan deelneemt, er een democratisch politiek klimaat heerst.” Die criteria hebben al een rol gespeeld bij het samenstellen van het nieuwe partijprogramma. Bovendien is gewezen op de onafhankelijke positie die de CPN sinds de 60'er jaren heeft ingenomen, inclusief de consequenties van mindere betrekkingen met sommige partijen. Vanuit het partijbestuur is bij het dagelijks bestuur aangedrongen die criteria-paragraaf een meer concrete invulling te geven.

consequenties

In het partijbestuur is ook stilgestaan bij de vraag, of de ontwikkelingen in Oost-Europa consequenties hebben of dienen te hebben voor de CPN.

vervolg op pag. 2

europa ontspant: bewapening omlaag!

Onder deze titel heeft het samenwerkingsverband Stop de Wapenwedloop het initiatief genomen voor een campagne tot verlaging van de wapeningsuitgaven in ons land. Onderdeel van de campagne is een schitterend affiche en een verklaring waarvoor adhesie wordt verzameld.

De tekst van de verklaring drukken we hierbij volledig af. De bedoeling is, dat de verklaring inmiddels een advertentiecampagne onder de aandacht van een breed publiek gebracht wordt. Daar is uiteraard veel geld voor nodig. Affiches en steunlijsten voor adhesiebetuigingen en financiële ondersteuning van de campagne kunnen worden aangevraagd bij: Stop de Wapenwedloop, Nw. Keizersgracht 61 in Amsterdam. Tel: 020-232535.

De wereld krijgt een nieuw gezicht. Na het INF-verdrag bereiden de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie verdere overeenkomsten voor ter vermindering van de bewapening. Beide grote mogendheden verlagen nu reeds hun defensie-begroting. In Europa vervallen scheidingen en vijandsbeelden, die het produkt waren van veertig jaar koude oorlog en die de grondslag vormden voor militaire pacten en een steeds uitzichtlozer wapeningswedloop. Wij moeten nu onze kans grijpen. De Berlijnse muur, symbool van de internationale dreiging en tegenstellingen, werd omlaag gehaald. Nu zijn de wapeningsuitgaven aan de beurt. Al dat geld kan eindelijk beter worden besteed. Wij, ondergetekenden, achten de tijd rijp voor een drastische vermindering van de militaire uitgaven. Wij dringen er bij parlement en regering met kracht op aan, hiertoe onverwijld stappen te zetten.

de laatste...

De CPN-Ledenkrant gaat veranderen. Voor u ligt het laatste nummer in de vorm waarin het de laatste jaren verschenen is. Die verandering heeft alles te maken met Groen Links. In maart a.s. zal het eerste nummer van het Groenlinkse ledenblad verschijnen. Net als de leden van EVP, PPR, PSP en de vereniging Groen Links zullen ook de CPN-leden dit nieuwe maandblad gratis krijgen toegestuurd. Veel informatie die u gewend bent in de CPN-Ledenkrant te vinden zal in dat nieuwe ledenblad verschijnen. De CPN-Ledenkrant zal niet verdwijnen. Uit oogpunt van partijdemocratie zal de CPN-Ledenkrant blijven voortbestaan, als direct communicatiemiddel tussen leden en bestuur. Hoe dat er precies uit gaat zien moet nog worden besloten. Zeker is, dat een deel van de functie van de CPN-Ledenkrant zal worden overgenomen door het ledenblad van Groen Links.

De laatste jaren was u gewend 8 keer per jaar 8 pagina's in de brievenbus te krijgen. De volgende generatie ledenkranten van de CPN zal dunner zijn en minder frequent verschijnen, waarbij informatie over het doen en laten van het partijbestuur het belangrijkste zal zijn. Oneerbiedig gezegd een soort mededelingenblad.

Bij het maken van dit laatste nummer „oude stijl” past een korte terugblik. In februari 1978 startte het partijbestuur van de CPN de uitgave van „Partijnieuws”, een informatiebulletin voor leden van afdelings- en distriktbesturen. „Partijnieuws” was toen bedoeld als aanvulling op de berichtgeving in De Waarheid over standpunten en activiteiten van het partijbestuur. Al in november 1979 werd „Partijnieuws” omgezet in een blad voor alle leden van de CPN. In november 1981 werd het omgedoopt in „Informatiebulletin”. Tot maart 1982 verscheen het onregelmatig. Op 19 maart 1982 was het zover: jaargang 1, nummer 1 van de CPN-Ledenkrant, die tot en met 1986 maandelijks (behalve in juni en juli) zou verschijnen. In 1987 werd de verschijningsfrequentie teruggebracht tot 8 keer per jaar. Onmogelijk is het stil te staan bij de vele onderwerpen, die in al die jaren in de CPN-Ledenkrant aan de orde zijn geweest. De CPN-Ledenkrant heeft ook extra edities en extra dikke nummers gekend. Vooral in de voorbereiding van CPN-congressen vervulde de ledenkrant een belangrijke rol, bij het functioneren van de interne partijdemocratie. Het is al gezegd, die rol blijft het vervullen.

Siem van der Helm
eindredakteur.

besluit van de cpn-partijconferentie dd. 17 december 1989

1. De partijconferentie van de CPN roept het partijbestuur, de districts- en afdelingsbesturen en de leden van de partij op om alles te doen wat kan bijdragen aan de verdere opbouw van Groen Links naar een strijdbaar, progressieve politieke formatie.
2. In het bijzonder roept de partijconferentie op tot gezamenlijke activiteiten, discussies, conferenties, scholingen, workshops en ledenvergaderingen die de samenwerking tussen de leden en besturen van de in Groen Links deelnemende partijen en onafhankelijken op alle niveaus bevorderen; in het bijzonder wijst de partijconferentie op de betekenis van een krachtige en wervende gemeenschappelijke voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 1990.
3. De partijconferentie dringt in dit verband aan op het nemen van actie-initiatieven en parlementair optreden voor ontwapening, verlaging van de defensielasten, initiatieven tegen alle vormen van discriminatie, behoud van het milieu door harde milieumaatregelen, verbetering van de uitkeringen en de inkomens van betaald werkenden, het scheppen en rechtvaardig herverdelen van werkgelegenheid en verbeteren van de kwaliteit van de collectieve voorzieningen. Zij roept de besturen van de Groenlinkse

- partijen en het Voorlopig Groen Links bestuur op om in het bestuurswerk in de komende tijd prioriteit aan dit politiek werk te geven naast de noodzakelijke organisatorische maatregelen voor de opbouw van Groen Links.
4. De partijconferentie dringt er bij het partijbestuur op aan de noodzakelijke medewerking te geven aan de opzet van een gezamenlijk blad van Groen Links.
 5. De partijconferentie verzoekt het partijbestuur voorbereidingen te treffen voor een congres, te houden in juni 1990, waar aan de orde zullen zijn de actuele politieke situatie en de bijdrage van de CPN aan de versterking van Groen Links inclusief, indien nodig, aanpassingen van de statuten.
 6. De partijconferentie besluit in te stemmen met het reglement van de Groen Linkse Raad.
 7. De conferentie draagt het partijbestuur op om zo spoedig mogelijk in het kader van het bestuur van Groen Links een structuur te ontwerpen die het lidmaatschap van Groen Links mogelijk maakt voor de leden van de akkoordpartners.

Deze voorstellen zullen voorgelegd worden aan eerder genoemd congres in juni 1990.

cpn-bestuur en europa

Vervolg van pag. 1

Daarbij bleek dat sommige PB-leden spraken van een „identiteits-crisis”, en dat de machtswisselingen en onthullingen een smet hebben geworpen op het begrip communisme, en dat zoiets automatisch wordt gespiegeld aan de CPN.

„In het verleden werden we op één hoop geveegd met Oost-Europa, en was alles fout. En nu daar schoon schip wordt gemaakt, worden we weer op één hoop geveegd, en is het weer fout”, zo werd door een enkeling bevestigd.

partijprogramma

Daar tegenover meenden andere PB-leden dat de gebeurtenissen niet op de CPN van toepassing zijn. „Wij hebben al veel eerder het stalinistisch partij- en leidersmodel losgelaten. Wij hebben al veel eerder een interne democratisering ingevoerd. Wij hebben al veel eerder de combinatie gelegd tussen socialisme en democratie. Bovendien hebben we ons uitgesproken tegen de militaire interventie in Prag (1968) en tegen de afkondiging van de staat van beleg in Polen (1981).

De CPN heeft mede daardoor een dijk van een partijprogramma, wat we er nog maar eens op na moeten lezen. Bovendien hebben we onze

kritiek op ontwikkelingen in enkele Oosteuropese landen nooit onder stoelen of banken gestoken. Wat dat betreft hoeven wij de kritiek op de Oosteuropese partijen niet op onszelf te betrekken”, zo was van andere PB-leden de opvatting.

Omdat het partijbestuur het van groot belang vindt, dat in alle partijafdelingen en distrikten discussies plaatsvinden over de ontwikkelingen in Oost-Europa, en de consequenties voor de CPN, is besloten de tekst van de notitie van het dagelijks bestuur integraal te publiceren, alsmede dit verslag van meningen en opvattingen binnen het PB.

wie is wie in de groen linkse raad

door Wil Evers

De partijconferentie van 17 december wees veertien mensen aan, die de CPN in de Groen Linkse Raad gaan vertegenwoordigen. Wie zijn dat precies, wat doen ze? Een korte inventarisatie.

jan berghuis

38 jaar, woont in Beverwijk. Deed LTS en was lasser/procesoperator. Is tegenwoordig vrijgesteld lid van de ondernemingsraad van Hoogovens. Studeert personeelswerk aan de POPA in Amsterdam. Is binnen en buiten de CPN actief op sociaal-economisch vlak. Is lid van het partijbestuur. In zijn vrije tijd als middenvelder en jongste speler betrokken bij een veteranen-voetbalelftal.

anne de boer

34 jaar, woont in Amsterdam. Historicus. Was secretaris buitenland van de ASVA. Was van 1979 tot 1983 voor de CPN betrokken bij de ondersteuning van migrantenorganisaties. Actief in de buitenlandcommissie van de CPN. Is regelmatig waarnemer voor Groen Links bij politieke processen in Turkije. Houdt van schaken, lezen, schaatsen en film. Is lid van het partijbestuur.

marius ernsting

42 jaar, woont in Amsterdam. Politicoloog. Heeft een beleids- en organisatieadviesbureau op welzijnsterrein. Zat in 1971 voor de Kabouters in de gemeenteraad van Amsterdam, en verder voor de CPN in de stadsdeelraad van Amsterdam Noord (1981-1983), de Tweede Kamer (1983-1986), en Provinciale Staten van Noord Holland (vanaf 1987). Is vice-voorzitter van de CPN.

jeanne v.d. heuvel

41 jaar, woont in Utrecht. Studeerde sociale dienstverlening en is nu emancipatiewerkster. Is al zeer lange tijd actief in de beweging Vrouwen in de Bijstand. Is lid van de Landelijke Werkgroep 'De Arme Kant van Nederland' van de Raad van Kerken en van DISK. Werkt als coördinatrice van het oeucomenische landelijke project Kerkvrouwen-Bijstandsvrouwen. Is voorstandster van de individualisering van het sociaal zekerheidsstelsel en het basisinkomen. Houdt van lezen, fotograferen en kunst.

tiny ijsberg

50 jaar, woont in Amsterdam. Studeerde HBO-cultureel werk. Is voorzitter van het Comité Herdenking Februaristaking 1941 en lid van het 4 en 5 Mei-Comité Amsterdam, daarnaast actief in tal van anti-fascistische organisaties, met name op het terrein van vervolging en verzet. Is lid van het partijbestuur.

wemke ketting-jager

48 jaar, woont in Farmsum. Studeerde na het behalen van haar MULO-diploma Duitse handelscorrespondentie en enige tijd geschiedenis. Zat vanaf 1982 voor de CPN en van 1986 tot 1989 ook voor de PSP in de gemeenteraad van Delfzijl. Momenteel actief in het advieswerk inzake uitkeringen en verblijfsvergunningen. Luistert graag naar klassieke pianomuziek, is voorzitter van de CPN-afdeling Delfzijl en lid van het partijbestuur.

amy koopmanschap

37 jaar, woont in Amsterdam. Was als A- en B-verpleegkundige werkzaam in de gezondheidszorg, is tegenwoordig beleidsmedewerker gehandicaptenbeleid bij de provincie Zuid Holland. Zit voor het Links Akkoord/Groen Links in de stadsdeelraad van de Pijp. Is binnen de CPN en Groen Links actief op het emancipatievlak. Doet als ze tijd over heeft aan lezen, fietsen en zeilen.

marjan lucas

32 jaar, woont in Nijmegen. Studeerde cultuur- en godsdienstpsychologie. Is sinds 1985 betrokken bij gemeenteraadswerk in Nijmegen, eerst als assistente van de CPN-fractie en sinds 1986 als raadslid voor Radikaal Links/Groen Links, met als werkterreinen welzijn en educatie. Is lid van de landelijke Werkgroep Lokale Politiek van Groen Links. Doet aan fietsen en hardlopen en is bescheiden liefhebster van medium dry sherry.

tara oedayraj singh varma

41 jaar, woont in Amsterdam. Geboren in Springland in (Brits) Guyana, studeerde kweekschool en rechten in Paramaribo. Twintig jaar geleden naar Nederland gekomen. Werkt bij het informatiepunt voor Surinamers in Amsterdam, geeft politieke scholing aan buitenlandse vrouwen. Bekleedt een veelheid aan functies in migrantenorganisaties. Is lid van het bestuur van het CPN-district Amsterdam. Zit voor Links Akkoord/Groen Links sinds 1986 in de Amsterdamse gemeenteraad.

coen oosterveld

43 jaar, woont in Oude Pekela. Studeerde sociologie in Groningen. Is coördinator/directeur van het Stichting Basiseducatie in Musselkanaal. Is voorzitter van de CPN-afdeling Oude Pekela, lid van het dagelijks bestuur van het CPN-district Groningen en lid van het partijbestuur.

fon ten thij

38 jaar, woont in Amsterdam. Is milieuchemicus en werkzaam als milieuumbtenaar bij de gemeente Amsterdam. Was in 1972 betrokken bij de oprichting van de Vereniging Milieudéfensie en bouwde in 1973 windmolens voor de Stroomgroep Stop Kalkar. Was verder actief in het buitenlandsecretariaat van de ASVA. Is bestuurslid van Links Watergraafmeer en secretaris van de fractiebegeleidingsgroep van Links Akkoord/Groen Links Amsterdam. Hobby's: romaanse en vroeg-gothische kerken, lezen, skieën, squash en schaatsen.

boe thio

41 jaar, woont in Amsterdam. Werkzaam als macro-econoom aan de Universiteit van Amsterdam. Was betrokken bij de opstelling van

het IPSO-plan 'voor werk en een beter bestaan' en het partijprogramma. Werkte aan de financiële toelichting van verkiezingsprogramma's van de CPN en Groen Links. Was penningmeester van de partij en is nu lid van het dagelijks bestuur. Houdt van lezen en klassieke muziek.

johan tjeerde

28 jaar, woont in Utrecht. Opgeleid tot leraar geschiedenis en engels, werkt als leraar persoonlijke en maatschappelijke vorming en verder als gezinsverzorger. Actief in het CPN-jongerenoverleg. Heeft de derde wereld en de kunst in de Sovjet-Unie (Platonov) als stokpaardjes.

rieme wouters

44 jaar, woont in Delft. Is als maatschappelijk werker al zo'n twintig jaar werkzaam in de psychiatrie, tegenwoordig in een managementfunctie bij het Regionaal Instituut Beschermde Woonvormen (RIBW). Zit sinds 1982 in de Delftse gemeenteraad voor Links Delft/Groen Links. Is actief in het CPN-vrouwenoverleg, lid van het bestuur van het CPN-district Den Haag en van het partijbestuur.

Als plaatsvervangende leden werden gekozen: Peter Buijs, Amsterdam
Harry v.d. Berg, Amsterdam
Riet van Putten, Leiden
Karin de Vré-IJisberg, Egmond
Joop Verroen, Oud-Beijerland

maak eens kennis met

DE WAARHEID

Vechten tegen de ridicule opvatting als zou „links zijn” uit de mode zijn. Bewijzen dat „links” wel degelijk andere en betere oplossingen heeft voor de problemen van vandaag. Een platform bieden voor de vele bewegingen die Nederland rijk is en die in de andere media nauwelijks aan bod komen. Zo'n krant verdient het om door velen gelezen te worden. Speciaal voor hen die wel eens kennis willen maken met De Waarheid hebben we een noviteit: een speciaal weekendabonnement. Elke zaterdag De Waarheid in de bus met ons speciale zaterdagkatern, De Waarheid PLUS. Laat u eens verleiden, trek de stoute schoenen aan. Maak eens kennis met De Waarheid!!!

- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en neem om te beginnen een speciaal zaterdagabonnement voor f 8,90 per maand.
- Ja, ik maak kennis met De Waarheid en wil direct een volledig abonnement voor f 22,10 per maand.

Naam:
Adres:
Postcode:
Plaats:

Deze bon opsturen naar:
De Waarheid, Antwoordnummer 2518, 1000 PA Amsterdam
(postzegel niet nodig) Of bel ons: 020-262565.

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie: Siem van der Helm

Redactie: Kees van den Berg,
Jeannette van Beuzekom
Wil Evers,
Elly van Eyck,
Iede de Vries

Redactiesecretariaat:
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH Amsterdam,
tel. 020 - 26 25 65 (tst. 10)

Druk: Dijkman

ontwikkelingen in europa

De top nabij Malta van Gorbatsjov en Bush heeft een hoopvol resultaat te zien gegeven. Er zijn afspraken gemaakt om volgend jaar te komen tot regelingen, die moeten leiden tot afschaffing van de helft van de strategische raketbewapening (lange-afstandsraketten), tot drastische vermindering van de conventionele bewapening in Europa en tot een vergaand verbod op de produktie van chemische wapens. Woordvoerders van beide presidenten hebben verklaard, dat deze afspraken kunnen worden verwezenlijkt op een nieuwe top in de loop van 1990. Zowel Bush als Gorbatsjov hebben gezegd, dat de periode van de koude oorlog tot het verleden behoort en dat de eerder ingetreden ontspanning tussen Oost en West zal worden doorgezet. Het afbreken van de Muur in Berlijn is als het ware een bezegeling geworden van dit proces tot vrede en ontwapening in Europa. Een terugkeer naar de periode van het z.g. IJzeren Gordijn is onmogelijk geworden.

In Europa zelf heeft de breedgeschakeerde vredesbeweging daartoe in de afgelopen jaren krachtige aanzetten gegeven. In Nederland, de Bondsrepubliek, België, Hongarije en vele andere landen is door miljoenen mensen opgetreden tegen kernbewapening in Oost en West, voor het doorbreken van de opdeling van Europa in politiek militaire blokken, en tegen het voortdurend opjagen van de bewapening. Deze bewapening heeft niemand voordeel gebracht; het heeft slechts nadelige gevolgen gehad voor de landen en volken van West- en Oost-Europa.

wapenwedloop moet eindigen

De CPN is van mening, dat de top bij Malta heeft uitgewezen, dat er een gunstig uitzicht is op een drastische vermindering van de bewapening en de defensieuitgaven. Dat geldt de landen van West- en Oost Europa. De Verenigde Staten hebben een vermindering van de defensieuitgaven van 180 miljard dollar aangekondigd; in een aantal Oosteuropese landen zijn kortingen op de militaire uitgaven aangekondigd en het is bekend dat de Sowjet-Unie op vele niveaus daarnaar streeft en konkrete maatregelen in uitvoering heeft genomen. Door landen als Hongarije en Tsjechoslowakije is al te kennen gegeven, dat men zich niet meer ebonden acht aan verordeningen, die hen in het kader van het Warschaupact zijn opgelegd. Elders treden thans soortgelijke tendensen op. De CPN heeft in haar partijprogramma van 1984 al duidelijk gemaakt, dat deze wedloop in de bewapening en tot blokvorming, allereerst in West-Europa en later in Oost-Europa tot een verscherping van de verhoudingen tussen beide stelsels heeft geleid. "De grootste gangmaker van de wapenwedloop is en was de USA. Maar de fictie op het militaire machtsdenken in de SowjetUnie heeft mede bijgedragen tot de uitzichtloosheid van deze wedloop". De CPN heeft daaraan de konklusie verbonden, dat vrede en veiligheid niet kunnen worden gewonnen door uitsluitend uit te gaan van militaire krachtsverhoudingen in de wereld, tussen de blokken en de machtigste mogendheden daarin. Deze fixatie is door de leiding van de CPSU en de regering van de Sowjet-Unie losgelaten. Er is onder leiding van Gorbatsjov een koers ingeslagen, die is gericht op een drastische vermindering van de bewapening, niet in het minst om een daadwerkelijke ontplooiing van de binnenlandse economie enig reliëf te geven. De noodzaak daartoe wordt in verklaringen van die zijde voortdurend onderlijnd, waar het gaat om de perestrojka tot ontwikkeling te brengen en daarmee het levenspeil van de bevolking van dit land. Het gaat daarbij ook om een werkelijke democratisering van de samenleving. Er is voor de CPN geen reden om op dit moment een "eigen gelijk" te claimen, want de internationale ontwikkelingen hebben intussen tot die situatie geleid. Maar het is duidelijk, dat het loslaten van de politieke en militaire aspecten van de z.g. Breznjew-doctrine ertoe hebben geleid, dat het Warschaupact niet langer meer kan dienen als een soort van gendarme ten opzichte van Oost-Europese landen. Onder deze noemer kan geen militair ingrijpen meer plaatshebben, evenmin door nationale militaire eenheden of politietroepen. De Sowjet-Unie is druk doende om haar eigen machtspositie binnen het Warschaupact te benutten om deze nieuwe koers tot gelding te brengen. Afghanistan is eerder daarvan een voorbeeld gebleken. Allerewege wordt nu erkend, dat er in Europa een nieuwe situatie is ontstaan en de perspectieven tot ontwapening groot zijn. Wapenwedloop moet tot het verleden behoren.

omwenteling in Oosteuropese landen

Grote groepen van de bevolkingen van een aantal Oosteuropese landen hebben deze verandering in de internationale positie van de Sowjet-unie aan gevoeld. Gesteund door de perestrojka en glasnost wordt er thans storm gelopen tegen de bestaande machtsstructuren. Het voltrekt zich met schokken maar wel met het perspectief dat daar de democratische massabeweging invloed krijgt op het reilen en zeilen. Er is een ontwikkeling gaande , waarbij duidelijk wordt dat men zich niet meer wenst neer te leggen bij de vastgeroeste machtsstructuren en inmiddels al het recht heeft verworven tot inspraak en tot deelname aan regeermacht. De regerende communistische partijen staan onder zware druk. Dit gebeurt nu het destijds - onder pressie van de Sowjet-Unie- ingevoerde eenpartijstelsel geen soelaas biedt om de democratische beweging in die landen tevreden te stellen. Polen is er een duidelijk voorbeeld van. Het heeft acht jaren moeten duren alvorens er een breedgeschakeerde coalitie-regering tot stand kon komen. De visie van de CPN - al in 1981 naar buiten gebracht - mag in dit verband wel degelijk worden gememoreerd. Wat zich nu in een reeks landen van Oost-Europa ontvouwt is voor een democratische ontwikkeling in Europa van betekenis. Landen onttrekken zich aan de greep van de bewapening, pogen de weg naar werkelijke nationale zelfstandigheid in te slaan, aan politieke bewegingen wordt ruim baan gegeven. Het zijn hoopvolle ontwikkelingen in een Europa, die alle vredelievende en democratisch-gezinde mensen tot vreugde kunnen stemmen. De CPN is van mening, dat aan politieke partijen en bewegingen, die zich inzetten voor een democratische en humane samenleving alle mogelijke steun moet worden gegeven. Alleen daardoor kan recht worden gedaan aan eisen tot verdergaande democratisering, tot het respect op vrijheid van meningsuiting, en voor verbetering van de sociale en economische positie van de bevolkingen van alle landen. De mislukking van het eenpartijstelsel is in Oost-Europa aangetoond. Er kan nu gekozen worden voor een structuur waarbij ruimte is voor progressieve bewegingen in een pluriform bestel.

Een Europa met open grenzen

Terwijl zich nu in landen van Oost-Europa een democratische en vernieuwingsgezinde beweging manifesteert, wordt daar in West-Europa - met name binnen de EEG en de NAVO - aarzelend en terughoudend op gereageerd. Dit blijkt duidelijk op het terrein van de defensie-uitgaven. De USA kondigt een drastische vermindering van haar defensiebudget aan, maar de regering - Lubbers-Kok schijnt zich van de internationale ontwikkelingen weinig aan te trekken en blijft vooralsnog vasthouden aan een verhoging van de defensie-uitgaven. Deze stellingname is strijdig aan de positie, die ons land in de huidige Europese situatie kan en moet innemen. Er is geen enkele reden om aan de bewapening vast te houden, omdat het haaks staat op de zich snel veranderde internationale verhoudingen. Dat laatste vereist een krachtig eigen stellingname. Nu de internationale ontspanning - mede gestimuleerd door de Malta-top - zich gaat doorzetten is het kabinet Lubbers-Kok in een positie om zelf vergaande stappen te zetten, naar een drastische vermindering van de oorlogsuitgaven. Ook binnen het verband van de NAVO moeten die eisen worden gesteld. Nu de grote mogendheden - de USA en de SU -

bilaterale afspraken gaan maken om te komen tot vermindering van hun wapens- en legerpotentiëel in Europa- mag dit er onder geen beding toe leiden, dat de Europese landen opgezadeld blijven en worden met zeer hoge defensie-uitgaven. Zoals evenmin aanvaardbaar is, dat het Engeland van Thatcher en het Frankrijk van Mitterand blijven voortgaan met atomaire proeven en - bewapening en vasthouden aan hun wapensystemen. Dergelijke systemen zijn in strijd met een stelsel van Europese veiligheid en inkrimping van bestaande arsenalen is derhalve nu noodzakelijk Het ontspanningsproces is universeel en derhalve dienen de landen van West-Europa - eerst en vooral Nederland - daarvan profijt te trekken. Vermindering van de bewapening is ook voor ons land absoluut noodzakelijk, omdat daardoor miljarden guldens kunnen worden vrijgemaakt ten behoeve van veel betere doeleinden, met name de hulp aan de landen van de Derde Wereld, de bestrijding van de vervuiling van het milieu, en voor extra steun aan de steeds meer gedupeerde groepen in onze eigen samenleving, zoals de uitkeringsgerechtigden. Waar het vijand-beeld allengs aan het verdwijnen is - na zoveel jaren gediend te hebben als motor voor de wapenwedloop - zijn er in Europa vele mogelijkheden om de spiraal van bewapening te doorbreken. Een dergelijke koers past bij de akkoorden van Helsinki van 1975 op een moment dat de tweedeling in Europa ten einde loopt en een militaire confrontatie tot het verleden gaat behoren. Alle landen in Europa hebben daarbij een eigen verantwoordelijkheid.

Schengen akkoord is onaanvaardbaar

Het is tegen deze achtergrond, dat de CPN voorstandster is van een koers, die erop is gericht om tot een vrije ontwikkeling in Europa te komen. Zij is gekant tegen een opsluiting in zichzelf van de EG. Voor de CPN heeft daarbij versterking van de democratie en bescherming en uitbreiding van sociale rechten prioriteit. Het is nodig te komen tot een ontwikkeling van handels- en economische betrekkingen tussen landen van West en Oost, zonder discriminatie en terwille van wederzijds voordeel. De CPN is voorts van mening, dat aan alle discriminerende bepalingen in het vrije verkeer van mensen in Europa een einde komen moet. Het z.g. Schengenakkoord is in de huidige situatie volstrekt onaanvaardbaar. Ons land moet overeenkomstig haar tradities haar grenzen open houden ook na 1992, voor allen die hun toevlucht zoeken op grond van vervolging en discriminatie. Het ligt voor de hand, dat er thans tussen landen van West en Oost-Europa afspraken tot stand komen in het kader van economische steun. Voor de CPN staat voorop dat deze hulpverlening niet ten koste mag gaan van de landen van de Derde Wereld; financiële en materiële steun in het kader van ontwikkelingshulp toegezegd, moeten worden nagekomen.

Ruimte voor debat

De jongste ontwikkelingen geven reden tot hoop en perspectief. Ons land heeft de mogelijkheid zich te ontworstelen aan de knellende greep van de NAVO en van de USA. En tegelijkertijd afstand te nemen tegen de mogendheden, die zich binnen de EEG heer en meester wanen. Vooral de regering van de Bondsrepubliek, onder aanvoering van kanselier Kohl, gedraagt zich aanmatigend. Kohl en zijn CDU denken dat zij de toekomst van beide delen van Duitsland kunnen gaan bepalen en permitteren zich daarbij opvattingen te lanceren, die slechts bedoeld zijn om de uitgangspositie van CDU-CSU voor de bondsdagverkiezingen van 1990 te versterken. Terecht hebben belangrijke geledingen van de SPD en van de Groenen daar scherp afstand van genomen. De CPN is van mening, dat waar het politieke debat in beide delen van Duitsland over vormen van eenwording of confederatie nu is opgelaaid - mede veroorzaakt door de politieke en economische chaos in de DDR - daaraan alle ruimte moet worden gegeven. De progressieve krachten in beide delen van Duitsland hebben in de loop der jaren in kracht gewonnen. Democratische en progressieve krachten in Oost en West zijn zich er van bewust dat, onder erkenning van het recht op zelfbeschikking van

de beide Duitslanden, in de toekomst geen hereniging of confederatie mogelijk is zonder de besluiten van de konferentie van Potsdam (waar besluiten tot demilitariseringen denazificatie zijn genomen) en de huidige grenzen in Europa te respecteren. Er tekent zich in Europa een proces af, waarbij er betrekkingen van gelijkwaardigheid tussen de Europese landen ontstaan en waarbij overheersing tot het verleden behoren. Dat is onderdeel van het ingezette proces tot ontspanning. Tegen deze achtergrond kan het niet zo zijn dat waar gelijkwaardigheid nodig is de Westduitse regering vasthoudt aan haar weigering om het staatsburgerschap van de DDR te erkennen.

Internationale positie van de CPN

De CPN acht het van belang te komen tot een duidelijke stellingname inzake haar internationale betrekkingen en kontakten, in het bijzonder voor wat betreft Europa. Al eerder heeft de CPN haar *autonome* positie uiteengezet, zowel met betrekking tot internationale politieke ontwikkelingen als voor wat betreft haar betrekkingen met partijen. De gang van zaken in Tsjechoslowakije (1968) en Polen (1981-1982) is destijds aanleiding geweest voor de CPN om betrekkingen met de daar regerende partijen te verbreken. Ook in de huidige situatie zal de CPN aan haar autonome positie blijven vasthouden. Een en ander is op het laatst gehouden CPN-congres (april 1989) in Amersfoort gepreciseerd. Overeenkomstig het partijprogram zal de CPN zich inzetten voor een nieuw internationalisme waarbij de ontplooiing van internationale solidariteit een centrale plaats inneemt. Terzelfdertijd treedt de CPN op voor de meest brede samenwerking van partijen en bewegingen, waarbij konkrete politieke doelen voorop staan. Het gaat dan om partijen, bewegingen en anderen, die zich duidelijk profileren en zich daadwerkelijk richten op het realiseren van progressieve doelstellingen. Voor haar eigen internationale betrekkingen en kontakten zal de CPN zich laten leiden door het criterium, dat zij betrekkingen en kontakten alleen zal onderhouden met die partijen en politieke bewegingen, die zich inzetten voor democratie, voor vrede, voor respectering van democratische - en mensenrechten, voor eisen tot bescherming van het milieu, voor een sociaal en menswaardig bestaan, tegen discriminatie en onderdrukking in welke vorm dan ook. Voorgaande betekent, dat er voor de CPN geen exclusiviteit meer bestaat voor communistische partijen voor wat betreft het aanknopen, onderhouden en verder ontwikkelen van kontakten en van betrekkingen. Daarbij is het essentieel, dat in landen waar een communistische partij regeermacht uitoefent - dan wel daaraan deel heeft - er een democratisch politiek klimaat heerst of in ontwikkeling is en controle vanuit brede geledingen van de bevolking mogelijk wordt gemaakt. In het algemeen kan worden gekonstateerd, dat waar de scheidslijnen tussen de blokken - en ook het blokdenken - zullen gaan verdwijnen, ook scheidslijnen die er zijn ontstaan tussen belangrijke formaties van de progressief maatschappelijke bewegingen aan verandering toe zijn. Daarbij is debat tussen sociaal-democraten, communisten en groenen wenselijk en noodzakelijk. In het nieuwe Europa, waarvan de contouren nu reeds zichtbaar worden, komen in tal van landen politieke samenwerkingsverbanden naar voren, die een sterk stempel op progressieve ontwikkelingen kunnen zetten. In ons eigen land is Groen Links in dit opzicht van de allergrootste betekenis. Groen Links gaat zich vanuit het eigen program niet alleen in ons eigen land maar ook internationaal manifesteren. En daarbij eigen wegen inslaan en keuzes maken. De CPN van haar kant is bereid daaraan haar eigen bijdrage en ondersteuning te geven. De aktuele ontwikkelingen in Europa geven reden voor de verwachting, dat er voor progressieve en linkse bewegingen belangrijke perspectieven zijn.

14 december 1989
dagelijks bestuur CPN

groen links in de praktijk

door Hans Bunkers

Het is 16 november en ik bevind me in een zaaltje van een van de cafe's die Groesbeek, een dorp onder de rook van Nijmegen, rijk is. Op de agenda staat de beslissing over het omdopen van 'Links Groesbeek' in 'Groen Links'. Zoals in veel kleinere plaatsen is de opkomst groot. Je zou bijvoorbeeld, als je het omrekent naar een stad als Nijmegen, al snel zo'n tweehonderd mensen op een ledenvergadering mogen verwachten.

De beslissing die vanavond genomen moet worden is een goede graadmeter voor het vertrouwen van de leden van de partijen in Groen Links. In mijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van Groen Links Gelderland zal ik uiteraard proberen de beslissing tot omdopen te verdedigen. Toch zijn ook de tegenargumenten belangrijk: de stormachtige periode waarin Groen Links ontstond heeft veel mensen enthousiast gemaakt, maar net zo goed wantrouwen onder leden en kiezers teweeggebracht. In Groesbeek bestaat er al langer een linkse samenwerking, in de vorm van een vereniging compleet met inschrijving bij de Kamer van Koophandel. Men ziet zich dan ook, terecht, als voorlopers van de landelijke ontwikkelingen. Desondanks is het grootste bezwaar tegen omdopen dat het de vraag is hoe lang Groen Links zal bestaan. Sommigen zijn van mening dat Groen Links in korte tijd uit elkaar zal vallen door inhoudelijke meningsverschillen en 'bloedgroep'-ruzies. Maar de uiteindelijke beslissing valt positief uit: Groen Links is er nu ook in Groesbeek.

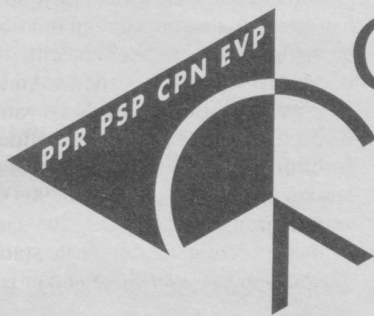
de optelsom

"Groen Links moet meer zijn dan de optelsom van de delen." In die kreet zijn de twijfels van de voorstanders, de eisen van degenen voor wie het te langzaam gaat, maar ook de argumenten van de tegenstanders ("waar blijft ons deel?") samen te vatten. Er gaan stemmen op Groen Links te voorzien van een 'politieke filosofie'. Blijkbaar moet ik me daarbij voorstellen, dat een groep ergens op landelijk niveau zo'n filosofie uitdenkt. Die wordt dan gepubliceerd in de ledenkrant en zo ontstaat er een Groen Links, dat meer is dan de optelsom van de delen. Maar een punt dat op dit moment van groot belang is, en dat zoals wel vaker bedolven wordt onder het verbale geweld van de ideologen, is dat er gemeenteraadsverkiezingen voor de deur staan. En dat er in al die plaatsen ervaringen worden opgedaan met 'Groen Links', dat velen zich daar op dit moment voor inzetten en dat die praktische inzet een belang-

rijk aanknopingspunt is voor hoe de toekomst van Groen Links eruit gaat zien.

de drijfveer

Die pragmatische gedachte was de belangrijkste drijfveer voor het oprichten van een Groen Links bestuur in Gelderland. Hoewel er al langer een provinciale fractie 'Links Gelderland' bestond, was er op bestuurlijk niveau lange tijd slechts incidenteel overleg. Met de deelname van Groen Links aan de Tweede Kamerverkiezingen in het vooruitzicht veranderde dat snel. Vrijwel tegelijkertijd ging van verschillende partijen het initiatief uit een gezamenlijke vergadering te beleggen. Resultaat van die bijeenkomst, op 7 juni 1989, was een gezamenlijk campagne team voor de Twee-

GROEN LINKS

de Kamerverkiezingen. Gevolg was onder andere dat voor het eerst alle borden in Gelderland van affiches werden voorzien. Met vakantie en Tweede Kamerverkiezingen achter de rug werd het tijd een meer permanente en democratische vorm te kiezen. Er werd contact gelegd met de EVP en er werd een onafhankelijke voorzitter gevonden (dat wil zeggen: lid van de Vereniging Groen Links). Strikt genomen was het niet mogelijk een Gelders bestuur samen te stellen: de ledenvergaderingen van de partijen konden wel een afvaardiging naar het 'besturenoverleg' kiezen. De verkiezing van het bestuur van Groen Links Gelderland vond plaats op 14 oktober 1989. Zo'n tachtig Gelderse leden waren unaniem van mening, dat het niet noodzakelijk was in

afzonderlijke ledenvergaderingen uiteen te gaan om hun vertegenwoordiging voor een 'besturenoverleg' te kiezen. Bovendien werd het door het bestuur gevraagde budget unaniem verhoogd.

lokale politiek

De belangrijkste taak voor dit nieuwe bestuur was het stimuleren van de oprichting van plaatselijke Groen Links gemeenteraadswerkgroepen. De eerste stap daartoe was het gericht uitnodigen van mensen voor de bijeenkomst van 14 oktober: naast de bestuursverkiezing was die dag gewijd aan de gemeenteraadsverkiezingen. Er werd gediscussieerd over de problemen van kleine en beginnende gemeenteraadsfracties. Dat gebeurde met medewerking van de landelijke werkgroep lokale politiek, die uitstekend voorbereidend werk had verricht in de vorm van een overzicht van electoraal belangrijke plaatsen en de brochure 'wenken voor deelname aan gemeenteraadsverkiezingen'. De tweede stap was het benaderen van al die

plaatsen waar een grote kans bestaat op een raadszetel of een enthousiaste 'kern' bestaat.

Omdat Gelderland qua oppervlakte een zeer grote provincie is, werd het bestuur opgesplitst in drie regionale groepen. In elk van die groepen waren de deelnemende partijen vertegenwoordigd, onder andere omdat zo het verzamelen van de adressen van de leden altijd door iemand van de betrokken partij gedaan kon worden. Voor de CPN vormde het bestaan van een districtsindeling die niet samenvalt met de provinciegrenzen een extra struikelblok.

progressief akkoord

De werkgroep lokale politiek had een mogelijke uitbreiding van dertig raadszetels nu naar

vijftig zetels na de verkiezingen berekend. Sommige kernen hielden vast aan hun oude naam, zoals Progressief Harderwijk. In andere plaatsen onstond een enthousiaste gemeenteraadswerkgroep, maar was er om allerlei redenen niemand bereid lijsttrekker te worden, zoals in Wijchen. In weer een ander geval ketste de Groen Linkse deelname bijna af op het ontbreken van iemand die de tweede plaats op de lijst, met potentiële zetel, in wilde nemen. Op het laatste moment lukte dat nog. In een aantal plaatsen kende men tot nu toe een PvdA/PPR-lijst, nog afkomstig uit de tijd van het Progressief Akkoord. De meeste van die kernen gaan nu voor het eerst zonder de PvdA de verkiezingen in, en dat is iets dat door de plaatselijke sociaal-democratie niet altijd met vreugde wordt begroet. In Heumen zit de PvdA nu met de handen in het haar omdat de enige vrouw uit de voormalige gecombineerde fractie lijsttrekker wordt voor Groen Links. In een ander geval leidde de PAK-traditie juist tot een breuk binnen Groen Links.

Daarnaast lukte het niet overal Groen Linkse gemeenteraadswerkgroepen op te richten. In een geval heeft de plaatselijke initiatiefnemer een gedeelte van de avond gewacht op deelnemers aan de eerste bijeenkomst, die bij een opkomst van nul maar weer werd afgeblazen.

groen links komt eraan

Maar hoewel het dan niet overal is gelukt en het in de grotere plaatsen niet altijd even gemakkelijk onderhandelen was over de lijstvolgorde, kan toch gerekend worden op deelname van Groen Links in minstens vijf nieuwe gemeenten. En al lukt het niet die vijftig zetels binnen te halen, het zullen er zeker meer worden dan de bestaande dertig.

Behalve de gemeenteraadsverkiezingen heeft het provinciale bestuur uiteraard plannen voor verdere activiteiten. Een belangrijke ervaring daarbij is de indeling in regiogroepen: zo ligt er een betere verbinding tussen de leden en de provincie. Er zijn een aantal belangrijke kwesties, zoals de uitbreidingsplannen van de gemeente Nijmegen, of het probleem van de locatie van vuilstortplaatsen, die alleen in regionaal verband opgelost kunnen worden. Ook daar kan een provinciaal Groen Links bestuur een bemiddelende en stimulerende rol in spelen. Een rol die qua menskracht en invloed niet te spelen valt door een districtsbestuur. In Gelderland is er dan ook overeenstemming over het belang van een Groen Links bestuur. De afzonderlijke partijen voeren op provinciaal niveau alleen nog de noodzakelijke statutaire verplichtingen uit. Alle overige zaken worden door het Groen Links bestuur gedaan. En voortlopend op de volgende Tweede Kamerverkiezingen: de borden met 'Stem Lubbers' in de weilanden mogen concurrentie verwachten.

frits dragstra verlaat heerlense gemeenteraad

Na tweeëntwintig jaar lid te zijn geweest van de Heerlense gemeenteraad, heeft Frits Dragstra besloten zijn werkzaamheden als zodanig te beëindigen. Frits stelt zich derhalve niet meer verkiesbaar voor de nieuwe gemeenteraad van Heerlen.

Hij heeft zijn raadslidmaatschap met toewijding en kennis van zaken vervuld. Met het klimmen der jaren wordt de vervulling van deze functie duidelijk zwaarder. Frits is bovendien van mening dat nieuwe en jonge krachten nodig zijn om de raad te versterken en te laten functioneren als bestuur van de gemeente. De samenwerking tussen CPN, PPR, PSP, EVP en partijlozen is waardevol gebleken. Frits zal zowel tijdens de verkiezingscampagne als op enigerlei ander moment zijn steun geven aan de lijst en de fractie van „Groen Links”. Als de raad in zijn geheel aftreedt heeft Frits Dragstra een raadslidmaatschap van 32 jaar volbracht (1958-1990). Daarnaast heeft hij gedurende twaalf jaar (1966-1978) deel uitgemaakt van Provinciale Staten van Limburg. Vierëneenhalf jaar (1972-1977) bekleedde Frits het lidmaatschap van de Tweede Kamer, waar hij en Joop Wolff de eerste communisten waren, die werden toegelaten tot de vaste kamercommissie voor defensie. Daar stond hij voor een vredesstrategie in het raam van een Europees (oost en west) veiligheidsbeleid. De behartiging van rechten en belangen van de dienstplichtige militairen zag hij als een dagelijkse taak. Zowel in de raad, Provinciale Staten, als de

Tweede Kamer voelde Frits Dragstra zich bij uitstek vertegenwoordiger van de mijnwerkers en hun gezinnen.

allochtonen

Voor de tweede keer zullen allochtonen bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen in maart actief en passief van hun stemrecht gebruik kunnen maken. Nu in bijna alle gemeenten Groenlinkse lijsten worden ingediend, is een drempel verlaagd voor de actieve deelname van allochtonen aan de linkse politiek in Nederland. Het is juist een taak van de CPN en Groen Links, ook na de verkiezingen, eindelijk initiatieven te nemen om ruimte te creëren en mogelijkheden te scheppen om op een niet paternalistische wijze allochtonen te laten participeren. Om het niet óver allochtonen te hebben maar ook het woord aan hen te geven. De werkgroep Mozaïk van de CPN/Groen Links kan plaatselijke afdelingen helpen om de kloof tussen CPN/Groen Links en de migranten te dichten met advies en raad en eventueel helpen met vertalingen in het Turks, Marokkaans en Spaans van Groenlinks materiaal. Ook zal Mozaïk fungeren als ondersteuningsgroep voor de allochtone kandidaten van Groen Links. Plaatselijke afdelingen kunnen daarvoor contact opnemen met Tara Oedayraj Singh Varma (020-6659752) of Mariano Slutzky Svensson via 020-262565.

‘welkom mandela komitee’ opgericht

De AABN, het KZA, het ANC, de werkgroep Kairos en Radio Freedom hebben in Nederland een komitee opgericht dat voorbereidingen gaat treffen voor activiteiten bij de eventuele vrijlating van Nelson Mandela.

De speculaties over de vrijlating van Mandela zijn de afgelopen maand sterk toegenomen. De anti-apartheidsbeweging in Zuid-Afrika maakt zich op om Mandela te verwelkomen. Over de hele wereld worden 'Nationale Komitees ter Verwelkoming van Mandela's opgericht. Mandela heeft aan zijn vrijlating een aantal voorwaarden verbonden. De belangrijkste zijn: vrijlating van alle politieke gevangenen, opheffing van de noodtoestand en legalisering van het ANC. Volgens Winnie Mandela is er geen sprake van dat Mandela de gevangenis uitloopt zonder dat deze eisen zijn ingewilligd. De algemene verwachting is dat de Zuidafrikaanse president De Klerk bij de opening van het parlementaire jaar op 2 februari over de mogelijke vrijlating van Mandela zal praten. Het kan zijn dat Mandela's vrijlating wordt vertraagd, doordat het apartheidsregime niet aan alle voorwaarden van het ANC wil voldoen. De onzekerheid over wat er nu gaat gebeuren weerhoudt de anti-apartheidsbeweging niet van het voorbereiden van een aantal akties. De vrijlating van Mandela lijkt een kwestie van tijd te zijn geworden.

Momenteel wordt er in Nederland gewerkt aan een nationaal aanbevelingskomitee met daarin bekende Nederlanders uit de wereld van de wetenschap, kunst, sport, politiek etc. Het 'Welkom Mandela Komitee' is van plan om de eerste zaterdag na de vrijlating van Mandela een manifestatie in Amsterdam te organiseren: 's middags in de Stadsschouwburg en 's avonds in Paradiso of de Melkweg. Naast deze manifestatie wil het komitee een financiële aktie gaan voeren voor het ANC en Radio Freedom. De verwachting is dat het ANC, na de vrijlating van Mandela, binnen niet al te lange termijn gelegaliseerd wordt en zal gaan onderhandelen met het apartheidsbewind over een democratisch, niet-raciaal en vrij Zuid-Afrika. Financiële versterking van het ANC en Radio Freedom is daarbij van groot belang. Geld kan gestort worden op girorekening 14466 van „Welkom Mandela Komitee, Amsterdam, onder vermelding van 'Cadeau Mandela'.

HET PORTRET

amsterdamse cpn: veel geïnvesteerd in coalitiepolitiek

door marnix bruggeman en rob coenen

Het district Amsterdam van de CPN beslaat naast de gemeente Amsterdam een aantal dichtbij gelegen gemeenten zoals Amstelveen en Landsmeer. De afgelopen jaren heeft het district veel geïnvesteerd in de coalitiepolitiek. Al vier jaar lang wordt aan de gemeenteraad van Amsterdam deelgenomen via het Links Akkoord, een samenwerkingsfractie van CPN, PSP, PPR, EVP en Progressief Migrantenblok. Onlangs is de naam officieel omgezet in Groen Links. Op 20 januari is in een algemene gezamenlijke ledenvergadering de lijst voor de Amsterdamse gemeenteraadsverkiezingen gekozen. Ook in de buitengemeenten is sprake van samenwerkingsfracties.

Binnen Amsterdam hebben de komende gemeenteraadsverkiezingen een extra aspect dat veel aandacht en inzet opeist: in dertien „stadsdelen” worden op dezelfde dag stadsdeelraden gekozen. In tien daarvan is dat voor de eerste keer. De bevoegdheden van zo’n Amsterdamse deelraad zijn in grote trekken gelijk aan die van een gemeenteraad in een stad van dezelfde omvang. Alleen bepaalde taken, zoals bijvoorbeeld politie en sociale dienst, blijven bij de centrale gemeenteraad.

Overigens beperken de activiteiten van het district zich niet tot het parlementaire werk. Zo is de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan de solidariteit met het ANC, de werkzaamheden van „Amsterdam tegen Verarming”, de strijd voor een goede gezondheidszorg „Stop Eigen Risico”, en worden acties in instellingen en bedrijven ondersteund.

Het (helpen) opbouwen van Groen Links is thans in Amsterdam een belangrijke prioriteit voor het district. Samen met de anderen in Groen Links optreden gebeurde voor het eerst echt intensief tijdens de campagne voor de Kamerverkiezingen. Sindsdien zijn de contacten geïntensiveerd en ook op het niveau van de afdelingen versterkt. Er wordt nu hard gewerkt aan de opzet van de campagne voor de gemeenteraads- en stadsdeelraadsverkiezingen. Om een beeld te geven van de activiteiten komen vier kaderleden aan het woord.

germaine princen, indische buurt

Germaine Princen staat op de Groen Linkse lijst voor het stadsdeel Indische buurt/Oostelijk Havengebied op de tweede plaats, en zal zeker worden gekozen. Groen Linkse prioriteiten in de Indische Buurt zijn verruiming van de kinderopvang, goede en betaalbare woningverbetering en het helpen stimuleren van migrantenorganisaties.

Princen: „De Indische Buurt is een stadsvernieuwingsgebied. Bij de woningverbetering zullen wij er vooral op letten dat het betaalbaar blijft, en dat kwaliteit gewaarborgd blijft. Voor wat betreft de positie van de migranten vinden wij het belangrijk dat ze een eigen plek in de wijk krijgen. Zelforganisatie is voor migranten belangrijk, om meer erkenning in de buurt te kunnen verwerven, en als migrantengroepen daardoor meer betrokken te worden bij de politiek.”

Op het gebied van schoonmaken en onderhoud van de openbare weg was de Indische Buurt tot nog toe achtergesteld. Uitbreiding van de stadsreiniging zal daarom ook een prioriteit van Groen Links in de toekomstige stadsdeelraad worden.

Behalve kandidaat voor Groen Links in de stadsdeelraad is Germaine Princen ook lid van het Amsterdamse CPN-districtsbestuur, waarin ze deel uitmaakt van de dagelijkse leiding. Maar ook zit ze in het negen leden tellende Amsterdamse bestuur van Groen Links. Ze is dus nauw betrokken bij de Groen Linkse samenwerking in de praktijk. Hoe bevalt haar die samenwerking?

Princen: „Bij de campagne voor de Kamerverkiezingen heb ik voor het eerst echt met ‘andere partijen-genoten’ samengewerkt. Vrij snel is het ook in mijn eigen buurt begonnen bij de voorbereiding voor de deelraadsverkiezingen. In het begin was het even wennen, maar het viel heel erg mee. Zeker op buurtniveau wordt er eigenlijk al nauwelijks meer naar ‘bloedgroepen’ gekeken, ook niet bij de verdeling van de plaatsen van de lijst voor de stadsdeelraad. Ook in het stedelijk bestuur van Groen Links merk

ik dat je al snel bijna vergeet voor welke organisatie iemand daar zit. Mensen zijn in het bestuur natuurlijk nog wel ook vertegenwoordiger van hun partij. Maar door samen aan het werk te zijn, is bij iedereen snel het gevoel ontstaan dat je samen de klus aan het klaren bent.”

kracht blijft

Hoe ziet Princen in de toekomst de functie en positie van de CPN binnen de Groen Linkse samenwerking?

„De CPN is daarin heel erg belangrijk vanwege de mensen die ze meeneemt, de kennis en de kracht. Dat is nu al, en straks nog sterker. De angst dat de CPN verloren gaat, dat wil zeggen dat die kracht verloren gaat – daar geloof ik niet in. Want de mensen die die kracht bezitten, nemen die mee in Groen Links.”

amy koopmanschap, de pijp

Amy Koopmanschap (37) is lijsttrekker voor Groen Links in de oude Amsterdamse buurt De Pijp. Ze is lang werkzaam geweest in de gezondheidszorg. In die sector was ze betrokken bij acties voor lonen en werkomstandigheden van de verpleegkundigen. In de buurt was ze altijd actief in de huurbeweging. Landelijk en stedelijk zet ze zich in voor de vrouwenstrijd.

„Leefbaarheid van buurt en straat, is het motto van Groen Links in De Pijp. In een buurt met zoveel mensen en culturen op een kluitje zijn huisvesting, betaalbare huren, ruimte en groen belangrijk. Om te kunnen spelen en hoe dan ook op straat te kunnen vertoeven zijn schone en goed onderhouden straten van belang. Parkeeroverlast moet aangepakt worden, en regulering van het verkeer is nodig om milieuvervuiling terug te dringen.”

Veel mensen wonen en werken in de buurt. Er is veel bedrijvigheid maar desondanks ook veel anonimiteit en eenzaamheid. Koopmanschap: „Er wonen veel ouderen in de buurt onder slechte woonomstandigheden. De hulpverlening schiet tekort. Daarom is voor Groen Links meer hulp voor ouderen bij stadsvernieuwing en in het dagelijks leven een punt. Daarbij is het de bedoeling dat mensen zo lang mogelijk in de eigen omgeving leven. In De Pijp waar veel migrantenkinderen wonen is onderwijs van hoge kwaliteit vereist. Daarvoor is onder meer nodig dat goede contacten tussen ouders en school op gang komen. De welzijnsvoorzieningen moeten in stand blijven, en zich richten op jongeren, ouderen, migranten en vrouwen.” Over de vrouwenstrijd zegt Amy: „Door de gemeente is via scholingen getracht vrouwen actief bij de politiek te betrekken. Maar het mag niet blijven steken in cursussen. Die betrokkenheid van vrouwen zal door moeten werken. Het zal tot uitdrukking moeten komen in de samenstelling van besturen, raden en fracties. Ook discussie over deeltijdwethouderschap en duo-raadsleden moet op gang komen.”

De Groen Linkse samenwerking is in De Pijp in 1987 gestart. „De samenwerking verloopt goed. Meningsverschillen belemmeren het functioneren niet. Jammer is het dat, ondanks de goede samenwerking, het enthousiasme van de achterban voor het deelraads- en ander politiek werk niet groeit. Er is gebrek aan kader, en gegadigden voor het Groen Links bestuur in De Pijp melden zich nauwelijks. De slagkracht lijkt er een beetje uit en moet vooral van de fractie komen. Dat is een slechte zaak.”

berry groen, zuid-oost

Berry Groen is wethouder welzijn, coördinatie vrouwen, emancipatie en coördinatie stimulerend werkgelegenheid in de stadsdeelraad Amsterdam Zuid-Oost. In dit stadsdeel zijn in 1987 al stadsdeelraadsverkiezingen geweest.

Berry heeft, na een periode van acties, nu dus ook reeds enige jaren ervaring als bestuurder van een stadsdeel: „In de buurt ben ik altijd actief geweest, onder meer in acties om de voorzieningen te verbeteren. In het dagelijks bestuur van de deelraad zet je dat aan de andere kant van de tafel voort. Met zoveel mogelijk mensen samen nieuw beleid ontwikkelen is mijn werkwijze. Dat stuit wel eens op verzet bij mensen die liever alles binnenskamers willen regelen. Het is niet altijd eenvoudig nieuw beleid te maken want er staat niet zomaar een zak geld naast je stoel. Nieuwe dingen realiseer je alleen in afweging ten opzichte van bestaand beleid.”

De bevoegdheden van een Amsterdamse deelraad zijn bijna hetzelfde als van een gemeentebestuur in een stad van dezelfde omvang. Berry Groen: „Zuid-Oost is de grootste deelraad in Amsterdam met meer dan 90.000 bewoners. Dat brengt met zich mee dat Zuid-Oost dezelfde problemen als een grote stad heeft. Er zijn extreem veel werklozen en er is een drugspro-

bleem. Veel bewoners van de wijk hebben problemen met het vinden van werk en de juiste scholing.”

bevolking betrekken

Als deelraadsbestuurder vindt zij het allerbelangrijkste steeds de bevolking bij de besluitvorming te betrekken: „Zo konden we de kinderopvang verbeteren op punten als continuïteit van het werkgeverschap en kwaliteit. Dat lukte door veel discussies met de vele instellingen in Zuid-Oost. De betrokkenen konden hun eisen zelf formuleren en doordat het hun duidelijk werd dat een efficiënter bestuur meer ruimte kon geven voor kwaliteitsverbetering, waren ze bereid op punten als identiteit en autonomie wat in te leveren.” Op voorstel van Berry werd in juli 1988 een conferentie over sociale veiligheid in de wijk gehouden. Het resultaat was dat er een schouwgroep werd ingesteld die bestaat uit ambtenaren en een bewonersvertegenwoordiging. „Die groep gaat een omgeving bekijken en geeft aan wat er verbeterd moet worden aan verlichting, wegen en dergelijke. Ze maken een verbeterplan, waarin ze aangeven wat wanneer moet gebeuren. Bij de uitvoering worden de omwonenden betrokken.” Omdat vanwege achterstallig onderhoud aan wegen en groen daarvoor extra geld moest worden vrijgemaakt, dreigde een bezuiniging van een half miljoen op het welzijnsbudget van totaal 19 miljoen. Door goede contacten met de instellingen richtten de protesten zich tegen het

hele dagelijks bestuur van de deelraad, en niet tegen uitsluitend de betrokken wethouder. „Daarbij hebben we gepoogd de PvdA aan te spreken op haar verantwoordelijkheid. Thans zijn de bezuinigingen omgebogen door raadsbrede moties en krijgt de welzijnsportefeuille er zelfs nog geld bij.”

Berry concludeert dat een goede samenwerking binnen en buiten de deelraad machtsvorming kan opleveren voor een wethouder die deel uitmaakt van een fractie met drie raadszetels op een totaal van 35.

Berry vindt het belangrijk dat er bijna overal in de stad Groen Linkse lijsten komen. Een blok naast de PvdA dat een overmachtssituatie kan voorkomen. Ze hoopt dat bij de volgende verkiezingen in Zuid-Oost in 1991 ook een Groen Linkse lijst tot stand kan komen. „Ondanks onze inspanningen is dat bij de vorige verkiezingen die bij ons in 1987 zijn geweest, niet gelukt.”

judith wolf, amstelveen

Juud Wolf, gemeenteraadslid voor PPR/CPN/EVP in Amstelveen, is in 1938 lid van de CPN geworden, meteen toen ze 18 was, wat toen de minimumleeftijd was. Ze werd lid om allerlei historische redenen: ze bewonderde het optreden van de communisten in Nederland. In 1990 – ze is nu 70 – is ze nog steeds lid van de CPN. Samen met haar man Hans die nog langer lid is van de CPN (58 jaar) heeft ze veel meegemaakt in die communistische partij.

Juud is blij dat Groen Links er nu is, een club waarin vijf pakketten van verzamelde ideeën en ervaringen bij elkaar komen om samen op te trekken tegen de rotte plekken in ons deel van de wereld, en het deel dat door ons systeem beïnvloed wordt.

ongehoord onrecht

„Mislukkingen (en erger) ontslaan ons niet van een felle strijd tegen het kapitalistische sys-

teem, dat onghoord onrecht voortbrengt. Wij willen naar een ander soort samenleving: daar bestaat geen blauwdruk van, maar hij moet wel voortkomen uit de wil van het overgrote deel van de mensen in een land. Met de naam van zo’n maatschappij moeten we maar een beetje voorzichtig zijn. Er is al te veel gesjoemeld met allerlei mooie begrippen.”

Op dit moment zit Juud nog in de Amstelveense gemeenteraad. Na de gemeenteraadsverkiezingen zal ze zich „beperken” tot het deel uitmaken van de steunfractie. Hoe kijkt Juud na al die jaren tegen de Amstelveense gemeentepolitiek aan?

„De volkswoningbouw moet flink opgekrikt worden. In de hele Randstad zijn trouwens goedkope woningen nodig. Maar de hoge grondprijs, de BTW, en de prijs van het materiaal zijn daarvoor belemmeringen. De gemeente zou daar via grondbezit iets aan moeten doen. Een ander punt is wáár je gaat bouwen. Nu dreigt een mooi agrarisch gebied, de Bovenkerkerpolder, vol te worden gebouwd. Groen Links ziet meer in bebouwing van de Legmeerpolder, waar gebouwd kan worden zonder dat er een waardevol gebied wordt aangetast.” Heel blij is Juud Wolf met de brede ondersteuning die de oproep voor de herdenking van de Februari-staking thans voor de eerste keer in de Amstelveense gemeenteraad heeft gekregen. Alle politieke partijen ondertekenden de oproep, en namens het gemeentebestuur zal een krans worden gelegd.

de waarheid: verslag van de stuurgroep

De vorming van Groen Links is een teken van samenwerking en hergroepering van progressieve mensen. De diepgaande veranderingen in Oost-Europa stellen op een nieuwe manier maatschappelijke verandering bij ons aan de orde. De neo-liberale regeringspolitiek is op de valreep van de jaren negentig op haar grenzen gestuit. Er komt weer ruimte voor politieke discussie met het oog op een ander beleid. Linkse journalistiek heeft daar een rol in te vervullen. Er zijn nieuwe mogelijkheden voor een links geëngageerd blad dat zich richt op al degenen die progressieve maatschappelijke verandering nastreven.

Voor dat doel heeft de uitgever De Waarheid vanaf haar ontstaan ingezet. Het is hoe dan ook een niet geringe prestatie dat de krant sinds haar ontstaan als verzetskrant aan haar vijftigste jaargang als dagblad is begonnen. Tegelijkertijd is nu een punt bereikt waarop overgang naar een weekblad onvermijdelijk is. Verbreding van het draagvlak van de krant hoort daar bij. Al sinds het begin van de jaren tachtig wordt daar op gekoerst de nieuwe ontwikkelingen bieden een kans die daadwerkelijk te realiseren. Uiteraard zal dat consequenties hebben voor de redactieformule en de constructie waarbinnen de krant wordt uitgegeven. Verandering van de naam van het blad is daarbij aan de orde: ook daarin zal de verbreding en verandering van opzet tot een weekblad tot uitdrukking kunnen komen. Tegelijk kunnen de huidige abonnees ervan verzekerd zijn dat precies de sterke punten van de huidige krant, dat wat haar een eigen plek binnen de mediawereld verschaft, overeind blijven. Vanuit deze constatering brengt de stuurgroep van De Waarheid hierbij haar eindverslag uit. Ze doet haar voorstellen in de overtuiging dat die een goede kans van slagen hebben en het perspectief openen op het behoud van een medium waarin linkse journalistiek kan gedijen, dat een platform biedt voor progressieve bewegingen, lezers aanspreekt die veranderingen willen.

inleiding

In oktober 1989 heeft het bestuur van de stichting Bepinak op advies van het partijbestuur van de CPN besloten tot instelling van een stuurgroep, die tot taak kreeg de huidige situatie in kaart te brengen en voorstellen te doen voor de verdere toekomst van De Waarheid. Nadrukkelijk daarbij aan de orde was het onderzoeken van de mogelijkheden voor verbreding van het draagvlak van De Waarheid. De stuurgroep werd als volgt samengesteld: hoofdredacteur: Frank Biesboer, directeur; Robert Schurink, Boe Thio namens de bedrijvencommissie en Herman Meijer. Bij dezen brengt de stuurgroep haar eindverslag uit.

Er waren twee aantoonbare redenen voor de instelling van de stuurgroep: aan de ene kant de ontwikkeling bij de krant zelf, aan de andere kant de vorming van Groen Links. Uitgangspunt voor de krant vormden de beleidsmaatregelen die in januari 1988 werden genomen, toen besloten werd door te gaan met het uitgeven van De Waarheid als dagblad. Om de werfkracht voor De Waarheid te vergroten werd het nodig geacht de formule van de krant drastisch te wijzigen. Een veranderde opzet lag mede voor de hand gezien de noodzakelijk geachte bezuinigingen. Het beleid dat sindsdien gevoerd is, kenmerkte zich door de volgende hoofdlijnen;

- in de eerste plaats het stoppen van abonneeverlies;
- in de tweede plaats 'het saneren van schulden;
- in de derde plaats het bereiken van een sluitende exploitatie.

Sindsdien heeft een aanzienlijke reductie plaatsgevonden van de schuldenlast met een goed vooruitzicht op het terugbrengen tot normale proporties daarvan. Het abonneeverlies van De Waarheid is weliswaar teruggedrongen, een duidelijke omslag is echter niet in zicht. In 1988 kon het abonneeverlies beperkt worden tot 15 procent. In 1989 is dit nog verder teruggebracht tot onder de 10 procent. Opvallend hierbij is dat het verlies vrijwel volledig te wijten is aan vermindering van het aantal volledige abonnees. In de loop van de zomer werd dan ook de conclusie getrokken dat op de huidige weg niet onverkort kon worden voortgegaan. Daarnaast kwamen door de plotselinge val van het kabinet Lubbers - De Korte besprekingen

tussen PPR, PSP, CPN en EVP over de vorming van een gemeenschappelijke lijst voor de kamerverkiezingen in een stroomversnelling, wat uitmondde in de vorming van Groen Links. Duidelijk is dat de participatie van de CPN in dat samenwerkingsverband nieuwe verhoudingen met zich brengt in de relatie met De Waarheid. Terzelfder tijd is duidelijk dat de vorming van Groen Links nieuwe perspectieven biedt voor verwerving van een breder lezerspubliek voor de krant. Tegen deze achtergrond moet de instelling van de huidige stuurgroep dan ook worden bezien.

werkwijze

De stuurgroep heeft zich uitvoerig gebogen over de financiële situatie, zowel van de krant in engere zin als van de gehele exploitatie van pers en gebouw. Bij de besprekingen daarover is de directie van de drukkerij betrokken geweest, alsmede de bedrijvencommissie. In verband met de mogelijkheden van verbreding van het draagvlak heeft de stuurgroep uitgebreid contact gehad met vertegenwoordigers van PPR en PSP, van de gezamenlijke ledenbladen en enkele anderen. Voorts is er regelmatig overleg geweest met de redactie, heeft er een vergadering met het voltallige personeel plaatsgevonden en is er in december een tussentijdse rapportage verschenen. Het uitbrengen van die rapportage heeft de aandacht getrokken van de pers en geleid tot een reeks publikaties, naar aanleiding waarvan leden van de stuurgroep commentaar hebben gegeven.

financiële situatie

De financiële situatie zoals die twee jaar geleden werd aangetroffen, is intussen sterk verbeterd. De crediteurenstand van de stichting is sinds ultimo december 1987 teruggebracht met 525.000 gulden. Het tekort op de exploita-

Foto De Waarheid

tie van het dagblad bedroeg in 1986 circa 1,2 miljoen. In 1987 is dat opgelopen tot 1,4 miljoen. Na doorvoering van een aantal bezuinigingsmaatregelen is het tekort in 1988 teruggebracht tot 1,1 miljoen, maar sindsdien stijgt het weer. Bij ongewijzigd beleid zou het tekort in 1990 ongeveer 1,3 miljoen zijn. Deze tekorten konden worden opgevangen door neveninkomsten van de stichting Bepinak uit verhuur van gebouwen en machines. Naar verwachting zal de stichting bij ongewijzigd beleid echter een negatieve cash-flow over 1990 boeken, waardoor nieuwe schuldposities zouden worden gecreëerd.

Verder moet de kanttekening gemaakt worden dat de in de afgelopen twee jaar bereikte positieve cash-flow noodgedwongen aangewend moest worden voor sanering van schuldposities, hetgeen betekent dat ondanks het behalen van winst de afschrijvingen wederom niet gereserveerd konden worden. Dit betekent een grote zorg voor een normale bedrijfsvoering, aangezien deze situatie al sinds begin 1980 voortduurt. Ter wille van de continuïteit zal dan ook voorkomen moeten worden dat nieuwe schuldposities ontstaan.

Een tweede probleem dat de stuurgroep signaleert is de balanspositie van de stichting Bepinak. Het negatieve vermogen van de stichting vormt een belangrijk obstakel voor het verkrijgen van kredieten. Als bijkomend probleem signaleert de stuurgroep de snelle technologische veranderingen, waardoor de off-set rotatiepers, hoewel economisch allerm minst verouderd, toch reeds een technologische achterstand heeft opgelopen ten opzichte van de huidige full-color persen.

compensatieregeling

Onlangs heeft de minister van WVC besloten de compensatieregeling voor dagbladen, die is ingesteld om bij te dragen aan behoud van de pluriformiteit van de pers, te laten gelden over het boekjaar 1989. Daarmee worden twee jaren overgeslagen. Het karakter van de regeling over 1989 zal hetzelfde zijn als die van de voorgaande jaren. De nieuwe opzet van de regeling zoals voorgesteld door het Bedrijfsfonds voor de Pers zal niet eerder dan in 1990 zijn beslag krijgen.

In een uitgebreide evaluatie van de compensatieregeling heeft de uitgever van De Waarheid forse kritiek geuit op de huidige regeling, die dagbladen die niet in concernverband verschijnen ernstig benadeelt. Ook de formule die gehanteerd wordt bij het vaststellen van de hoogte van de uitkering werkt sterk in het nadeel van kleine dagbladen als De Waarheid. Van de zestig miljoen die tot nu toe is uitgekeerd is de helft terecht gekomen bij Trouw, Het Parool en het Rotterdams Nieuwsblad. De Waarheid zal naar verwachting over 1986 niet meer dan twee ton ontvangen van de vijftien miljoen die beschikbaar is, amper anderhalf procent. De definitieve uitkering staat drie jaar na dato nog steeds niet vast.

weekblad

De opzet van de formule voor De Waarheid is geen vrijblijvende geweest. Een geringer aantal pagina's door de week met een concentratie op de zaterdag is een ontwikkeling die je ook bij andere kranten ziet. De zaterdagformule is erin geslaagd om abonnees vast te houden en zelfs een lichte winst tot stand te brengen. Een van de conclusies uit de tussentijdse rapportage van de stuurgroep is dan ook geweest dat de zaterdagkrant op zich kennelijk voldoende werfkracht bezit.

Volgens de stuurgroep betekende dit dat er twee varianten aan de orde waren:

- handhaven van een dagblad;
 - omschakelen naar een weekblad;
- De eerste variant vereist een forse financiële injectie, teneinde de noodzakelijke uitbreiding van redactionele pagina's en ook redactie mogelijk te maken, en een aanzienlijke verbetering van bezorgings- en distributieapparaat. Wil een dagblad echter de concurrentie met andere dagbladen aan kunnen, dan vereist dit forse investeringen, waarbij het volume van de krant dagelijks op 24 pagina's zou moeten worden gebracht. Op termijn is exploitatie alleen mogelijk bij een verdubbeling van het abonneeaantal binnen het jaar. Voor een links geëngageerd dagblad zou zeker plaats moeten zijn, mede gezien de sterke concentratietendens in de dagbladpers.

De ontwikkelingen van de afgelopen twee jaar maken duidelijk dat de huidige uitgever noch financieel noch organisatorisch in staat is de garantie te bieden die een dergelijke operatie verantwoord mogelijk kan maken. Bijstand van derden daarbij zou dus noodzakelijk zijn. Van de kant van het bestuur van Groen Links heeft men te kennen gegeven een dergelijke bijdrage niet te kunnen leveren. Het betrekken van andere uitgevers is wel overwogen, maar heeft tot geen enkel zicht op een reële optie geleid. Om die reden trekt de stuurgroep de conclusie dat komend half jaar moet worden overgegaan op omschakeling naar een weekblad. Redactioneel kan daarbij aansluiting worden gezocht bij de huidige zaterdag-Plus-formule. De stuurgroep realiseert zich dat hiermee een stap wordt gezet die verstrekkend is: het verlies van een links onafhankelijk dagblad is groot. Een andere conclusie is echter niet mogelijk. Ook tegenover al degenen die jarenlang de

krant met financiële giften hebben gesteund, is het de enig verantwoorde beslissing. Tegelijkertijd is duidelijk dat de overgang naar een weekblad ingrijpende consequenties zal hebben voor het werk van de redactie, de diverse andere afdelingen van de krant en de organisatie rond de krant. Ingrijpende reorganisaties zijn daarbij nodig. Bovendien zal overschakeling op postbezorging tot gevolg hebben dat afscheid moet worden genomen van het bezorgingsapparaat dat al die tijd zo'n essentiële rol voor de krant heeft gespeeld, en ondanks soms ernstige tekortkomingen altijd kon rekenen op bijdrage van vrijwilligers van met name de CPN. Een bijdrage waarop de krant in de toekomst – zij het dan op andere wijze – een beroep zal willen blijven doen.

verbreding

In de visie van de stuurgroep is verbreding van het draagvlak essentieel voor de toekomst van De Waarheid. Dit is geen nieuwe zienswijze: reeds in het begin van de jaren tachtig heeft eenzelfde constatering geleid tot een poging het draagvlak van De Waarheid te vergroten. De stuurgroep heeft in haar tussentijdse rapportage voorstellen geformuleerd, die het mogelijk maken een daadwerkelijke verbreding tot stand te brengen.

Op grond van eigen overwegingen trekt de stuurgroep de conclusie dat bij verbreding van het draagvlak van de krant een type binding, zoals die bestaat met de CPN, als model niet mogelijk noch wenselijk is. Meer passende vormen zijn nodig om die verbreding tot uitdrukking te brengen, waarbij betrokkenheid niet direct tot uitdrukking hoeft te komen in formele banden. Centraal daarin staan het redactionele beleid en het bestand aan medewerkers dat bij de krant is betrokken. De redactie heeft het initiatief genomen om een brede groep mensen hierover te benaderen. Van veel kanten is inmiddels de bereidheid getoond op persoonlijke titel de discussie over het redactionele profiel te voeren en bij de uitwerking ervan betrokken te zijn. In een eerste gesprek tussen een delegatie van het bestuur van Groen Links en de stuurgroep is gebleken dat ook van die kant de wens bestaat om aan die discussie deel te nemen.

adviesraad

Het is duidelijk dat bij de vormgeving van het nieuwe blad vormen nodig zijn, waarin die verbreding tot uitdrukking wordt gebracht en ook naar de redactie een impuls kan leveren. De stuurgroep stelt daarom de instelling van een adviesraad voor. De taak van de adviesraad kan omschreven worden als bewaking van het redactieprofiel. Dat zal in de praktijk tot uitdrukking moeten komen door het geven van gevraagde en ongevraagde adviezen aan de redactie, regelmatig overleg over de inhoudelijke opzet van de krant en het bevorderen van uitbreiding van de kring van (vaste) medewerkers.

Om duidelijk te maken dat het niet gaat om een vrijblijvend college zijn ook formele bevoegdheden nodig, bijvoorbeeld als het gaat om voorstellen van de redactie die bestaande formules te veranderen en de benoeming van de hoofdredacteur, waarin de raad een adviserende stem dient te krijgen. Waar het gaat om de exploitatie van het blad werkt de uitgever met een aparte exploitatierekening en begroting. De stuurgroep stelt voor dat ook over die begroting door de raad advies kan worden uitgebracht. Op die manier kan een grotere betrokkenheid bij het financiële reilen en zeilen van de krant worden verkregen, ook al is het nog niet mogelijk gebleken anderen bereid te vinden om het uitgeven van het blad en de daarbij behorende financiële verantwoordelijkheid te delen. Wellicht zullen die mogelijkheden zich in de toekomst wel voordoen. Een en ander betekent in ieder geval wel dat het huidige redactiestatuut moet worden veranderd, wat trouwens ook al nodig is voor de overgang van dag- naar weekblad.

conclusies

De stuurgroep is van mening dat onder de gegeven omstandigheden continuïteit van het dagblad De Waarheid niet tot de realiteit behoort. Daarom adviseert ze de uitgever in de

berichten uit de afdelingen

In de CPN-ledenbladen van de afgelopen weken keren een aantal onderwerpen vrijwel overal terug. Zo blijken de ontwikkelingen in de Oosteuropese landen voor veel afdelingen en districten aanleiding te zijn geweest voor het beleggen van bijeenkomsten en lezingen. In veel ledenbladen worden de democratisering en massabewegingen toegejuicht.

niet bij te houden

De ontwikkelingen in Oost-Europa gingen eind vorig jaar wel bijzonder vlug. De kranten konden de snelheid amper bijhouden, laat staan de CPN-ledenbladen. In het decembernummer van De Roodvinger van de CPN-Zwolle wordt geconstateerd „dat in Roemenië, Ceausescu meent elke democratische hervorming van de hand te moeten wijzen, terwijl juist daar fundamentele wijzigingen nodig zijn. Bijvoorbeeld op het gebied van de agrarische politiek, de behandeling van de Hongaarse minderheid, het bureaucratisme en centralisme, en de persoonsverheerlijking van de familie Ceausescu.” Het Zwolse blad werd gedrukt en verspreid, en inmiddels bleek de schrijver in de tussentijd gelijk te hebben gekregen.

sport-nacht

Door de veranderingen in Oost-Europa dreigt de belangstelling voor andere werelddelen op de achtergrond te raken, zo constateert het Delftse CPN-ledenblad. Delft heeft een zusterstad in Nicaragua, Esteli. In februari wordt in Delft een „sport-nacht” gehouden. De opbrengst is voor Esteli.

gemeentelijk groen links

Overal in het land zijn CPN-afdelingen bezig met de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen. In veel steden en dorpen wordt bovendien gewerkt aan de verdere lokale vormgeving van Groen Links. In enkele plaatsen bestond de partijenbundeling al vier of acht jaar,

zodat de operatie vooral neerkwam op een naamsverandering. Maar in andere plaatsen hebben afdelingsbesturen er nog stevige discussies en langdurige vergaderingen aan gewijd. Op een enkele uitzondering na, is de Groen Links-vorming overal tot stand gekomen.

delfts initiatief

In het blad van de CPN-afdeling Delft wordt stilgestaan bij het initiatief om een handtekeningenactie te voeren voor verhoging van de sociale uitkeringen. In meerdere afdelingsbladen is die petitie ook afgedrukt. Blijkbaar wordt er in meerdere afdelingen en districten mee gewerkt.

straaljagers naar turkije

Tijdens de algemene beschouwingen in de provinciale staten van Brabant heeft de Groen Links-fractie een motie ingediend ter ondersteuning van acties tegen de verkoop van Nederlandse straaljagers aan Turkije. Daar was door afdelingen uit Tilburg en Eindhoven om gevraagd. De „vredesaktivist” Kees Koning komt uit Eindhoven. Helaas zijn al tien straaljagers van Brabantse bodem naar Turkije gevlogen, zo meldt het Groen Links fractiebulletin uit Brabant.

lota-lidmaatschap

De fractie van PSP-CPN in de provincie Utrecht zal opnieuw met voorstellen komen om de provincie Utrecht lid te laten worden van LOTA, de Lagere Overheden tegen Apartheid. Dat blijkt uit de nieuwbrief van de fractie. Sinds kort is het voorkeursbeleid opnieuw in discussie. Tijd om druk op de ketel te houden dus.

schenking aan cda

Meestal is er in de Nederlandse kranten weinig aandacht voor het werk van de provinciale staten. Toen Groen Links-statenlid Cees van de Ven in Brabant kritiek uitte op de schenking van de Noordbrabantse Christelijke Boeren-

bond aan het CDA (80 mille), sprongen de kranten er bovenop.

oostzaan, bouwplaats?

De CPN in Oostzaan is zich kapot geschrokken van plannen voor de toekomstige ruimtelijke indeling rondom Amsterdam. Dat blijkt uit de Linkerkrant, het blad van de Oostzaanse CPN-afdeling. Een overlegorgaan van 22 gemeentebesturen in de regio noemt het grondgebied van Oostzaan als mogelijke bouwplaats voor bijna zeventuizend woningen. Maar de plaatselijke CPN wil Oostzaan een dorp laten blijven, en zal zich tegen zulke bouwplannen verzetten. Omdat de PvdA in Amsterdam en in Zaandam een gretig oog op Oostzaan hebben laten vallen, kan dat tussen CPN en PvdA in Oostzaan nog een leuke verkiezingskwestie worden, temeer daar CPN en PvdA samen het Oostzaanse college van B. en W. vormen.

overheersing in brabant

De fractie van PSP, CPN, PPR in de provinciale staten van Brabant heeft een discussiebijeenkomst belegd over de nota van de fractie inzake de (onderbedeelde) positie van het openbaar onderwijs in Brabant. De provinciefractie vindt dat er een einde moet komen aan de rooms-katholieke overheersing in het Brabantse onderwijs. In die discussie kwam het (blijkens een artikel in het fractiebulletin) tot een felle confrontatie tussen Groen Links-kamerlid Wilbert Willems, en een vertegenwoordigster van het katholieke onderwijsfront. Zij bewees in feite het gebrek aan verdraagzaamheid in het Brabantse katholieke onderwijs en het belang van de Wet Gelijke Behandeling.

bijzondere bijstand

Het Kompas, het blad van CPN-Friesland, maakt melding van het onderzoek van Consumenten Kontakt, waaruit blijkt dat de helft van de mensen met een uitkering gemiddeld 20 gulden misloopt aan bijzondere bijstand. Dat geld,

behorend bij huishoudens, bleef bij de staat. Het onderzoek rechtvaardigt dat de CPN en Groen Links-frakties onderzoeken hoe dat in hun gemeente zit.

collegevorming

De breuk vorig jaar in het progressieve meerderheidscollege in Wageningen werpt al weer schaduwen vooruit naar de komende raadsverkiezingen. In De Vuurtoren, het blad van de Wageningse PPCE-combinatie, schrijft CPN-bestuurder Bert Bom een artikel over de komende college-vorming. Daarin vraagt Bom zich af of het wel zo democratisch is, om bepaalde partijen uit te sluiten van college-deelname. Hij pleit voor een breed samengesteld college, dat naar zijn mening meer mogelijkheden geeft voor het voeren van een Groen Linkse politiek, om op die manier een plek op te kunnen eisen voor Groen Links.

collegedeelname

Op de eerste Groen Links-vergadering in de stad Utrecht is een enquête gehouden over de vraag of Groen Links in het college van B. en W. moet gaan zitten. Een kleine minderheid (17 van de 77) kiest principieel voor de oppositierol (het PSP-standpunt). Een meerderheid van 42 van de 77 aanwezigen stemt in met collegedeelname met D66 of de PvdA. Eenzelfde groep vindt dat deelname van CDA of VVD ook mogelijk moet zijn.

asielzoekers

De Groen Links-fractie in Hilversum heeft kritiek geuit op de trage manier waarop het gemeentebestuur en woningbouwbedrijven huizen beschikbaar stellen voor asielzoekers. Dat blijkt uit het Hilversumse politieke maandblad Infrarood. De kritiek werd overgenomen door andere raadsfrakties. Dat heeft ertoe geleid dat alsnog enkele panden beschikbaar werden gesteld, zo blijkt uit het jongste nummer van Infrarood.

de ervaringen van de arbeidersbeweging. Deze inspiratiebronnen zijn later aangevuld met andere inspiratiebronnen zoals het feminisme. Een en ander zoals vastgelegd in het partijprogramma wat is vastgesteld op het buitengewone congres van 1984. Om deze doelstelling politiek te kunnen realiseren heeft de partij er altijd naar gestreefd coalities aan te gaan met andere partijen en bewegingen teneinde zo breed en pluriform mogelijk te kunnen optreden.

In mijn visie is de vorming van Groen Links één van de mogelijkheden waarin op brede basis, praktische socialistische politiek kan worden gevoerd.

Naast een ideologie heeft de partij ook een grote traditie. Een traditie van strijd, een traditie van offerbereidheid. De partij is altijd voorgegaan in de strijd voor verbetering van de leef- en arbeidsomstandigheden en het levenspeil van de werkenden en uitkeringsgerechtigden.

Zij is voorgegaan in de strijd tegen de fascistische Hunnen die in mei 1940 ons land binnenvielen.

De leden van de partij hebben altijd grote financiële offers gebracht om de partij (en de krant) te steunen en op de been te houden. Zij hebben grote persoonlijke offers gebracht op het gebied van hun maatschappelijke positie. Velen werden uit hun werk gestoten op grond van hun lidmaatschap van de partij of hun activiteiten voor de partij. Zeer velen hebben het grootste offer gebracht in de strijd tegen de naziterreur.

Rob Philip

donatiefonds
van de cpn
postgiro 511002

de waarheid

Vervolg van pag. 6

loop van 1990 over te gaan tot het uitgeven van een weekblad. Op grond van haar overwegingen trekt de stuurgroep de volgende conclusies: a. herstructurering van de exploitatieopzet door overgang naar een weekblad-formule; b. verbreding op politiek en maatschappelijk terrein, zowel wat betreft de produktie van het blad en de uitgeverskant als wat betreft het potentiële lezerspubliek; c. concentratie op en behoud van de sterke kanten van De Waarheid; d. verbetering van de balanspositie van de uitgever, teneinde een meer gezonde en stabiele exploitatie mogelijk te maken; e. instellen van een adviesraad die gevraagd en ongevraagd advies uitbrengt, verband houdende met het uitgeven van het weekblad. In het bijzonder wordt een functie toegekend bij het uitbrengen van een advies inzake de benoeming van een hoofdredacteur en het vaststellen van de begroting van het weekblad; f. het kiezen van een nieuwe naam voor het weekblad wordt wenselijk geacht, indien daarmee een breed ondersteunde presentatie wordt bevorderd.

Naar de mening van de stuurgroep is het met deze opzet mogelijk een blad te handhaven met een progressief politiek karakter, rekening houdend met de maatschappelijke en politieke hergroepering die zich voltrekt.

Bij de exploitatieopzet is de stuurgroep uitgegaan van een weekblad van 32 pagina's tabloid-formaat, met een abonnementsprijs die boven het huidige zaterdagabonnement ligt, maar onder het niveau van de overige weekbladen. Rekening is gehouden met een vermindering van inkomsten uit abonnementsgelden. Daar staat een aanzienlijke besparing aan bezorgkosten, drukkosten en personeelskosten tegenover. De exploitatie van het weekblad biedt uitzicht op een sluitende exploitatie van de stichting Bepenak.

Van belang is een zodanige formule voor de inhoud te kiezen dat een duidelijke eigen plek binnen de bestaande weekbladmarkt kan worden ingenomen. Een discussie daarover zal in brede kring gevoerd moeten worden, met

mensen van Groen Links, vakbeweging, vredesbeweging, anti-apartheidsbeweging, lezers, Waarheidactivisten en mediadeskundigen. Er moet een forse uitbreiding van de losse verkoop worden gerealiseerd via professionele distributeurs. Gewerkt zal moeten worden aan een uitgebreide werfcampagne. Onder leden en aanhang van de bij Groen Links aangesloten partijen zal met een gerichte campagne snelle abonneegroei moeten worden gerealiseerd. Uiteraard zal ook in brede kring daarbuiten getracht worden lezers te winnen.

Ter verdere sanering van de schuldpositie heeft de stuurgroep de uitgever geadviseerd zich met de volgende voorstellen tot het bestuur van het Bedrijfsfonds voor de Pers en het bestuur van de CPN te wenden:

- het Bedrijfsfonds wordt gevraagd over te gaan tot een partiële kwijtschelding van het nog resterende krediet met een miljoen gulden, onder achterstelling van het dan resterende bedrag voor een termijn van vijf jaar;
- De CPN wordt gevraagd over te gaan tot schenking van een miljoen aan obligaties, onder achterstelling van de resterende obligaties voor een periode van vijf jaar. Tevens wordt gevraagd een verstrekte lening van 150.000 gulden een achtergesteld karakter te verlenen voor een termijn van vijf jaar.

Naar de mening van de stuurgroep dient de redactie van De Waarheid een profiel op te stellen voor het weekblad, zodat het in brede kring kan worden besproken. De directie dient een overgang van dagblad naar weekblad zorgvuldig voor te bereiden, zodat de start van het weekblad optimaal zal zijn. Verder zal de uitgever een nieuw redactiestatuut moeten vaststellen.

Het bestuur van de stichting Bepenak zal als feitelijke uitgever van De Waarheid deze plannen verder moeten ontwikkelen en ten uitvoer brengen. Als verantwoordelijke uitgever zal zij verder alle noodzakelijke stappen moeten nemen die kunnen bijdragen aan de totstandkoming van een levensvatbaar weekblad met een progressief politiek karakter.

ingekomen

hoe nu verder met de cpn

Op de partijconferentie van 17 december jl. is door vele sprekers de toekomst van de partij aan de orde gesteld.

In al die discussies draaide het om de vraag „moet de partij worden opgeheven, al dan niet op termijn, of niet”.

Het is mij opgevallen dat van sommige kanten er toch wel met een zeker gemak van wordt uitgegaan dat het onvermijdelijk is dat de partij wordt opgeheven en geheel opgaat in Groen Links.

Ik heb met deze opvatting toch wel grote problemen. Naar mijn menign wordt hier aan een aantal essentiële zaken voorbijgegaan. Het doel van de partij was en is het streven naar een socialistische maatschappij. Een maatschappij waarin begrippen als uitbuiting, onderdrukking en discriminatie volledig zijn uitgebannen en ieder individu ongeacht ras, kleur of sekse volledig gelijk en gelijkwaardig is. Een maatschappij waarin ieder mens volledig tot ontplooiing kan komen zowel op maatschappelijk als op cultureel gebied. Een maatschappij waarin de eigendomsverhoudingen van, cq het beheer over produktiemiddelen grondig zijn gewijzigd t.o.v. die in een kapitalistische maatschappij.

Een maatschappij waarin vrede en vrijheid vanzelfsprekend zijn.

Het bereiken van deze doelstellingen is gebaseerd op het wetenschappelijk socialisme waar de theorieën van Engels, Marx en Lenin de grondslag van vormen en met verwerking van

Herdenking

Februaristaking 1941

**Zondag 25 februari 1990
's middags om 17.00 uur
Defilé langs De Dokwerker
op het Jonas Daniël Meijerplein,
Amsterdam**

Comité Herdenking Februaristaking 1941, voorzitter: Tinie IJisberg,
secretaris: Sally Klomp, antwoordnummer 461, 1300 WB Almere
Financiële bijdragen kunnen worden gestort op postgiro 2087005
ten name van Alie van Dijk-Stol

pag. 2	vervolg notitie partijbestuur + ontwerpbesluiten voorstel tot statutenwijziging
pag. 3	financieel verslag 1988 - 1989
pag. 4	voorstel hoofdlijnen structuur Groen Links
pag. 5	voorstel statuten voor de nieuwe vereniging Groen Links
pag. 6	hou Radio Freedom in de lucht
pag. 7	manifestatie Nederland tegen verarming

mei 1990, nummer 2

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

buitengewoon congres cpn op zaterdag 9 en zondag 10 juni 1990 in de meervaat te amsterdam

De CPN-ledenkrant van mei staat in het teken van de voorbereidingen van het buitengewoon congres van de CPN in juni in De Meervaat te Amsterdam.

Op het buitengewoon congres komen de volgende punten aan de orde:

1. De voortgang met Groen Links, besluitvorming over o.a. dubbellidmaatschap van en CPN en Groen Links;
2. Besluitvorming over een voorstel tot wijziging in de statuten;

3. Goedkeuring financieel verslag 1988-1989.

Het partijbestuur heeft op haar zittingen van 25 maart en 21 april jl. de volgende congresstukken voorbereid die in deze ledenkrant worden gepubliceerd:

(Het 3e stuk is een verslag van de financiële commissie)

- * 'De samenwerking in Groen Links krijgt vorm', een notitie met daarin opgenomen

5 ontwerpbesluiten.

- * Een voorstel tot statutenwijziging
- * Financieel verslag 1988-1989

Verder is in het partijbestuur van 21 april j.l. een rapport van de structuurcommissie van Groen Links besproken, waarin een aantal voorstellen worden gedaan voor een toekomstige structuur van Groen Links. Het partijbestuur heeft besloten het rapport van deze commissie, genaamd „Voorstel hoofdlijnen structuur

Groen Links'', integraal op te nemen als congresstuk in de ledenkrant, zodat het rapport een rol kan spelen in de discussie op het buitengewoon congres en in de voorbereiding daarvan. Het rapport ligt niet ter besluitvorming voor. Bij het rapport hoort een voorstel voor statuten voor de nieuwe vereniging Groen Links.

Amendementen op de congresstukken moeten uiterlijk maandag 28 mei 1990 om 12.00 uur in het bezit zijn van het partijsecretariaat.

notitie van het partijbestuur voor het buitengewoon cpn-congres op 9 en 10 juni 1990

de samenwerking in groen links krijgt vorm

Op de partijconferentie van december 1989 besloot de CPN dat zij er alles aan zou doen om van Groen Links een strijdbare politieke formatie te maken en dat zij gezamenlijke activiteiten zou organiseren, waaronder een wervende campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen. De CPN riep Groen Links op prioriteit te geven aan parlementaire en actie-initiatieven voor o.a. ontwapening, anti-discriminatie, bescherming van het milieu en verbetering van de uitkeringen en inkomens. De CPN gaf haar medewerking aan een gezamenlijk Groen Links ledenblad. Ze droeg het partijbestuur op het dubbellidmaatschap van Groen Links en de CPN mogelijk te maken en een congres te organiseren in juni 1990, waar indien nodig statutenwijziging op de agenda zou staan.

1. Inleiding

Als het buitengewone congres van de CPN in juni 1990 bijeenkomt is Groen Links een jaar op weg. Groen Links is inmiddels een factor van betekenis geworden. Een reëel politiek alternatief, dat meer is dan de partijen afzonderlijk in deze tijd konden bieden. De verkiezingen voor de gemeenteraden in maart 1990 waren daarvan het meest duidelijke bewijs. Groen Links behaalde ruim 400 zetels, dat is 150 meer dan vier jaar geleden. Door de politieke bundeling kwam Groen Links in sommige gemeenten voor het eerst in de raad, waar dat de afzonderlijke partijen CPN, PSP, PPR en EVP niet gelukt zou zijn. Het bewijst dat de samenwerking aantrekkingskracht uitoefent, ook op mensen die zich niet of niet meer betrokken voelden bij de politiek. In de vervaging en technocratisering van het huidige politieke klimaat wordt Groen Links gezien als factor die een tegengestelde houding laat horen en 'oud' idealisme kan verbinden met nieuwe inzichten. Dat is winst, ook al is duidelijk dat er nog veel zal moeten gebeuren wil Groen Links die verwachtingen kunnen waarmaken.

Het is in deze omstandigheden dat de CPN actief deelneemt aan de vormgeving van Groen

Links en haar politieke activiteiten. De gezamenlijke initiatieven het afgelopen jaar, de oprichting van Groen Linkse afdelingen en vooral de campagne en resultaten van de gemeenteraadsverkiezingen hebben nog bestaande aarzelingen overwonnen, ook in de CPN. Ook in de traditionele bolwerken van de CPN werden belangrijke successen geboekt. Vrijwel overal werd onder de naam Groen Links aan de verkiezingen deelgenomen, en de CPN gaat ervan uit dat dat bij de volgende verkiezingen uitsluitend nog het geval zal zijn.

De noodzaak voor een krachtige Groen Linkse stroming wordt des te meer gevoeld nu milieuproblemen, werkloosheid, armoede en discriminatie niet worden opgelost maar juist verergeren. Het tempo waarin het milieu wordt verpest is veel hoger dan de snelheid waarmee aan oplossingen wordt gewerkt. Hoewel Nederland tot de rijkste, meest ontwikkelde en meest vervuilde landen ter wereld behoort, neemt het internationaal beslist geen vooruitgeschoven positie in als het gaat om strenge maatregelen. NMP 'plus' werd NMP 'min'! Ook de werkgelegenheidspolitiek stagneert en de kersverse koppeling tussen uitkeringen en lonen staat opnieuw ter discussie. De groeiende winsten worden niet aangewend voor het scheppen van werkgelegenheid, drastische arbeids-

tijdverkorting, kinderopvang, positieve actie voor vrouwen en migranten en noodzakelijke verbetering van collectieve voorzieningen. Hoewel een verlaging van de defensieuitgaven eindelijk ook in Nederland bespreekbaar is, wordt er nog geen verbinding gelegd tussen een forse ontwapening en praktische solidariteit met Oost-Europa en de Derde Wereld, met de kansen op een democratisch en pluriform Europa. De grote economische belangen blijven de politiek dicteren ook als het gaat om Zuid-Afrika, waar de vrijlating van Nelson Mandela nog niet het einde betekent van de apartheid. Zijn vrijlating en de legalisering van het ANC en de Zuidafrikaanse Communistische Partij mogen dus ook niet het einde betekenen van een boycot van het apartheidsregiem. Vraagt de situatie, internationaal en nationaal, om duidelijke politieke keuzes, de bestaande politieke antwoorden zijn vaag en tegenstrijdig. De regeringspartijen CDA en PvdA deinen terug voor de noodzakelijke keuzes die gemaakt moeten worden: nl. voor een duurzame economie, vergaande ontwapening, democratisering en armoedebestrijding.

De bestaande maatschappelijke verhoudingen en belangen moeten daarvoor ter discussie worden gesteld. Er is een politiek nodig die ecologie en economie met elkaar verbindt, die nieuwe vormen van internationale samenwerking paart aan ontwapening, die de kwaliteit van de productie verbindt met zeggenschap en gelijkberechtiging, die armoedebestrijding ziet als onlosmakelijk deel van duurzame economie en duurzame economie als onlosmakelijk deel van armoedebestrijding. Groen Links gaat in haar verkiezingsprogramma uit van deze verbanden. Maar uitwerking en strategie zijn nog onhelder. Sociaal-economisch beleid, milieubeleid en ontwapening zijn nog te veel gescheiden sectoren. En wat ontbreekt is een strategie voor een breed maatschappelijk draagvlak dat nodig is voor werkelijke resultaten.

De CPN bouwt met de andere partners verder aan Groen Links. Het overdragen van bevoegdheden, de gezamenlijke deelname aan verkiezingen, het dubbellidmaatschap en het eerste Groen Linkse congres in het najaar van 1990 zijn belangrijke stappen op weg naar Groen Links als volwaardige politieke formatie. In dit onomkeerbare proces, zal naarmate Groen Links verder gestalte krijgt, de noodzaak voor de CPN om als zelfstandige politieke organisatie te blijven bestaan minder worden. Dat zal

leiden tot besluitvorming over het al dan niet voortbestaan van de CPN.

2. groen.links organisatie en activiteiten

Veel van wat op de partijconferentie van de CPN in december is besloten, is in gang gezet. Reeds genoemd is de gemeenteraads campagne die met goed materiaal, scholing en landelijke bijeenkomsten is ondersteund. Met de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen, zijn flinke stappen gezet in de opbouw van Groen Links op plaatselijk niveau. De daarbij opgedane ervaringen moeten benut worden bij de verdere organisatorische opbouw. De Groen Linkse Raad is geïnstalleerd, met meer dan 50 % vrouwen. De Raad controleert het bestuur en de Tweede Kamerfractie, en heeft uitvoerig gediscussieerd over de situatie in Oost-Europa, de gevolgen voor de EG en de visie van Groen Links daarop. Ook in de Eerste Kamer is een Groen Linkse fractie gevormd. In januari is voor bestuurders van de partners in Groen Links en parlementariërs een kaderweekend gehouden, waar in een open sfeer meningen zijn gewisseld over de verschillende ideologische stromingen in Groen Links. De eerste landelijke bijeenkomst van het Groen Links Vrouwenoverleg is gehouden. Ruim 60 vrouwen, deels voor het eerst actief binnen Groen Links, bezochten de bijeenkomst. In mei wordt een themadag georganiseerd over economische zelfstandigheid. Een grote en enthousiaste Groen Linkse coördinatiegroep zorgt voor de voorbereiding. Flikkers en potten in Groen Links bundelden zich in het Groen Links Lesbisch/Homo Platform. Een gezamenlijk blad van CPN, PSP en PPR, "De roze 3" bestond al eerder. "Groen Links - politiek maandblad" verschijnt vanaf maart 1990 elke maand. Er zijn landelijke werkgroepen gestart op verschillende thema's. Er is een groep die een Brede Maatschappelijke Discussie over Arbeid en Inkomen voorbereidt; verschillende werkgroepen over buitenlands beleid, vrede en veiligheid; er is een werkgroep milieu; de CPN-werkgroep Mozaïek is overgegaan in Groen Links. Een overzicht van alle werkgroepen verschijnt in het mei-nummer van "Groen Links". De Stichtingen voor vorming en scholing, raads- en statenwerk, wetenschappelijk werk en emancipatie van de deelnemende partners zijn in elkaar geschoven. Twee besturen zijn benoemd, één voor Scholing en Vorming en

vervolg op pag. 2

één voor het Wetenschappelijk Bureau. Beide besturen hebben één en hetzelfde dagelijks bestuur. De eerste studiedagen in Groen Links verband hebben reeds plaatsgehad en nieuwe plannen worden ontwikkeld samen met de fractie in het Europees Parlement. Het Groen Links-bestuur heeft deelgenomen aan de herdenking van de Februaristaking. Groen Links heeft op een landelijke bijeenkomst in maart j.l. een manifest gepubliceerd dat moet dienen als aanzet voor een discussie over de uitgangspunten van Groen Links. Het is verschenen onder verantwoordelijkheid van de schrijvers, in opdracht van het Groen Links Bestuur. Van veel kanten is kritiek gekomen op het manifest. De reacties zullen verwerkt worden in een nieuw stuk, dat in breder verband in Groen Links ter discussie komt. Groen Links organiseert op tal van plaatsen 1 mei vieringen en neemt deel aan de herdenking en viering van de 4e en 5e mei.

De Tweede Kamerfractie heeft een aantal initiatieven genomen die uitdrukking geven aan onze opvatting over verbreding van de politiek. Zo organiseerde zij een estafette van conferenties in de vier grote steden, onder de titel 'vernieuwing tegen verarming'. De conferenties kwamen tot stand in samenwerking met een groot aantal maatschappelijke organisaties en de betrokken Groen Linkse raadsfracties. De fractie organiseerde een openbare discussie over het beeld van vrouwen in de media, naar aanleiding van de "Pin-up Club". Een stroom van ingezonden brieven was het resultaat, en de actiegroep "Pin-down" kwam met opmerkelijke informatie over het effect van dergelijke uitzendingen. Naar aanleiding van het uitgelekte NMP-plus' heeft de fractie het idee gelanceerd om een milieureferendum te houden. Groen Links vindt het hoog tijd dat het milieubeleid verder komt dan papier en uit het Haagse circuit wordt getrokken. Een referendum kan daarvoor een middel zijn.

De afgelopen maanden heeft het Groen Links Bestuur gewerkt aan een aantal politieke initiatieven:

- nadere uitwerking van acties voor ontwapening, verlaging van de defensie-uitgaven en conversie;
- uitwerking van groentax ideeën, bijvoorbeeld in een Groen Nationaal Produkt;

voorstel aan het buitengewoon congres van de cpn voor een statutenwijziging

Het partijbestuur van de CPN heeft op haar zitting van 25 maart jl. besloten om het buitengewoon congres van de CPN op 9 en 10 juni een voorstel voor te leggen tot een statutenwijziging.

Het voorstel tot een statutenwijziging wordt gedaan naar aanleiding van een verzoek van het distriktsbestuur van Amsterdam voor opzegging van het lidmaatschap van een aantal leden. De betrokken leden hadden zich kandidaat gesteld voor de verkiezingen van de gemeenteraad en stadsdeelraden in Amsterdam, op een andere lijst dan waartoe de CPN had besloten. Het partijbestuur heeft in een verklaring de handelwijze van de betrokken leden veroordeeld. De handelwijze doet afbreuk aan de besluitvorming van de CPN in Amsterdam, die gedragen wordt door een overgrote meerderheid in de partij, om te koersen op samenwerking in, en machtsvorming met Groen Links. Het partijbestuur acht inwilliging van het verzoek tot opzegging van het lidmaatschap op dit moment echter niet opportuun. Om voor de

- een Brede Maatschappelijke Discussie over Arbeid en Inkomen;

- solidariteitsacties met de anti-apartheidsbeweging in Zuid-Afrika.

Zoals aangekondigd zijn er structuurvoorstellen ontwikkeld voor de toekomstige formatie Groen Links, na invoering van het dubbellidmaatschap. Het rapport van de structuurcommissie van Groen Links is integraal opgenomen als congresstuk in deze ledenkrant, zodat het een rol kan spelen in de discussie op het congres en in de voorbereiding daarvan. Het rapport wordt niet ter besluitvorming voorgelegd aan het CPN-congres.

3. groen links - en wat er nog meer moet gebeuren

In korte tijd is veel tot stand gebracht, zoals hiervoor is aangegeven. De komende tijd moet echter nog veel gebeuren. Groen Links komt nog onvoldoende uit de verf als politieke formatie met een eigentijdse politiek, die kan rekenen op een breed draagvlak in de samenleving. De verbinding met maatschappelijke groepen en bewegingen, met belangenorganisaties, met mensen uit de buurt of op de werkvloer is nog zwak. Niet alleen het maatschappelijk draagvlak, ook de directe achterban van Groen Links moet breder worden. Nog te weinig is Groen Links ook een politieke formatie van bijstandsvrouwen, migranten, WAO'ers, ouderen, werklozen. Niet alleen uit democratisch oogpunt, maar ook om een realistische politiek te ontwikkelen is een brede inbreng voorwaarde. Er is nog een reden voor het actief benaderen van een zo breed mogelijke achterban, en dat is de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen. Het opkomend racisme, politiek tot uitdrukking gebracht in flink wat zetels voor Centrumdemocraten en Centrum Partij. Ook het wegblijven van bijna de helft van de kiezers dwingt alle democratische partijen, ook Groen Links, tot bezinning. Ook wij moeten een antwoord zoeken op politieke onverschilligheid. Onbekendheid met of onverschilligheid voor wat bij 'gewone' mensen leeft staat een realistische en breed gedragen politiek in de weg. Nog uitgewerkt moet worden welke verhouding Groen Links heeft tot de sociaaldemocratie, hoe zij denkt over progressieve samenwerking en coalitiepolitiek.

Ook aan het feministisch gehalte van Groen Links valt nog veel te doen. Een gelijke positie voor vrouwen in de organisatie blijkt geen vanzelfsprekendheid te zijn. Groen Links wil een open organisatie zijn, maar dat garandeert nog niet dat vrouwen en migranten vanzelf toestromen. Het is de kunst om nieuwe organisatievormen te ontwikkelen die de inbreng van zoveel mogelijk mensen garandeert. Een actieve aanpak, durf en onconventionele stappen zijn daarvoor nodig. Bij de discussie over de milieuvervuiling zal nadrukkelijk ook de produktiesfeer betrokken moeten worden. Voor een duurzame economie zullen niet alleen consumenten, maar ook producenten gewonnen of gedwongen moeten worden. En voor de financiering van een en ander kunnen de hoge winsten van de afgelopen jaren niet buiten schot blijven. Socialisme als alternatief is sterk in discussie. Voor Groen Links is het kapitalisme geen alternatief. Het is gebaseerd op systematische uitbuiting van mensen hier en in de Derde Wereld en van het milieu. Armoede voor grote groepen mensen is het gevolg. Het opnieuw doordenken van vormen van socialisme is aan de orde, gebaseerd op vernieuwing van de solidariteit en respect voor het milieu. Produktieverhoudingen zullen moeten veranderen, evenals de ongelijkheid in machtspositie, zeggenschap en inkomen tussen mensen en landen.

4. dubbellidmaatschap

Op de partijconferentie van december 1989 is besloten het dubbellidmaatschap van de CPN en van Groen Links mogelijk te maken. Het dubbellidmaatschap houdt in, dat leden van de CPN tevens lid zijn van Groen Links. De CPN ziet de invoering van het dubbellidmaatschap als een belangrijke en noodzakelijke stap. Op die manier kan Groen Links worden uitgebouwd tot een democratisch functionerende politieke organisatie. Het dubbellidmaatschap is een volgende stap in de ontwikkeling naar Groen Links. Het betekent dat besluitvorming over politieke en programmatische kwesties in Groen Links-verband plaats zullen vinden. Discussie en initiatieven kunnen daarnaast ook in CPN-verband blijven plaatsvinden.

Tevens vindt de CPN het van groot belang dat elk lid persoonlijk in de gelegenheid gesteld wordt lid te worden van Groen Links. Het is belangrijk leden te overtuigen van het lidmaatschap van Groen Links. Dat vraagt een grote inzet van afdelingen, districten en partijbestuur. Een campagne wordt gestart om te bereiken dat zoveel mogelijk leden van de CPN deel gaan nemen in Groen Links door middel van een dubbellidmaatschap. Een persoonlijke benadering vanuit afdelingen en districten is daarbij van groot belang.

5. de toekomst van groen links

Veel van wat de CPN belangrijk vindt voor Groen Links is hiervoor reeds genoemd, en deels al eerder verwoord in de notitie "Wat willen wij met Groen Links?" voor de partijconferentie van december 1989. Politieke initiatieven en verbreding van de achterban hebben voor de CPN prioriteit. Daarnaast is het opbouwen van Groen Linkse afdelingen van groot belang, ook in gebieden waar tot voor kort geen afdelingen of leden aanwezig waren. De CPN zal daarvoor haar organisatie inzetten. De consequentie van deze opbouw van Groen Links zal zijn, dat overal bij komende lokale verkiezingen de CPN middels Groen Links lijsten aan deze verkiezingen zal deelnemen. Wat de directe toekomst betreft, zal de CPN in alle provincies via Groen Links lijsten aan de statenverkiezingen meedoen. Programmatische discussies zijn eveneens nodig. In de eerste plaats is dat de verhouding tussen milieu en economie. Aan de orde zijn: een duurzame economie, verbonden met bestrijding van armoede, de instrumenten voor het beleid, de financiering, sturing van de produktie in milieuvriendelijke richting en democratisering van de economie. In de tweede plaats is dat de richting van de sociaal-economische strijd. Het gaat niet alleen om individualisering van inkomens, het inlopen van de achterstand van de minima, drastische arbeidstijdverkorting, verbetering van de arbeidsomstandigheden en het creëren van voldoende werkgelegenheid, maar ook om gelijke kansen voor migranten, jongeren, vrouwen en gehandicapten. Voorwaarden daarvoor zijn voldoende en goede kinderopvang, quoteringsregelingen, positieve-actieplannen. Ook de her-

verdeling van het onbetaalde werk blijft een dringende kwestie. In het kader van de voortgezette discussie over de uitgangspunten van Groen Links - de 'manifest'-discussie - is een visie aan de orde op de rol van de staat; de verhouding tot andere ideologische stromingen, waaronder de sociaaldemocratie; de structuur van onderdrukkingen en uitsluitingsystemen op grond van sekse, ras of seksueel gedrag; Programmatische helderheid op essentiële punten is nodig. Het partijprogramma van de CPN biedt veel aanknopingspunten voor deze programmatische discussie.

6. Voortbestaan van de cpn

Bij de gedachtenbepaling over de verdere toekomst van de CPN en Groen Links zijn de volgende overwegingen van belang. Zolang de uitkomst over de toekomst van Groen Links nog niet vaststaat, hebben we als communisten een organisatie nodig om de vormgeving van die toekomst effectief te kunnen beïnvloeden.

Op de langere termijn zal de CPN opgaan in Groen Links. Tot dat moment neemt de CPN deel aan het samenwerkingsverband Groen Links met daarnaast het voorlopig voortbestaan van een eigen, aangepaste organisatie. Op de korte termijn heeft de invoering van het dubbellidmaatschap tot gevolg dat de CPN een lichtere organisatie moet worden. De financiën verminderen drastisch, waardoor het apparaat moet inkrimpen. Politieke initiatieven en activiteiten worden in toenemende mate in Groen Links verband ontplooid. Het zal noodzakelijk zijn de organisatie in overeenstemming te brengen met wat in de nabije toekomst noodzakelijk is. In de komende tijd zal Groen Links zich verder ontwikkelen naar een volwaardige politieke formatie. Binnen een open formatie, zoals Groen Links wil zijn, zal er organisatorisch en financieel ruimte bestaan voor werkverbanden van communisten, pacifisten, radicalen en evangelisch geïnspireerde mensen. Besluitvorming over de wijze van voortbestaan van de CPN komt aan de orde op een volgend congres, dat uiterlijk in het najaar van 1991 gehouden zal worden.

ontwerp-besluiten (amendeerbaar)

1. Het congres van de CPN besluit, op grond van een positief oordeel over de ontwikkeling van Groen Links, tot invoering van een dubbellidmaatschap van de leden van de CPN en de politieke formatie Groen Links. Het congres ziet dit als een noodzakelijke en gewenste stap. De CPN draagt de volgende taken en bevoegdheden over aan Groen Links:
 - het vaststellen van verkiezingsprogramma's en kandidatenlijsten voor verkiezing van de Tweede en Eerste Kamer en het Europarlement;
 - het beoordelen van het beleid van bovengenoemde fracties;
 - verkiezing van Groen Linkse Raad en Groen Links Bestuur met daarbij behorende bevoegdheden, zoals: benoeming van de besturen van wetenschappelijk bureau, scholing en vorming, de redactie van het ledenblad.
 - besluitvorming over de politiek en de uitgangspunten van Groen Links.
2. Het congres is van oordeel dat de stap naar het dubbellidmaatschap van CPN en Groen Links een instemming vraagt van elk van de CPN-leden. Het congres roept alle leden van de CPN op lid te worden van Groen Links en draagt het partijbestuur op dit mogelijk te maken. Tevens vraagt zij van de individuele leden, van de afdelingen en de districten zich hiervoor in te zetten.
3. Het congres van de CPN besluit er alles aan te doen dat bij de komende statenverkiezingen in maart 1991 overal Groen Links lijsten tot stand komen.
4. Het congres roept de leden van de CPN op zich in te zetten voor versterking en opbouw van de organisatie van Groen Links en deel te nemen aan de programmatische discussie over essentiële kwesties voor een consistente Groen Linkse politiek. Het partijprogramma van de CPN biedt veel aanknopingspunten voor deze discussie.
5. Het congres draagt het partijbestuur op om uiterlijk in het najaar van 1991 een regulier congres te organiseren, waar de wijze van voortbestaan van de CPN op de agenda staat.

21 april 1990.

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN). Eindredactie: Kees van den Berg Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-262565 (tst. 11) Druk: Dijkman

Rectificatie

In de CPN-ledenkrant van februari 1990, nummer 1, is bij het artikel „Wie is wie in de Groen Linkse raad” een fout gemaakt. In dat artikel werden de namen van 14 partijgenoten genoemd die in de Groen Linkse raad zijn gekozen door de partijconferentie, en de namen van 5 plaatsvervangende leden. Bij het vermelden van de namen van de plaatsvervangende leden is een fout gemaakt. Vermeld is o.a. de naam van Harry v.d. Berg als plaatsvervangend lid. Dit is niet juist. In plaats van de naam van Harry had de naam van Saskia Bolten uit Bergen op Zoom moeten staan.

financieel verslag

1988-1989

De periode waarop dit financieel verslag betrekking heeft omvat deze keer 16 maanden. Dit is een uitzondering en houdt verband met de verandering van het tijdvak waarop een boekjaar betrekking heeft. Op het kongres dat in april '89 gehouden werd, besloten we dat het boekjaar in het vervolg samenvalt met het kalenderjaar. Dit gebeurt met ingang van 1990. Voorheen liep het boekjaar van 1 september t/m 31 augustus.

toelichting bij de cijfers:

Uit de resultaten blijkt dat de opbrengsten uit financiële campagnes een verbetering te zien geven ten opzichte van het boekjaar '87-'88. In het boekjaar '88-'89 was de opbrengst ongeveer twee en zestig duizend gulden hoger (vgl betreft het „zuivere“ boekjaar).

Voor de totale periode '88-'89, dus over 16 maanden, werd een bedrag begroot van f 500.000,--. Hiervan is f 478.360,-- binnen gekomen. Ter vergelijking het jaar '87-'88: begroot werd f 400.000,-- ontvangen werd f 326.544,--.

Verder werd ook aan diverse ontvangsten meer ontvangen dan werd begroot.

Daar tegenover staat een achteruitgang van de contributieinkomsten. Er is sprake van een sterk opgelopen achterstand in het afrekenen van contributiegelden aan het partijbestuur. Voor een deel ligt de oorzaak in het te lang wachten met afrekenen door sommige distric-

ten/afdelingen of door te onvolledig afrekenen. Voor een deel wordt het veroorzaakt door achterstand bij het innen of het nalaten ervan. Jammer genoeg is het in verschillende afdelingen en/of districten nog niet gelukt de organisatie t.b.v. het innen van de contributie goed te laten verlopen. Dit geldt althans voor een deel van de partij. Er is ook een deel waar de inning gelukkig wel goed loopt.

Het feit dat de opbrengsten uit financiële campagnes een stijgende lijn vertonen en de contributieinkomsten een dalende lijn, heeft te maken met de manier waarop geïnd wordt. Het overgrote deel van de donaties en de enveloppencampagnes komen rechtstreeks van de gever via giro of bank bij de landelijke penningmeester terecht. Dit geld wordt dus feitelijk centraal geïnd. Bij het innen van de contributie is dit niet het geval. Hiervoor zijn we afhankelijk van het organisatievermogen van de afdelingen. Als deze zwak is of niet aanwezig dan

keldert de opbrengst van de contributie. Doordat deze situatie hier en daar al enige jaren bestaat heeft dit de partij al heel veel geduld gekost. Uiteraard had dit ook tot gevolg dat het contact met leden wegviel. Bij het lang voortbestaan van een dergelijke situatie leidde dit ook tot ledenverlies.

Het partijbestuur heeft om hierin verbetering te krijgen op haar zitting van februari '90 besloten tot een aantal wijzigingen in de financiële regels. Besturen en leden zijn hierover geïnformeerd. Over de resultaten valt op dit moment nog niet veel te zeggen. Aan de inkomstenkant vallen ook de opbrengsten voor het zgn Persfonds gunstig uit. (Dit is het fonds waarin de afdrachten van raads-, kamer- en statenleden terecht komen). Het zal duidelijk zijn dat dit het komend boekjaar er anders uit gaat zien wanneer de afdrachten van gekozenen in openbare lichamen voor tenminste de eerste 10% naar Groen Links gaan.

Bij de uitgaven hebben zich geen grote verschuivingen voorgedaan. Een paar posten zijn hoger uitgevallen, zoals het Ledenblad en organisatie- en bestuurskosten, doordat op die terreinen, veelal in verband met het nemen van belangrijke beslissingen t.a.v. Groen Links, extra activiteiten noodzakelijk bleken te zijn. Het gaat dan o.a. om een extra partijconferentie, meer Ledenbladen, vaker bijeenkomen van het partijbestuur en de daarbij behorende stukken.

De uitgaven voor de kamerverkiezingen waren grotendeels vooraf gereserveerd. Dit en de opbrengst bij de campagne voor het Verkiezingsfonds, zorgden er voor dat de verkiezingen financieel gesproken geen al te zware belasting vormden.

Verder is er vanwege het faillissement van drukkerij Heiermann een bedrag aan vorderingen gelijk aan het batig saldo als oninbaar afgeschreven.

Overzicht financiële campagnes boekjaar '88-'89 (= 16 mnd)

District	Totaal	Donatie	Voorj.	70 jr.	Kerst	Extra	Verk.
Amsterdam	157958	64799	16704	17409	24766	365	33915
Brab.-Oost	2140	1283	153	210	257	-	238
Brab.-rest	8495	4165	420	1476	355	-	2079
Drenthe	1400	940	25	190	50	-	195
Friesland	8231	3978	1545	665	911	-	1133
Gelderland	15079	6415	596	2748	1043	-	4278
Gooi/Eeml.	10273	5807	619	1035	982	-	1830
Groningen	10697	7222	465	1130	305	100	1475
Den Haag	54249	36374	4874	3321	3845	130	5706
Kenemerl.	18839	7065	2952	1280	3995	25	3522
Lelystad	2227	888	315	576	368	-	80
Limburg	8278	3476	200	1420	417	500	2265
N.H.N.	10165	5425	573	1740	1207	-	1220
Rotterdam	32901	19465	3710	1453	3911	-	4362
Twente	7036	5481	271	365	446	-	473
Utrecht	21540	12168	485	2192	655	70	5970
Vecht/IJ.del	2028	1343	85	70	320	-	210
IJsselstr.	1690	1040	40	260	85	-	265
Zaanstr.	26091	14736	1638	1810	3617	-	4290
Zeeland	5570	3170	85	355	1485	-	475
Diversen	13867	3473	1800	2400	1630	211	3600
	430961	208709	37555	42104	50649	2154	77579
Bepentak*	59610		35648		23962		
	478360	208709	73203	42104	74610	2154	77579

* Dit betreft geld voor enveloppencampagnes dat via De Waarheid werd ontvangen.

overzicht boekjaar '88-'89

inkomsten	Resultaat '88-'89 16 mnd	Resultaat '88-'89 12 mnd	Begroting '88-'89 16 mnd	Resultaat '87-'88 12 mnd
Contributie	171.594	153.330	230.000	175.211
Fin.campagnes	478.360	389.187	500.000	326.544
Persfonds	280.747	218.744	240.000	191.130
Div. ontvangsten	222.360	127.398	75.000	153.686
	1.153.061	888.659	1.045.000	846.571
Uitgaven				
Loonkosten	229.112	174.981	230.000	170.632
Ledenblad	72.044	55.764	45.000	29.345
Organisatiekosten	41.209	22.721	29.000	19.897
Bestuurskosten	42.980	36.363*	12.000	4.510
Propaganda	53.850	48.247	50.000	37.597
Intern. activiteiten	7.129	7.116	7.000	1.741
Huisvestingskosten	108.193	77.313	100.000	70.717
Kantoorkosten	60.420	46.834	35.000	45.660
Bijeenkomsten/aktiv.	37.293	27.992	20.000	1.400
Verkiez. Groen Links	128.500	80.000	-	-
Algemene kosten	6.029	4.708	15.000	
Verkiezingen			200.000	
Subs. Waarheid	199.665	147.734	210.000	120.000
Overige subs.	33.100	8.100	50.000	9.307
Afschr. inventaris	4.269			3.825
Res. Waarheid				150.000
Resultaat	129.267	150.787	67.000	181.940
	1.153.060	888.659	1.070.000	846.571

* Hierin is f 23.600 verrekend dat van het K.K.N. werd ontvangen ten behoeve van een vredesactiviteit van de partij. (Het gaat hier om geld dat overbleef van de akties tegen de kruisraketten en waar deelnemende organisaties aanspraak op kunnen maken.)

Balans per 31 december 1989

Activa		Passiva	
Inventaris	5.654	Leningen	87.841
Leningen	362.030	Crediteuren	897
Debiteuren	5.118	Res. Waarheid	150.000
Rek. Courant	3.240	Voorziening lening	129.267
Middelen	591.579	Vermogen	600.426
Loonk., premies, bel.	809		
	968.431		968.431

voorstel hoofdlijnen structuur groen links

toelichtende opmerkingen

*Als er voor een afgevaardigdensysteem gekozen zou worden, moet het spreekrecht van de vertegenwoordigers apart worden geregeld. In het one person/one vote systeem hebben zij dat recht als alle leden (mits ze tijdig stukken en stemkaart opvragen).

**Op een enkel punt is een alternatief geformuleerd als een belangrijke minderheid in de werkgroep dat alternatief steunde of minstens vond dat het ter discussie moest staan. Het GLB wordt gevraagd tussen de alternatieven een keus te maken, c.q. ze ter discussie de partij in te sturen. Het zal duidelijk zijn dat de alternatieven 1, 2, 3, 5 en 6 bij elkaar horen, omdat zij samenhangen met de eventuele keuze voor een afgevaardigdensysteem.

***Het zal duidelijk zijn dat het systeem van directe democratie (elk geïnteresseerd lid heeft stemrecht) alleen goed kan werken onder een aantal samenhangende voorwaarden: goede, wervende publiciteit, toegankelijke kongresstukken, tijdig aanmelden voor kongresstukken en stemkaart (beslist geen inloopsysteem hanteren), verplicht organiseren van voorbereidende vergaderingen, een sterk kongrespresidium met een goed systeem van sprekersbundeling én het recht van korrekatief referendum als waarborg tegen flagrante miskleunen. Dat korrekatief referendum kan uiteraard geen verkiezingen van personen betreffen.

Wellicht is het gewenst meer waarborgen voor „overvallen” in te bouwen dat nu het geval is.

uitgangspunten

Groen Links is een vereniging van individuele leden, die zoveel mogelijk verenigd zijn in afdelingen. Organisatie enten op directe en niet op getrapte democratie. One person/one vote systeem.

Het Kongres is het hoogste orgaan.

** Alternatief 1

Groen Links is een vereniging van individuele leden, die verenigd zijn in afdelingen. Het Kongres is het hoogste orgaan. Dit Kongres wordt samengesteld uit afgevaardigden van afdelingen.

het groen links kongres (g)

Vergadert 1x per jaar. In bijzondere situaties extra kongres mogelijk.

Wordt georganiseerd en voorgezeten door een onafhankelijk presidium.

Stemrecht hebben alle individuele leden die:

- Uiterlijk 10 dagen vóór het GLK de kongresstukken en een stemkaart hebben aangevraagd;
- Blijkens controle op het bureau lid zijn van de partij.

Na de sluitingsdatum zijn wel stukken maar geen stemkaarten (dus zeker niet aan de zaal!) meer te verkrijgen.***

Alternatief 2

Stemrecht hebben uitsluitend afgevaardigden van afdelingen. Elke afdeling heeft recht op 1 afgevaardigde per 10 leden met een minimum van 2 en een maximum van 20 afgevaardigden per afdeling.

recht van amendement en motie

hebben:

- de afdelingen;
- de kategoriale of andere in het HHR (huishoudelijk reglement) daartoe aangewezen groepen;
- 15 leden gezamenlijk;
- het partijbestuur.

spreekrecht

hebben:

- alle stemgerechtigde leden volgens een sprekerslijst (zie hierna);

Alternatief 3

* Alternatief 5

- de afgevaardigden van de afdelingen, via de sprekerslijst;
- leden van de frakties in Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement, via de sprekerslijst;

- de indieners van moties en amendementen (los van de sprekerslijst);
- de verdedigers van kongresstukken (idem);
- het Groen Links Bestuur.

Onder kongresstukken worden verstaan alle stukken die een uitgebreide behandelings- en amendementsprocedure in de partij hebben doorlopen volgens een in het HHR voorgescreven schema. Amendementen op kongresstukken moeten zijn ingediend volgens in het HHR vastgestelde regels. Aktuelle moties kunnen ingediend worden tot 2 uur na aanvang van het kongres. Amendementen op in het kongresboek opgenomen moties kunnen ingediend worden tot 48 uur voor aanvang van het kongres. Amendementen op aktuelle moties tot één uur na sluitingstijdstip voor deze moties.

Het GLK-presidium deelt in het kongresboek vooraf aan elk agendapunt een bepaalde spreektijd toe. Bij voorbeeld: verdedigers van kongresstukken krijgen 20% van de spreektijd. Voor de sprekerslijst wordt 80% gereserveerd.

Bij moties krijgen indieners en geadresseerden ieder 10% van de spreektijd. Ook hier wordt de resterende 80% onder de aangemelde sprekers verdeeld.

Blijkt dat te resulteren in „1 minuten-democratie” dan roept het presidium tijdig vóór de behandeling van dat agendapunt alle sprekers bij elkaar (zijvertrek van de kongreszaal) om in onderling overleg tot woordvoerders per standpunt te komen. Bij alle sprekerslijsten geldt als algemene regel dat de spreektijd zodanig wordt verdeeld dat per sprekerslijst de totale spreektijd voor vrouwen gelijk is aan de totale spreektijd voor mannen.

Alternatief 4

Bij alle sprekerslijsten geldt als algemene regel dat nooit twee mannen achter elkaar het woord kunnen voeren. Staat er na een man geen vrouw meer op de sprekerslijst, dan wordt de discussie gesloten (afgekeken van „Die Grünen”).

Ter voorbereiding op het GLK zijn de provincies (of daartoe aangewezen regio's daarbinnen) verplicht om binnen de termijn van acht dagen vóór het GLK een voorbereidende vergadering te organiseren. Provincies (bijv. „het Noorden”) kunnen overeenkomen dat gezamenlijk te doen. Het GL-bestuur ziet er op toe dat dat ook daadwerkelijk gebeurt.

Alternatief 5

Deze voorbereidende vergaderingen wel aanmoedigen maar niet verplicht stellen.

Alle leden in de provincie/regio worden rechtstreeks uitgenodigd. Aanvragers van stemkaarten ontvangen bij de stukken een brief waarin plaats en tijd en het belang van de voorbereidende vergadering nog eens worden benadrukt. Op deze vergaderingen staan de hoofdlijnen van de kongresvoorstellen ter discussie. Er vinden geen stemmingen over de voorstellen plaats. Wel kunnen de vergaderingen besluiten tot het indienen van kongresmoties. Deze moeten (voorzien van 15 handtekeningen) direct na de vergadering bij het kongrespresidium worden ingediend. Ook kan men per agendapunt gezamenlijke sprekers/sprekers aanwijzen.

recht van referendum

Bij belangrijke kwesties kan het GLB (en alle andere organen die het recht hebben aan het Kongres voorstellen te doen) aan het kongres voorstellen doen voor het organiseren van een besluitvormend referendum. Procedure, voorwaarden en percentages worden geregeld in het HHR.

Daarnaast heeft op een kongres 10% van de aanwezige stemgerechtigde leden het recht om aan het kongres te verzoeken bepaalde genomen besluiten ter vernietiging bij referendum voor te leggen aan alle leden van de partij. Een verzoek daartoe moet schriftelijk en ondertekend door voldoende (10% dus) stemgerechtigde aanwezige leden tijdens het kongres in stemming worden gebracht. Bij deze stemming moet dit verzoek ondersteund worden door ten minste een derde van de op het kongres stemgerechtigde leden. Dit korrekatief referendum wordt volgens in het HHR vastgelegd procedure en percentages door het GLB georganiseerd.

de afdelingen

Minimaal 7 leden kunnen een afdeling van Groen Links oprichten. Zij hebben daarvoor de instemming van het Groen Links Bestuur (GLB) nodig. De grenzen van de afdelingen worden in samenspraak met de betrokkenen vastgesteld door het GLB.

Een afdeling moet voldoen aan de volgende minimumvoorwaarden:

- een secretariaat vormen;
- zich als afdeling bij het landelijk bureau melden en in overleg met het bureau de afdelingsgrenzen (en dus het ledenbestand) vastleggen.
- minimaal 2x per jaar alle leden van de afdeling bijeenroepen;
- de in het HHR aan de afdeling toegewezen minimumtaken uitvoeren;
- de intentie hebben om mee te doen aan de gemeenteraadsverkiezingen;
- binnen één jaar na oprichting minimaal 15 leden hebben.

Voldoet men na een jaar niet aan de 15-ledennorm, dan ligt het voor de hand om met een naburige plaats een afdeling te vormen. Die keuze kan ook direct gemaakt worden. Het GL-bestuur neemt zodanig daartoe initiatieven. Leden in zgn. „witte gebieden” (geen georganiseerde afdeling) worden niet kunstmatig onder een afdeling gevoegd. Wel kunnen afdelingen leden in buitengebieden aanschrijven of zij er prijs op stellen bij die afdeling te worden ingeschreven. Voor dit initiatief is overleg met het bureau nodig om overlappingsen te voorkomen.

Alternatief 6

Alle leden, ook uit de zgn. „witte gebieden” worden ingedeeld bij een afdeling.

Bij het deelnemen aan gemeenteraadsverkiezingen wordt de vereiste toestemming tot gebruikmaking van de naam Groen Links door het GL-bestuur alleen verleend als er een alsboven funktionerende afdeling bestaat of daartoe wordt opgericht.

de groen linkse raad (glr)

Vergadert minimaal 4x per jaar.

Kontroleert en adviseert het GLB.

Adviseert en bekomentarieert de frakties en andere GL-organen. Heeft het recht van motie. Daarnaast kan de GLR bevoegdheden gedelegeerd krijgen van het Kongres. Zie verder reglement GLR.

Het aantal leden van de GLR bedraagt 1% van het ledenbestand van Groen Links met een maximum van 100. Op 1 maart van elk jaar stelt het GLB het aantal raadsleden vast en maakt een verdeling over de provincies naar rato van het aantal leden in die provincies.

Voor 1 juni van elk jaar regelen de provinciale vergaderingen de verkiezing van de leden van de GLR. In een provinciekunnen de afvaardigingen naar de GLR ook verdeeld worden over regio's c.q. steden die op grond van hun ledental recht hebben op één of meer zetels in de GLR.

De GLR kiest uit zijn midden een presidium. Dit presidium organiseert en presideert de vergaderingen van de GLR.

Het eerste Groen Links Kongres sanktioniert de dan zittende GLR tot 1 juni 1991, vanwege de opheffing van een of meerdere partners.

het groen links bestuur (glb)

Bestaat uit een AB en de DB (dat deel uitmaakt van het AB). Gekozen door het GLK voor een periode van 2 jaar.

Het DB telt minimaal drie leden. Het DB vergadert wekelijks. De DB-leden kunnen naast vergoeding van reis- en onkosten geheel of gedeeltelijk vrijgesteld worden voor hun DB-werk. Bij de samenstelling van het DB wordt niet allereerst gekeken naar politieke herkomst. Er geldt slechts één criterium: bekwaamheid om de functie goed te kunnen vervullen.

vervolg voorstel structuur groen links

De functies in het DB zijn in ieder geval:

- voorzitter (leidinggevend naar binnen/politiek gezicht naar buiten);
- sekretaris organisatie en financiën (de bestuurlijke manager);
- sekretaris pers en publiciteit (de pr-vrouw of -man);

De leden worden door het GLK in functie gekozen. Het AB telt inclusief het DB 12-15 leden. Zeker voor het eerste bestuur is de mogelijkheid tot een brede samenstelling nodig. Daartoe moet het bestuur dan niet te klein van opzet zijn. Naast de bovenstaande functies kiest het kongres ook een deel (ongeveer de helft) van het AB in functie.

Het AB vergadert eens in de twee tot drie weken. De leden ontvangen een reis- en onkostenvergoeding.

Recht van kandidaatstelling hebben de afdelingen, de kategoriale groepen, het aftredend partijbestuur en 15 leden. De GLR benoemt een kandidaten-kommissie (KK) van 5 leden. De KK spreekt met de kandidaten en legt aan het GLK een advies voor, bestaande uit:

- a. twee-tallen voor elke DB-functie;
- b. een lijst met aanbevolen kandidaten voor het AB.

KK en GLK zijn verantwoordelijk voor een evenwichtig samengesteld bestuur. Evenwichtig betekent dat alle in Groen Links participerende groepen zich in het GLB vertegenwoordigd

kunnen voelen en dat minimaal de helft van het bestuur uit vrouwen bestaat. Die intentie geldt ook voor het DB. Dreigt bij de stemmingen het evenwicht verstoord te raken, dan wijst de KK het kongres tijdig en indringend op de gezamenlijke verantwoordelijkheid.

groen links provinciaal (glp)

Het zwaartepunt van de GL-organisatie ligt bij de afdelingen. Die moeten rechtstreekse lijnen hebben naar het landelijk servicebureau. Toch zijn er enkele taken, die op provinciaal niveau vervuld moeten worden:

- a. het organiseren van kandidaatstelling en verkiezingen voor de provinciale staten;
- b. het organiseren van een steunfractie;
- c. het organiseren van voorbereidende vergaderingen voor het GLK;
- d. het regelen van de afvaardiging naar de GLR.

Een klein provinciaal werkbestuur (gekozen op een provinciale ledenvergadering) behartigt deze taken. Provincies kunnen kiezen voor een zwaardere structuur en een uitgebreider takenpakket, maar het hoeft niet.

het dubbel lidmaatschap

Elke participerende partij regelt zelf de wijze waarop per 1 juli 1990 de leden van die partij aangemeld worden als lid van Groen Links. Deze aanmelding geschiedt door het formeel aanbieden van lijsten met namen en adressen.

Alle aldus aangemelde leden worden ingeschreven als lid van Groen Links en ontvangen daarvan schriftelijk bericht.

Na 1-1-1991 wordt de kontributie voor Groen Links rechtstreeks van alle leden geïnd. Partijen die (voorlopig) nog zelfstandig willen voortbestaan treffen zelf een eigen regeling met hun leden, waarbinnen zij de kontributie voor hun partij ook zelf rechtstreeks innen. Uiteraard kan die inning gedelegeerd worden aan het bureau van Groen Links. De werkgroep heeft in dat geval de voorkeur voor het gelijktijdig toesturen van twee acceptgiro's, één voor de kontributie Groen Links en één voor idem van de betreffende partij. Partijen die zelfstandig blijven voortbestaan hebben binnen Groen Links geen aparte status, noch een claim op gereserveerde zetels in besturen en andere organen. De afzonderlijke partijen zullen niet meer zelfstandig aan verkiezingen deelnemen.

voorstel

Het eerste GLK vindt eind november plaats. De wijze van samenstelling van dit Eerste Kongres is afhankelijk van enerzijds de principiële keuze voor een van beide modellen, anderzijds van de inschatting die het GLB (en de partijen) maken, van de stand van zaken m.b.t. de afdelingopbouw.

Voor het eerste Kongres is in ieder geval een beknopte ad-hoc regeling noodzakelijk voor:

- a. benoeming kongrespresidium (op voordracht GLB door GLR);
- b. benoeming kandidatenkommissie (idem);
- c. de diverse termijnen en data;
- d. de orde van het kongres;
- e. de kandidaatstelling en stemprocedure voor het GLB;
- f. de kandidaatstelling en stemprocedure voor de Eerste Kamer;
- g. organiseren van provinciale voorbereidende vergaderingen.

Deze ad-hoc regeling ter amendering en goedkeuring voorleggen aan de GLR en na verwerking van de door de GLR aangebrachte wijzigingen de regeling (eenmalig als overgangsmaatregelen zonder amendering of discussie) bij de aanvang van het Kongres door het Kongres laten vaststellen.

voorstel statuten voor de nieuwe vereniging groen links

Dit voorstel is nog niet in juridische taal gegoten.

1. naam en zetel

De vereniging is genaamd „Groen Links” en is gevestigd in Amsterdam.

2. doel en middelen

Groen Links staat een politiek voor die gebaseerd is op solidariteit met mens en milieu, zoals vastgesteld in haar programma's.

3. middelen

Groen Links tracht haar doel te bereiken door:

- a. Het voeren van politieke actie in de breedste vorm.
- b. Het meedoen aan verkiezingen voor vertegenwoordigende lichamen.
- c. Alle overige wettelijke middelen die in overeenstemming zijn met haar doel.

4. leden en donateurs

- a. Leden kunnen zijn allen die instemmen met het doel en die de leeftijd van zestien jaar hebben bereikt. Het lidmaatschap wordt beëindigd door opzegging, overlijden, uitschrijving wegens wanbetaling of roeyement. Bij dat laatste met beroepsmogelijkheid op de Groen Linkse Raad. Eén en ander te regelen bij huishoudelijk reglement.
- b. Donateurs kunnen zijn allen die Groen Links met een periodiek geldbedrag steunen. Rechten van donateurs zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement.

5. afdelingen

- a. De leden kunnen zich verenigen in afdelingen.
- b. Afdelingen hebben geen eigen rechtspersoonlijkheid.
- c. Afdelingen omvatten één of meerdere gehele gemeenten, of binnen één gemeente kunnen meerdere afdelingen worden gevormd.
- d. Afdelingen binnen één gemeente vormen altijd een federatie.
- e. Rechten en plichten van afdelingen worden, evenals de vorming en wijze van bestuur, geregeld bij huishoudelijk reglement.

6. provinciale vergadering

In iedere provincie wordt jaarlijks een provinciale vergadering gehouden die bestaat uit alle leden binnen die provincie. De taken en bevoegdheden van die vergadering zijn ten minste:

- a. Het benoemen van een bestuur dat alle zaken betreffende Groen Links in de provincie moet regelen.
- b. Het beoordelen van het beleid van de fractie van Groen Links in Provinciale Staten.
- c. Alle zaken te (doen) regelen voor de verkiezingen van de P.S.-fractie.
- d. Het regelen van de benoeming van leden van de Groen Linkse Raad.

7. groen links bestuur

- a. Het Groen Links Bestuur bestuurt Groen Links, voert besluiten van het Kongres uit en is bevoegd tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, waarbij Groen Links zich als borg of medeschuldenaar verbindt. Het Groen Links Bestuur is voor zijn handelen verantwoording schuldig aan het Kongres.
- b. De leden van het Groen Links Bestuur worden gekozen door het Kongres voor een twee jaar, maar kunnen door het Kongres vóór die tijd worden ontslagen. Eén en ander te regelen bij het huishoudelijk reglement.
- c. Een deel van het Groen Links Bestuur kan optreden als dagelijks bestuur. Dit dagelijks bestuur bereidt de besluiten van het Groen Links Bestuur voor en voert ze uit. De vorming en bevoegdheden van het dagelijks bestuur worden in het huishoudelijk reglement nader geregeld.
- d. Groen Links wordt in en buiten rechten vertegenwoordigd door twee leden van het dagelijks bestuur, maar kan ook derden machtigen (bij schriftelijke volmacht) Groen Links te vertegenwoordigen binnen de grenzen van de schriftelijke volmacht.

8. financiën

- a. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. De geldmiddelen van Groen Links bestaan uit de kontributies van de leden, afdrachten van vertegenwoordigers, donaties, schenkin-

- gen, legaten, erfstellingen en toevallige baten.
- b. De hoogte van de kontributies wordt vastgesteld door het Kongres. Regelingen over ontheffingen enz. worden vastgelegd in het huishoudelijk reglement.
- c. Het Groen Links Bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van Groen Links zodanig aantekening te houden, dat daaruit ten allen tijde de rechten en verplichtingen kunnen worden gekend.
- d. Het Groen Links Bestuur legt verantwoording af over zijn gehele financiële beleid aan het Kongres.
- e. Het Kongres benoemt jaarlijks een kaskontrole-kommissie die de financiële stukken van Groen Links dient te beoordelen en verslag uitbrengt aan het volgende Kongres.
- f. Goedkeuring door het Kongres van het financiële jaarverslag en van het verslag van de kaskontrole-kommissie strekt tot decharge voor het Groen Links Bestuur t.a.v. het gevoerde financiële beleid.

9. groen linkse raad

Groen Links kent een Groen Linkse Raad

- a. Deze Raad beoordeelt tussen de Kongressen het beleid van het Groen Linkse Bestuur, de fracties in Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement. De Raad geeft gevraagde en ongevraagde adviezen aan bestuur en fracties.
- b. De Raad kan politieke uitspraken doen, al of niet op voorstel van het Groen Links Bestuur.
- c. Bij een konflikt tussen de Raad en het Bestuur kan de Raad een buitengewoon kongres bijeen roepen, volgens regels vast te leggen in het huishoudelijk reglement.
- d. De leden van de Raad worden gekozen door de provinciale vergaderingen voor een bepaalde tijd te regelen bij huishoudelijk reglement.
- e. De Raad legt verantwoording af aan het Kongres.

10. kandidaatstelling en verkiezing

De wijze waarop kandidaten voor vertegenwoordigende lichamen worden gesteld en de

wijze van kandidaatstelling en verkiezing van besturen binnen Groen Links worden geregeld bij huishoudelijk reglement, evenals de vervulling van tussentijdse vakatures.

11. kategoriale groepen

Leden van Groen Links, die op een bepaald terrein actief zijn of een overeenkomstige maatschappelijke positie hebben, kunnen een kategoriale groep vormen en erkenning als kategoriale groep bij het Groen Links Bestuur of het Kongres aanvragen. Rechten en plichten van kategoriale groepen worden geregeld in het huishoudelijk reglement.

12. groen links kongres

- a. Het Kongres wordt jaarlijks gehouden volgens regels vast te stellen bij huishoudelijk reglement. Buitengewone kongressen kunnen worden gehouden op initiatief van het Groen Links Bestuur, de Groen Linkse Raad of een groep leden, volgens regels te stellen bij huishoudelijk reglement.
- b. Het Kongres is het hoogste lichaam in Groen Links. Het stelt het beleid van het Groen Links Bestuur vast, beoordeelt dit beleid evenals het beleid van de fracties van de Eerste en Tweede Kamer, Europese parlement, de Groen Linkse Raad en eventueel andere landelijke organen van Groen Links.
- c. Het Kongres neemt beslissingen al of niet op voorstel van het Bestuur. Het Kongres stelt politieke programma's en verkiezingsprogramma's van Groen Links vast.
- d. Het Kongres kiest het Groen Links Bestuur en eventuele door het Kongres ingestelde kommissies en is bevoegd voortijdig ontslag te verlenen aan die leden.
- e. Het Kongres stelt de kandidaten voor Tweede en Eerste Kamer en het Europees parlement, volgens regels te stellen bij huishoudelijk reglement.
- f. Spreekrecht en stemrecht worden geregeld bij huishoudelijk reglement.
- g. Het Kongres wordt georganiseerd en voorgezeten door een presidium. Dit presidium wordt ingesteld volgens regels te stellen bij huishoudelijk reglement.
- h. Het Kongres kan bevoegdheden delegeren naar de Groen Linkse Raad, volgens regels vast te stellen bij huishoudelijk reglement.

vervolg voorstel structuur groen links

13. andere organen

Het Groen Links Bestuur, de Groen Linkse Raad of het Kongres kunnen commissies of werkgroepen instellen. Ad hoc commissies behoeven geen regeling. Vaste commissies en werkgroepen kunnen nader worden geregeld in het huishoudelijk reglement. Het Groen Links Bestuur kan een periodiek uitgeven volgens regels nader te stellen in het huishoudelijk reglement.

14. verantwoordelijkheden

Afdelingen of andere organen van Groen Links kunnen geen beslissingen nemen die financiële of andere verantwoordelijkheden voor Groen Links als geheel meebrengen. Nadere regels kunnen hiervoor bij huishoudelijk reglement worden gesteld.

15. huishoudelijk reglement

Het Kongres stelt het huishoudelijk reglement vast, maar kan dat volgens door hem vastgestelde richtlijnen delegeren aan de Groen Linkse Raad. Het huishoudelijk reglement mag niet in strijd zijn met de statuten.

16. statutenwijziging en ontbinding

- Een besluit tot wijziging van de statuten of tot ontbinding vereist een meerderheid van twee-derde van het aantal uitgebrachte stemmen van het Kongres.
- Een dergelijk besluit kan slechts worden genomen op een Kongres waarbij het agendapunt, inhoudende het voornemen tot statutenwijziging of ontbinding, van te voren

- aan alle leden duidelijk kenbaar is gemaakt.
- Na eventuele amenderingen en wijziging van de ontwerp-statuten dienen de aldus vastgesteld statuten in zijn geheel in stemming te worden gebracht en met twee-derde meerderheid te worden vastgesteld.
- Nadere regels hiervoor kunnen worden gesteld bij huishoudelijk reglement.

17. overgangsmaatregelen

In de aanvangsfase van Groen Links zullen overgangsmaatregelen nodig zijn. Dergelijke overgangsmaatregelen kunnen door de Groen Linkse Raad worden vastgesteld op voorstel van het Groen Links Bestuur.

18. slotbepalingen

- Deze statuten worden geacht in werking te zijn getreden direct nadat het Kongres ze heeft aangenomen.
- In geval waarin deze statuten niet voorzien, beslist het Groen Links Bestuur, onder verantwoording aan de Groen Links Raad.
- Afdelingen en andere organen van Groen Links die eigen reglementen maken, mogen daarin geen bepalingen opnemen die strijdig zijn met deze statuten of met het huishoudelijk reglement van Groen Links.

hou radio freedom in de lucht

In overleg met het ANC heeft de stichting „Omroep voor Radio Freedom”, bestaande uit medewerkers van verschillende omroepen en de Anti Apartheids Beweging Nederland, vorig jaar besloten campagne te voeren om Radio Freedom te voorzien van een eigen kortegolf zender.

Radio Freedom maakt voor haar uitzendingen nu nog gebruik van de kortegolf zenders in de gastlanden. Omdat die zenders erg zwak zijn is de ontvangst van Radio Freedom in Zuid-Afrika vaak slecht en soms onmogelijk. Voor veel Zuidafrikanen betekent dit dat ze niet naar de programma's van Radio Freedom kunnen luisteren. Met een eigen zender kan Radio Freedom heel Zuid-Afrika bereiken. Juist nu Zuid-Afrika aan de vooravond lijkt te staan van grote en snelle veranderingen, moet de bevolking zich te luisteren kunnen leggen bij het verzet en meedenken en discussiëren over de toekomst van Zuid-Afrika.

Een eigen zender betekent bovendien dat Radio Freedom niet langer afhankelijk is van de zenders in de gastlanden en vaker kan gaan uitzenden.

Radio Freedom kan dan in haar programma's meer aandacht besteden aan de verschillende taalgroepen die in Zuid-Afrika leven.

terug naar Zuid-Afrika?

Als de veranderingen in Zuid-Afrika zich in dit snelle tempo blijven opvolgen, dan zou het zover kunnen komen dat Radio Freedom weer het land in gaat. Het idee van een eigen kortegolf zender zou daarmee achterhaald zijn. Het belang van Radio Freedom zal hiermee echter sterk toenemen. Het Department of Information and Publicity van het ANC, waartoe Radio Freedom behoort, zal dan haar nieuwe wensen kenbaar maken. Wensen die de stichting „Omroep voor Radio Freedom” in het belang van de strijd tegen apartheid en voor een vrije meningsuiting zal proberen te honoreren.

tientjesleden

De campagne „Hou Radio Freedom in de lucht!” richt zich op de werving van zoveel mogelijk tientjesleden. Vijfduizend mensen sloten zich reeds aan bij Radio Freedom door tientjeslid te worden.

Vul de bon in die op deze pagina staat afgedrukt en steun de „Stem van het Verzet” in deze belangrijke fase van de strijd voor een verenigd, democratisch en niet-raciaal Zuid-Afrika.

ingekomen

hoe nu verder met de cpn rectificatie

In de CPN-ledenkrant van februari 1990, nummer 1, is een ingezonden brief geplaatst van Rob Philip. Door een fout is slechts de helft van zijn brief geplaatst. Bij deze plaatsen wij nogmaals de brief van Rob Philip, maar dan in zijn geheel.

Op de partijconferentie van 17 december jl. is door vele sprekers de toekomst van de partij aan de orde gesteld. In al die discussies draaide het om de vraag „moet de partij nu worden opgeheven, al dan niet op termijn, of niet?”. Het is mij opgevallen dat van sommige kanten er toch wel met een zeker gemak van wordt uitgegaan dat het onvermijdelijk is dat de partij wordt opgeheven en geheel opgaat in Groen Links.

Ik heb met deze opvatting toch wel grote problemen. Naar mijn mening wordt hier aan een aantal essentiële zaken voorbijgegaan. Het doel van de partij was en is het streven naar een socialistische maatschappij. Een maatschappij waarin begrippen als uitbuiting, onderdrukking, en discriminatie volledig zijn uitgebannen en ieder individu ongeacht ras, kleur of sekse volledig gelijk en gelijkwaardig is. Een maatschappij waarin ieder mens volledig tot ontplooiing kan komen zowel op maatschappelijk als op cultureel gebied. Een maatschappij waarin de eigendomsverhoudingen van c.q. het beheer over produktiemiddelen grondig zijn gewijzigd t.o.v. die in een kapitalistische maatschappij. Een maatschappij waarin vrede en vrijheid vanzelfsprekend zijn.

Het bereiken van deze doelstellingen is gebaseerd op het wetenschappelijk socialisme waar de theorieën van Engels, Marx en Lenin de grondslag van vormen en met verwerking van de ervaringen van de arbeidersbeweging. Deze inspiratiebronnen zijn later aangevuld met andere inspiratiebronnen zoals het feminisme. Een en ander zoals vastgelegd in het partijprogramma dat is vastgesteld op het buitengewoon congres van 1984.

Om deze doelstelling politiek te kunnen realiseren heeft de partij er altijd naar gestreefd coalities aan te gaan met andere partijen en bewegingen teneinde zo breed en pluriform mogelijk te kunnen optreden.

In mijn visie is de vorming van Groen Links één van de mogelijkheden waarin op brede basis, praktische socialistische politiek kan worden gevoerd.

Naast een ideologie heeft de partij ook een grote traditie. Een traditie van strijd, een traditie van offerbereidheid. De partij is altijd voorgegaan in de strijd tegen maatschappelijk onrecht. Zij is altijd voorgegaan in de strijd

voor verbetering van de leef- en arbeidsomstandigheden en het levenspeil van de werkenden en uitkeringsgerechtigden. Zij is voorgegaan in de strijd tegen de fascistische Hunnen die in mei 1940 ons land binnenvielen.

De leden van de partij hebben altijd grote financiële offers gebracht om de partij (en de krant) te steunen en op de been te houden. Zij hebben grote persoonlijke offers gebracht op het gebied van hun maatschappelijke positie. Velen werden uit hun werk gestoten op grond van hun lidmaatschap van de partij of hun activiteiten voor de partij.

Ze hebben het grootste offer gebracht in de strijd tegen de naziterreur.

Kortom de bovengeschetste doelstellingen en tradities zijn die van een communistische partij, hiervoor heb ik bewust gekozen toen ik lid werd van de partij.

Aan het eind van de zeventiger- en begin van de tachtiger jaren hebben zich grote veranderingen voltrokken in de partij. De periode van vernieuwing heeft diepe littekens achtergelaten en heeft vele trouwe, actieve kameraden doen afhaken. Ik heb daar begrip voor en nog steeds een groot respect voor wat zij voor de partij hebben gedaan. Zelf heb ik de vernieuwingen altijd gesteund omdat ik van mening ben dat de vraagstukken waar de huidige gecompliceerde maatschappij mee worstelt, uitsluitend door een moderne, democratische maar wel communistische partij, in samenwerking met anderen, kunnen worden aangepakt.

Vaak hoor je in discussies over de toekomst van de partij dat de partij geen doel op zich zelf moet zijn maar slechts een middel is om de doelstellingen, nl. een socialistische maatschappij te realiseren. Ik krijg toch wel iets te vaak het idee dat de opheffing van de partij voor velen het middel is om het doel, nl. de vorming van een Groen Linkse partij, te bereiken. Samenwerking met progressieve partijen en progressieve partijlozen binnen een Groen Linkse beweging in gemeenteraden, provinciale besturen en het parlement maar ook in belangengroepen van huurders, uitkeringsgerechtigden, anti-fascistencomités, vakbonden, ondernemingsraden etc. is een buitengewoon goede en belangrijke zaak. Het vormen van gezamenlijke fracties is prima voor de slagkracht. Dat daarbij compromissen moeten worden gesloten om tot een vruchtbare samenwerking te komen, is vanzelfsprekend. Het opgaan echter in één snelkoker is voor mij niet bespreekbaar als onze communistische ideologie niet duidelijk herkenbaar als inspiratiebron van een nieuw te vormen partij aanwezig is. Op dit punt is voor mij geen compromis mogelijk.

Rob Philip

Word tientjeslid van Radio Freedom, omdat gekleurd nieuws van het verzet beter klinkt dan geen nieuws van wit Zuid-Afrika.

Ja, ik word tientjeslid van Radio Freedom;

naam: _____
adres: _____
postcode: _____
plaats: _____
handtekening: _____

Ik geef f 10,- per jaar / half jaar / kwartaal / maand

**In enveloppe naar Antwoordnr. 11019
1000 PB Amsterdam**

(5 F 7)

manifestatie nederland tegen verarming 19 mei 1990

Op zaterdag 19 mei 1990 wordt een grote landelijke manifestatie gehouden op het Malieveld in Den Haag.

Organisator is de kerkelijke werkgroep „De arme kant van Nederland”, die werkt in opdracht van de Raad van Kerken en DISK (het arbeidspastoraat van acht christelijke kerken), samengewerkt wordt met tal van zelforganisaties van uitkeringsgerechtigden, regionale komitees en maatschappelijke organisaties.

De centrale thema's van deze manifestatie zullen zijn:

- * Het verhogen van het besteedbaar inkomen van de laagstbetaalden en een blijvende koppeling van hun inkomen aan de algehele welvaartsontwikkeling;
- * Scheppen van zinvolle en volwaardige werkgelegenheid voor werklozen en (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten, met name ook in milieu- en zorgsector;
- * Vermindering van knellende en afhankelijk-makende regelgeving op het terrein van scholing, ontplooiing en relaties;
- * Het toegankelijk houden en maken van wezenlijke maatschappelijke voorzieningen (gezondheidszorg, sociale woningbouw, openbaar vervoer e.d.);
- * Het opkomen voor gelijke rechten voor vrouwen, migranten en jongeren en het meer openstellen van de arbeidsmarkt voor deze groepen.

Anno 1990 zijn er in Nederland ongeveer 800.000 huishoudens die tot de zogenaamde „echte minima” behoren. Het betreft dan huishoudens waar slechts een minimuminkomen binnen komt. Het aantal mensen dat van een minimuminkomen moet rondkomen is de laatste jaren fors gestegen. Het besteedbaar inkomen heeft in die tijd een dalende tendens vertoond, onder andere door de gestegen woonlasten (huur en energie) en verlaging van huursubsidie. Mensen met een minimuminkomen raken in toenemende mate in de schulden. De ellende in die gevallen is voorspelbaar. Huishoudens zakken af en toe in een fase waarin gezegd wordt: eten moet en de kinderen moeten ook verzorgd worden, maar verder gaat niets meer. Een kapotte wasmachine is niet meer te repareren zonder je in de schulden te steken, een abonnement op een krant niet meer op te brengen en niet zelden moet het lidmaatschap van een vereniging worden opgezegd. In de huis-aan-huis folder die het DISK heeft gemaakt ter verspreiding in buurten, wordt iemand geciteerd die het volgende zegt: „Voortdurend aan je kind uitleggen dat iets te duur is. Een paar schoenen: het is gewoon een rib uit je lijf. Dat steeds weer „nee” moeten zeggen vind ik erger dan dat ik zelf iets niet kan kopen. Als het zo doorgaat met die tweedeling, dan krijgt de samenleving de rekening wel terug in de vorm van veel psychische klachten of vandalisme”.

Het doel van de manifestatie is duidelijk naar voren te brengen, dat met het aantreden van het kabinet-Lubbers III de problemen voor de arme kant van Nederland nog niet de wereld uit zijn. Hoewel er enig perspectief is, is er nog een grote achterstand in te lopen.

De economisch-politieke keuzen die gemaakt worden dreigen grote groepen van de bevolking permanent uit te sluiten. Gemanifesteerd zal moeten worden, dat met „werk” en „arbeidsmarkt” maar een deel van de problemen wordt aangepakt. Bijvoorbeeld veel ouderen, migranten, vrouwen zijn daar niet direct mee geholpen. Voorrangsbeleid, verbetering van uitkeringen, versoepeling van de regelingen en grotere maatschappelijke akseptatie zijn van fundamenteel belang.

Op 19 mei zal duidelijk worden dat duizenden mensen daar mee bezig zijn en blijven. „De arme kant” moet uitdrukkelijk op de agenda van de politiek, samenleving, kerkelijke en maatschappelijke organisaties blijven.

HET PROGRAMMA

10.30 Fanfare „De Utrecht Express”.

11.00 Opening door o.m. ds. Wim v.d. Zee (secr. Raad van Kerken), Mw. Ploni Robbers-van Berkel(werkgroep de Arme Kant), Mgr. J. Zuidgeest (vicaris Bisdrom) en Dini van Velthooven (werkgroep armoede Breed Platform Vrouwen voor Ek. zelfstandigheid).

11.25 Deelprogramma's afgewisseld met muziek op drie podia. Met o.a. Johan Stekelenburg, Henk Hofstede, het Armoedeberaad Dordrecht, speciale jongeren-ouderen- en migranten programma's en een programma over de verarming van vrouwen. Ook zullen ideeën over sociaal-economische alternatieven gepresenteerd worden en voors en tegens van gemeentelijk minimabeleid op een rij gezet.

13.15 Muziek: „Amazing Stroopwafels”.

13.30 Wandeling tegen de wándeling (op deuren kloppen bij het Binnenhof).

14.45 Verhalen en interviews met o.m. ds. Ab Harrewijn (DISK), Jeanne v.d. Heuvel (kerk/bijstandsvrouwen), Muhammed Rabbae (Ned. Centrum Buitenlanders), Mária van Veen (vrouwenbond FNV), Henny Verlaan (CNV-Anders Aktieven), Bert de Vries (minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en Dini van Velthooven

15.30 Gerda Havertong

16.00 Slotwoord door Herman Bode (voorzitter DISK). Doorlopend is er kinderopvang, twee kindercircussen en een liturgisch/bezinningsprogramma (met o.m. De Santenkraam) in aparte tenten en een informatie-markt.

De koffie kost f 0,50.

Landelijke informatieadressen: Werkgroep de Arme Kant van Nederland
070-3131240 Leidschendam, postbus 405, 2260 AK Leidschendam, en DISK
020-251319

bij zijn afscheid na 32 jaar raadslid te zijn geweest

in gesprek met frits dragstra

Frits Dragstra heeft op 24 april jl. afscheid genomen van de gemeenteraad van Heerlen. Hij heeft de CPN 32 jaar vertegenwoordigd in de raad, waarvan de laatste 4 jaar in een samenwerkingsfractie van CPN, PPR, PSP en EVP.

samenwerking

Als een rode draad door het leven van Frits Dragstra als politiek werker loopt de term „samenwerking”. Met gelovigen, met sociaal-democraten, met liberalen. Veel contacten zijn er geweest op gemeentelijk niveau met vertegenwoordigers van allerlei partijen en bewegingen. Het ging om huurkwesties, om loonstrijd, om sociale kwesties. De samenwerking in Groen Links is voor Frits een „geweldige uitdaging”.

„Groen Links heeft een grote kans van slagen als we van de deskundigheid die er is bij groepen uit de bevolking, gebruikt kunnen maken en daarop coalities tot stand kunnen brengen. Ik ben een optimist. Ik zie grote mogelijkheden.

brede beweging

„Ik denk dat het er op aankomt omeen zo groot mogelijk gehoor om die Groen Linkse beweging te verzamelen. Zo, dat het een

beweging wordt die met alle krachten die er zijn, en alle financiële mogelijkheden die die krachten bieden, dat gaat realiseren wat er in Nederland nodig is. Groen Links moet de dwarsverbanden tussen de ecologische en sociale bewegingen duidelijk maken. Het sociale kan niet los gezien worden van het economische.

plaatselijk

„Natuurlijk is de samenwerking in Heerlen niet vanzelf gegaan, er is voor geknukt. En dat is heel goed, je moet om standpunten vechten. Alleen moet het niet gaan uitmonden in toestanden dat er niet meer gepraat of geluisterd wordt met elkaar. In samenwerking gaat het erom naar elkaar te luisteren, van elkaar te leren. Dat proces loopt in Heerlen. Het proces van opbouw van Groen Links is onomkeerbaar. Daarom zijn de discussies ook zo hevig, omdat iedereen dat weet.”

Dat Frits niet meer terugkomt in de gemeenteraad van Heerlen heeft, het zal duidelijk zijn, niets met de vorming van Groen Links te maken. Na overleg met zijn vrouw en kinderen heeft hij besloten dat het genoeg is geweest. „En eigenlijk”, zegt Frits, „is het de mooiste manier om nu op te stappen. Er komt een nieuwe fractie Groen Links in Heerlen met twee bekwame mensen.”

Eén van die mensen is Paul Simons. Hij volgt Frits op in de gemeenteraad. Hij is vanaf 1974 lid van de CPN en al geruime tijd betrokken bij het fractiewerk. Hij heeft enige tijd zijn vraagtekens gehad bij de verdergaande samenwerking, maar is positief over de ervaringen die tot nu toe zijn opgedaan.

Voor Frits Dragstra is de vorming van Groen Links een geweldige uitdaging om met mensen met een christelijke, met een pacifistische, met een radicale visie op een gemeenschappelijke noemer uit te komen. Hij ziet deze ontwikkelingen als een weerspiegeling van wat zich in de maatschappij in zijn totaliteit afspeelt. Uit verschillende hoeken is er kritiek op het regeringsbeleid; vanuit vakbeweging, belangenorganisaties en kerken. „De politiek moet aansluiten bij datgene wat leeft onder de mensen, er op aansturen dat er een andere politieke cultuur wordt bedreven. Als je jezelf een dialecticus noemt, dan ga je er vanuit dat alles verandert en zich ontwikkelt Een partij moet daar rekening mee houden.”

19 MEI

MANIFESTATIE DEN HAAG MALIEVELD

AANVANG 10:30

- UITKERINGEN OMHOOG • MEER WERK IN ZORG EN MILIEU
- BETAALBARE VOORZIENINGEN • OPHEFFEN KNELLENDEN
REGELGEVING • VOORRANG VOOR ACHTERGESTELDEN

ARMOEDE OPGELOST? NEEDDUS

NEDERLAND TEGEN VERARMING

3 PODIA met SPREKERS, INTERVIEWS, MUZIEK o.a.

Ploni Robbers-van Berkel
Herman Bode
Ab Harrewijn
Jeanne van den Heuvel
Henk Hofstede
Muhammed Rabbæ
Johan Stekelenburg
Dini van Velthoven
Henny Verlaan
Minister de Vries
Wim van der Zee,
The Amazing Stroopwafels
De Utrecht Express
Gerda Havertong,

CRËCHE, KINDERPROGRAMMA, CIRCUS.
Grote tent voor bezinning en liturgie

INFORMATIE:

WERKGROEP ARME KANT VAN NEDERLAND
NOORDERMARKT 26
1015 MZ AMSTERDAM
TEL.: 020 - 25 13 19

Archieven BVD pagina 2
Discussienota partijbestuur over de
wijze van voortbestaan van de CPN pagina 3-6
Fotoimpressie herdenking Februaristaking pagina 7
Interview met Truus Divendal pagina 8
Politiek en Cultuur pagina 8

Concreseditie, maart 1991

CPN leden

• OOK VOOR ONZE DONATEURS •

**BUITENGEWOON CONGRES CPN OP
15 JUNI 1991 IN DE FLINT, AMERSFOORT**

OVER DE WIJZE VAN VOORTBESTAAN VAN DE CPN

Het partijbestuur van de CPN, bijeen op zaterdag 26 januari 1991, heeft besloten dat het buitengewoon congres van de CPN zal worden gehouden op zaterdag 15 juni 1991 in De Flint in Amersfoort. Op de agenda zal komen te staan de besluitvorming over de wijze van voortbestaan van de CPN. Bij het kiezen van dit tijdstip is rekening gehouden met enerzijds het belang van een gedegen inhoudelijke voorbereiding van het congres en anderzijds een juist tijdstip waarop tot besluitvorming kan en moet worden overgegaan waarbij de gehele partij is betrokken. Op de partijbestuurszitting van 26 januari jl. is ook de discussienota vastgesteld, waartoe het vorige CPN-congres opdracht had gegeven. De opdracht van het congres in juni 1990 aan het partijbestuur

luidde als volgt: "Het congres draagt het partijbestuur op om uiterlijk in het najaar van 1991 een congres te organiseren, waar de wijze van voortbestaan van de CPN op de agenda staat. Het congres draagt het partijbestuur op begin 1991 een discussienota te publiceren om op het congres uiterlijk najaar 1991 tot een goede besluitvorming te komen over de wijze van voortbestaan van de CPN".

Het partijbestuur heeft in het najaar van 1990 een redactiecommissie ingesteld om de discussienota te gaan voorbereiden. De commissie bestond uit Jeannette van Beuzekom, Truus Dividal, Wil Evers, Geert Lameris en Mirjam de Vries. In de voorbereiding van de nota werden gesprekken gevoerd met vertegenwoor-

digingen van verschillende districten en groepen en personen in en buiten de CPN. De nota vormt een weerslag van die gesprekken. De nota staat afgedrukt op de binnenpagina's van deze ledenkrant. Het is de bedoeling dat in de maand maart in de districten en afdelingen discussiebijeenkomsten worden georganiseerd over de nota waar de leden hun mening kunnen geven over de toekomst van de partij. De districts- en afdelingssecretarissen zijn verzocht om in de districten en afdelingen deze bijeenkomsten te organiseren.

Op 7 april komt het partijbestuur opnieuw bijeen. Op die zitting worden ook vertegenwoordigers uit districten en afdelingen uitgenodigd om verslag te doen van de besprekingen in

de partij. Op grond van de discussienota en de gesprekken die daarover in de partij zijn gevoerd zullen er in en door het partijbestuur ontwerp-besluiten worden vastgesteld over de wijze van voortbestaan van de CPN. Deze ontwerp-besluiten zullen worden gepubliceerd in de CPNledenkrant, die in april zal verschijnen. In die ledenkrant zal ook de omvang van de congresdelegaties, die vastgesteld wordt door het partijbestuur, worden bekendgemaakt. De districten kunnen dan de delegaties samenstellen en delegatievergaderingen organiseren waar de ontwerp-besluiten besproken kunnen worden. Naast de gedelegeerden zullen alle leden van de partij worden uitgenodigd om dit buitengewoon congres bij te wonen.

EEN HALVE EEUW FEBRUARISTAKING

'Protesteert tegen de afschuwelijke Jodenvervolgingen !!!'

Deze met een stencilpen getrokken woorden staan boven het manifest, dat in de vroege ochtenduren van 25 februari 1941 bij grote bedrijven in Amsterdam werd verspreid en op blinde muren werd geplakt.

De vlammeende oproep ter verdediging van weerloze vrouwen, mannen en kinderen bracht de verontwaardiging en sluimerende onrust onder de bevolking over het optreden van de Nazi's aan de oppervlakte.

De oproep, eindigend met de woorden 'STAAKT !!! STAAKT !!! STAAKT !!!' sloeg enorm aan en werd in de loop van die 25e februari 1941 door steeds meer mensen overgenomen en in de daad omgezet.

Amsterdam staakte 25 en 26 februari 1941 massaal tegen de jodenvervolgning en in plaatsen in de omgeving, in de Zaanstreek, in Haarlem, Velsen, Hilversum, Utrecht, Weesp werd in tal van bedrijven eveneens het werk neergelegd.

Het opgekropte gemoed zocht een weg zich te uiten tegen de Duitse bezetters, die op 10 mei 1940 Nederland hadden overvallen en steeds openlijker hun regime wilden opdringen.

Het Comité Herdenking Februaristaking heeft in een gezamenlijke verklaring met het gemeentebestuur van Amsterdam opgeroepen deel te nemen aan de herdenking van de Februaristaking.

Op pagina 7 van deze ledenkrant een fotoimpressie van de herdenking van de Februaristaking, 50 jaar na dato. Beelden van het defilé langs de Dokwerker aan het Jonas Daniël Meyer plein, waaraan naar schatting 15.000 mensen hebben deelgenomen. En beelden van een unieke bijeenkomst in het Scheepvaarthuis in Amsterdam. Daar ontmoetten meer dan honderd oudstakers van de Amsterdamse tram elkaar opnieuw tijdens een lunch. Sommigen hadden elkaar 50 jaar niet meer gezien.

AFSCHUWE-
PROTESTEERT TEGEN DE
LIJKE JODENVERVOLGINGEN!!!

De Nazi's hebben Zaterdag en Zondag, en Maandag is dit voortgeset, als beesten in de wijken met veel Joodse bevolking huisgehouden. Honderden Grime Feldpolizei kwamen waar bewapend plotseling de de binnenstad en andere wijken binnenvallen. Rasend, tierend, ranse- en schietend stortten zij zich met hun bewapende overmacht op de onze mannen, vrouwen en kinderen.

Dat is de Nazi - KRAAK
in arrestantenwagens gemaakt en weggevoerd naar een onbe-
gevoerd.

die de W.A. pogromhielden 2 weken
bandiet Koot als terre

DAT IS DE NAZI-WRAAK
ing, die de W.-A. pogromhielden 2 weken
ing, die de W.-A. pogromhielden 2 weken

BESEFT DE ENORME KRACHT VAN DE
 UW EENSGEZINDE DAAD !!!
 Deze is vele malen groter dan de Duitse militaire bezetting!
 Gij hebt in Uw verset ongetwijfeld een groot deel van de Duitse
 arbeiders-soldaten met U !!!
 STAAKT!!! STAAKT!!! STAAKT!!!
 de Duitse bezetting roeten inbinden! Dan hebt g'
 recht aan het monsterachtig plan, Mussert aan
 de Duitse bezetting roeten inbinden! Dan hebt g'
 recht aan het monsterachtig plan, Mussert aan

de archieven van de bvd; vernietigd of opengesteld?

November 1990 kondigde de heer Docters van Leeuwen, de chef van de Binnenlandse Veiligheids Dienst via het KROactualiteitenprogramma Brandpunt aan dat de BVD in 1991 "tweederde van haar honderdduizenden personendossiers" zou afvoeren. Het leeuwendeel daarvan moet worden vernietigd; een selectie eruit gaat naar het Rijksarchief.

In december 1990 startten vijftientwintig mensen samen met de Coornhert-Liga en de Stichting Waakzaamheid Persoonsregistratie een procedure via de Wet Openbaarheid van Bestuur en dreigden met een kort geding om de vernietiging van de dossiers te voorkomen. Verder stelde Groen Links kamervragen (de beantwoording van deze kamervragen staat elders op deze pagina afgedrukt). Dit initiatief leidde tot een toezegging van het ministerie van Binnenlandse Zaken dat er voor 1 mei 1991 niets vernietigd zal worden. In januari 1991 werd, voortvloeiend uit dit initiatief, de Vereniging Voorkom Vernietiging opgericht. De vereniging eist, voordat vernietiging van personendossiers plaatsvindt, de tijd en middelen voor een maatschappelijk debat. Daarbij moeten alle belanghebbende (waaronder diegenen die waarschijnlijk geregistreerd staan) de gelegenheid krijgen hun stem te laten horen. De vereniging verwacht van de Tweede Kamer dat deze een hoorzitting organiseert.

zelfbeschikkingsrecht

Deze eis lijkt voor de geregistreerden de mogelijkheid te bieden hun dossiers in te kunnen zien. De vereniging is van mening dat ook bij de BVD-dossiers het zelfbeschikkingsrecht voor geregistreerden moet gelden. Zij zoekt hierin aansluiting bij bestaande wetgeving als de Wet Persoonsregistratie, de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Archiefwet. Concreet betekent dit: mededelingsplicht voor de BVD en inzage-recht, correctierecht, vernietigingsrecht, copierecht en recht op schadevergoeding voor de geregistreerden of hun nabestaanden. Deze rechten moeten kunnen worden uitgeoefend op de dossiers van alle inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

niet alles vernietigen

De vereniging pleit voor het bewaren van een representatief deel van de BVD-archieven als politiek erfgoed. Het gaat hierbij immers om een stuk moderne geschiedschrijving: de Koude Oorlog, de vervolging van de CPN, beroepsverboden, nieuwe sociale bewegingen etc. Overigens vindt de vereniging, dat ook bij deze eis tot bewaren van een deel van de veiligheidsdossiers het zelfbeschikkingsrecht en dus het recht op vernietiging onverminderd moet gelden.

juridische acties

De vereniging stelt zich ten doel voor haar leden juridische stappen te ondernemen om de eisen gerealiseerd te krijgen. Wat betreft inzage zal dit onder meer het voeren van procedures volgens de Wet Persoonsregistratie en de Wet Openbaarheid van Bestuur omvatten. Wat betreft de vernietiging van de veiligheidsdienstarchieven is een projectgroep van de BVD bezig met het opstellen van een vernietigingslijst. Hierin worden categorieën registraties aangegeven die voor vernietiging in aanmerking komen. Tot 1 mei wordt er in ieder geval niets vernietigd, daarna zal de vernietigingslijst worden gepubliceerd. Dit zou eventueel pas in september kunnen plaatsvinden. Wanneer de termijn waarop dossiers vernietigd gaan worden te kort blijkt voor inzage of het organiseren van een debat onder historici en andere belanghebbenden, zal de vereniging verlenging van deze termijn eisen. Ook tegen de inhoudelijke criteria waarop tot vernietiging van dossiers wordt besloten kan eventueel worden geprocedeerd.

maatschappelijke discussie

De vereniging Voorkom Vernietiging stelt zich

ook ten doel het tot stand brengen van een maatschappelijke discussie rond de BVD archieven. Voor dit alles is het van belang dat zoveel mogelijk mensen en organisaties zich bij dit initiatief aansluiten. "Meer verschillende mensen en belangen betekent", aldus de vereniging, "grotere juridische ontvankelijkheid en zwaarder maatschappelijk belang." De CPN heeft besloten als partij lid te worden van de vereniging Voorkom Vernietiging. Naast de al genoemde Coornhert-Liga en de stichting Waakzaamheid Persoonsregistratie zijn o.a. ook lid geworden Groen Links, de PSP, de Nederlandse Vereniging van Journalisten, de Vereniging Dienstweigeraars, de VPRO, de VVDM alsmede het weekblad Forum en diverse anti-fascisme-, Derde Wereld-, milieu- en vredesgroepen. Met instellingen als het Rijksin-

stituut voor Oorlogsdocumentatie, het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, het Rijksarchief, politieke partijen en vakbonden wordt overleg gevoerd. Het ligt in de bedoeling van de vereniging Voorkom Vernietiging dat niet alleen organisaties lid worden, maar ook personen. Er mag worden aangenomen dat de BVD dossiers heeft aangelegd van veel mensen die ooit betrokken zijn geweest bij een actie-groep, de vredesbeweging, een linkse partij, arbeidsconflicten of andere maatschappelijke initiatieven die ingingen tegen de (toenmalige) gevestigde orde. Voor informatie of aanmelding als lid van de vereniging kan contact worden opgenomen met de vereniging Voorkom Vernietiging, p/a IVON, Postbus 10107, 3505 AB Utrecht, telefoon 030 - 616351 (op dinsdag tussen 10.00 uur en 15.00 uur).

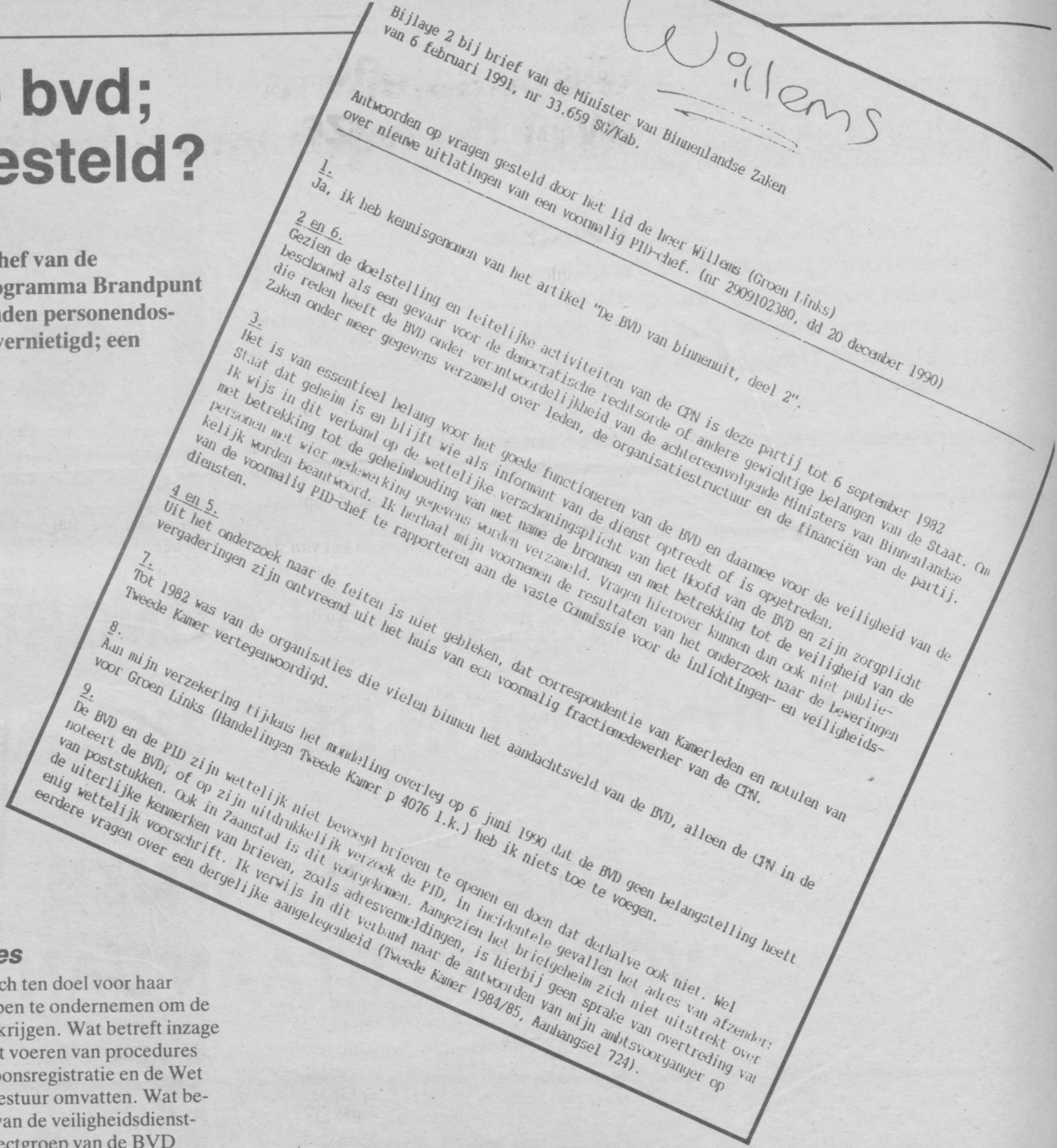
over het voortzetten van de werkzaamheden van de indonesië-commissie cpn

In februari 1979 werd door het dagelijks bestuur van de CPN de Indonesië-commissie-CPN ingesteld. Dit gebeurde op grond van besluiten op het 26ste partijcongres over de noodzaak de solidariteit met de Indonesische democratische krachten te versterken. De commissie kreeg tot taak hiervoor activiteiten te ontwikkelen. Door de commissie werd op verschillende manieren steun verleend aan vervolgd en expoliteke gevangenen teneinde hen in staat te stellen in eigen levensonderhoud te voorzien. Er werden politieke campagnes gevoerd voor vrijlating van alle politieke gevangenen en herstel van de democratie. Er werd stelling genomen tegen het verlenen van Nederlandse financiële en militaire steun aan Suharto. De commissie houdt zich bezig met het verstrekken van informatie over de ontwikkelingen in Indonesië en de geschiedenis van de antikoloniale strijd, en over de banden tussen Nederlandse en Indonesische communisten. Er worden contacten onderhouden met Indonesiërs in ballingschap. De commissie ontvangt ten behoeve van haar werkzaamheden periodieke en eenmalige giften van CPN-leden en andere sympathisanten van de commissie. De commissie kwam op 19 november j.l. bijeen en besprak haar functie en werkzaamheden.

Dit gebeurde in het kader van de discussie over de wijze van voortbestaan van de CPN. De conclusie was dat het in het belang van de solidariteit met de Indonesische democraten noodzakelijk is dat de werkzaamheden worden voortgezet en de commissie daartoe moet blijven bestaan. De activiteiten zullen er op gericht blijven verder vorm te geven aan daadwerkelijke solidariteit met de strijd in en buiten Indonesië voor herstel van de democratie in dat land. Het grootste deel van de Indonesische communisten, die in het buitenland (moeten) wonen, verblijven nu in Nederland. Velen van hen zijn trouwens Nederlands staatsburger geworden. De commissie kan het contact zijn tussen hen en Groen Links. Voor belangstellenden in Groen Links wil de commissie informatiebijeenkomsten organiseren, berichten verzorgen in het ledenblad van Groen Links e.d. Hiermee wil de commissie de aandacht vestigen op en belangstelling wekken voor de vraagstukken waar het om gaat. De commissie hoopt hiermee ook het aantal donateurs te kunnen uitbreiden. De commissie heeft een eigen girorekening en eigen inkomsten. Gezien het vertrouwelijke en delicate karakter van een deel van de werkzaamheden naar vervolgd onder militaire

dictatuur bepaalt de commissie ook zelf waaraan het geld besteed wordt. In het geval dat de CPN zal opgaan in Groen Links is het nodig er voor te zorgen dat dit kan worden voortgezet. Het beste zal waarschijnlijk zijn van de commissie een stichting te maken die een eigen verantwoordelijkheid heeft. Over het bovenstaande en de discussienota die ter voorbereiding van het congres door het partijbestuur is uitgebracht wil de commissie een informatiebijeenkomst voor de Indonesische ballingen organiseren. Ze heeft dit al eerder gedaan toen het ging over het dubbellidmaatschap en het partijcongres dat daarover ging.

Indonesië-Commissie CPN

discussienota over de wijze van voortbestaan van de cpn

1. Inleiding

In de aanloop naar de kamerverkiezingen van 6 september 1989 was er voor het eerst sprake van 'Groen Links'. Groen Links staat voor de kans die PPR, PSP, EVP, CPN en onafhankelijke aangrijpen om tot nieuwe politieke verhoudingen in Nederland te komen en de verdergaande politieke vervlakking, waarbij het steeds moeilijker wordt onderscheid te maken tussen de grote politieke partijen, te doorbreken. Vanuit die behoefte aan politieke vernieuwing draagt de CPN volop bij aan de opbouw van de nieuwe formatie.

Kort na de kamerverkiezingen en het van start gaan van de Groen Linkse Tweede Kamerfractie doopte het overleg tussen de besturen van de deelnemende partnerpartijen zich om in Groen Links Bestuur en nam men de opbouw van een Groen Linkse organisatie ter hand. De Groen Linkse Raad, het 'parlement' van de nieuwe formatie, begon haar werkzaamheden in februari 1990. In de loop van dat jaar gingen verschillende Groen Linkse instituten van start: het ledenblad, het wetenschappelijk bureau, de vormings- en scholingsstichting, het vrouwenbureau en het partijbureau. Tevens werden de drie eenpersoonfracties in de Eerste Kamer samengevoegd. Verschillende werkgroepen van de CPN, zoals de Werkgroep Sociale Zekerheid, de Woonlastengroep en de Werkgroep Mozaïek, gingen op in Groen Linkse werkgroepen.

De gemeenteraadsverkiezingen van maart 1990 vormden een goed aanknopingspunt om, waar dat nog niet het geval was, Groen Linkse samenwerkingsverbanden tot stand te brengen of, waar dat al wel het geval was, bestaande samenwerkingsverbanden onder Groen Linkse vlag voort te zetten. Bijna alle CPN-afdelingen namen in Groen Links verband aan de raadsverkiezingen deel. In veel plaatsen kwamen actieve Groen Linkse afdelingen van de grond. Op het buitengewoon partijcongres van 9 juni 1990 besloot de CPN belangrijke politieke bevoegdheden aan Groen Links over te dragen. Over de kandidaatstelling en de programma's bij verkiezingen voor de Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement worden voortaan besluiten genomen door het Groen Links congres, en ook het Groen Links Bestuur wordt nu door het Groen Links congres gekozen. De Groen Linkse Raad zal vanaf begin 1991 bestaan uit vertegenwoordigers van regionale Groen Linkse vergaderingen. Met die overdracht van bevoegdheden maakte de CPN samen met de overige partner-organisaties een vorm van directe democratie in Groen Links mogelijk, waarbij de leden rechtstreeks hun invloed in de nieuwe formatie uitoefenen. Gelijktijdig werd dan ook besloten tot invoering van het dubbellidmaatschap CPN/Groen Links. Inmiddels is meer dan 95% van de CPN-leden ook lid van Groen Links. De CPN zal in alle provincies in Groen Links-verband aan de komende statenverkiezingen deelnemen. Deze opbouw van Groen Links ging gepaard met een sterke teruggang in de activiteiten van de afzonderlijke partijen. Vanuit de gedachte dat de CPN volop wil bijdragen aan de verdere opbouw van Groen Links zonder financiële drempels voor het dubbellidmaatschap op te werpen, werd besloten vanaf 1 januari 1991 90% van de contributie-inkomsten afkomstig van CPN-dubbelleden aan Groen Links over te dragen.

Een voortbestaan van de CPN als politieke partij in de gebruikelijke zin van het woord is met de voor de verdere opbouw van Groen Links noodzakelijk gebleken overdracht van bevoegdheden en financiën in tegenspraak gekomen. PPR, PSP en EVP heffen zich in de eerste drie maanden van 1991 op, en ook voor de CPN houdt de vergaande samenwerking in Groen Links de noodzaak in het eigen bestaansrecht en politiek functioneren opnieuw tegen het licht te houden. Dat is voor de CPN geen eenvoudige afweging. Van de partners in Groen Links is de CPN verreweg de oudste, en zij kent een lange en bewogen geschiedenis. Haar streven naar een herverdeling van rijkdom en macht is nadrukkelijk geworteld in de Nederlandse arbeidersbeweging.

Het bijzonder partijcongres van juni 1990 besloot op een volgend congres uiterlijk in het

najaar van 1991 een besluit te nemen over de 'wijze van voortbestaan' van de CPN, en het partijbestuur op te dragen in het begin van 1991 een discussienota over dit onderwerp te publiceren. Daartoe stelde het partijbestuur in het najaar van 1990 een redactiecommissie in, bestaande uit Jeannette van Beuzekom, Truus Divendal, Wil Evers, Geert Lameris en Mirjam de Vries.

In de voorbereiding van deze nota werden gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van verschillende districten en groepen en personen in en buiten de CPN. Deze nota vormt een weerslag van die gesprekken en moet dienen ter voorbereiding van de besluitvorming op het volgende CPN-congres. De nota verschijnt onder de verantwoordelijkheid van het partijbestuur van de CPN.

Joop Wolff aan het woord tijdens een CPN-bijeenkomst in 1985 die in het teken stond van „Nederland 40 jaar bevrijd”.

2. Sterke punten van de CPN

In de Nederlandse politieke verhoudingen speelt de CPN sinds haar oprichting een opvallende rol. De CPN bemoeit zich nadrukkelijk met de dagelijkse politieke praktijk, en tegelijkertijd stond en staat zij voor de keuze voor een andere maatschappelijke orde. Het partijprogramma van de CPN (*Machtsvorming voor een Socialistisch Nederland*, februari 1984) stelt hierover het volgende:

„Als communisten streven we naar een zodanige inrichting van het maatschappelijk leven, dat voor iedereen in gelijke mate de vrijheid en de mogelijkheden geschapen worden voor zelfstandige persoonlijke ontplooiing en effectief gebruik van capaciteiten. De CPN stelt zich ten doel een socialisme in Nederland te scheppen, waarin:

- het maatschappelijk bezit en het democratisch beheer van de voornaamste productiemiddelen is gerealiseerd;
- de systematische uitbuiting en onderdrukking van de ene mens door de andere teniet wordt gedaan en een nieuwe, in alle opzichten gelijkwaardige verhouding tussen mensen wordt gerealiseerd;
- de leefbaarheid van de aarde, natuur en milieu wordt bevorderd en beschermd;
- een actieve vredespolitiek wordt gevoerd;
- de mensenrechten en democratische vrijheidsrechten worden gegarandeerd.

Het socialisme moet naar de mening van de CPN democratisch, humanitair, progressief, vredelievend en vrijheidslievend zijn.” Dat betekent strijd. Strijd tegen het kapitalisme, het stelsel dat de uitbuiting van de ene mens door de andere nodig heeft om te kunnen voortbestaan. Dat betekent een vastberaden en actief 'nee' tegen racisme en fascisme, tegen stelsels die de ongelijkwaardigheid van mensen tot uitgangspunt verklaren. Dat betekent strijd

tegen het (neo-)kolonialisme, tegen de overheersing van het ene volk door het andere, en de overheersing van de Derde Wereld door de rijke staten van het Westen. En het betekent strijd voor de vrede, tegen de krachten die de uitbuiting van de ene mens door de andere met behulp van geweld willen verscherpen. Centraal in het optreden van de CPN staat de gedachte, dat politiek met de mensen die het aangaat gemaakt moet worden. Politiek wordt hierbij niet zozeer gezien als het praten en beslissen over mensen, alswel het organiseren van solidariteit en beweging met mensen. Die verbondenheid loopt als een rode draad door de partij en komt nadrukkelijk naar voren in het optreden van haar parlementaire vertegenwoordigers. Tijdens de Spaanse Burgeroorlog zetten veel CPN'ers zich in tegen de totstandkoming van een fascistische dictatuur, en ook in de latere geschiedenis van de CPN speelt de internationale solidariteit een belangrijke rol. In de Tweede Wereldoorlog brengen Nederlandse communisten zware offers in hun consequente strijd tegen het Duitse fascisme. Na de Tweede Wereldoorlog onderscheidt de CPN zich onder andere door haar solidariteit met de bevrijdingsstrijd van het Indonesische volk, het actieve protest tegen de oorlog in Vietnam en haar verbondenheid met de strijd tegen de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika. Eind jaren zeventig spelen Nederlandse communisten een initiatiefnemende rol in het verzet tegen de komst van de neutronenbom en de plaatsing van de kruisraketten en dragen zo bij aan de vergaande ontspanning die zich in Europa heeft afgetekend. De CPN kiest partij voor mensen die gediscrimineerd worden: vrouwen en migranten maken zich met de CPN sterk voor hun belangen. En gedurende al die tijd treedt de CPN actief op voor de belangen en rechten van de loonafhankelijken en uitkeringsgerechtigden.

Vanaf het midden van de zeventiger jaren worden er in de CPN nieuwe ideeën en opvattingen over coalitiepolitiek ontwikkeld en voor het eerst in praktijk gebracht. Daarbij staat niet het eigen gelijk voorop, maar het aangaan van bondgenootschappen met gelijkgerichten om verenigd voor gemeenschappelijke doeleinden op te treden. In het partijprogramma staat daarover: „De CPN wil opkomen voor de belangen van onderdrukte groepen en streeft naar een verenigd optreden en coördinatie van krachten van diverse vooruitstrevende bewegingen in de strijd voor democratische, vredelievende, socialistische en feministische doeleinden.” (pag. 13) Nieuwe verhoudingen in maatschappelijke bewegingen, en in de relatie met andere linkse partijen en kerkelijke groeperingen, komen hierbij tot stand. De CPN stelt in haar partijprogramma naast het marxisme ook andere inspiratiebronnen, waaronder het feminisme, bij haar optreden te hanteren. De CPN erkent het bestaan van tegenstellingen als man/vrouw, homo/hetero en zwart/wit naast die tussen arbeid en kapitaal en wil het geheel aan strijdervaring en inzichten aanwenden om tot maatschappijverandering te komen. Doel van de coalitiepolitiek van de CPN is om door democratische machtsvorming te komen tot een socialistisch Nederland. Dit streven werd in de loop van de tijd ernstig bemoeilijkt door de fouten en misstanden in de landen die zich socialistisch noemden. En hoewel de CPN al in het begin van de jaren zestig als één van de eerste communistische partijen kiest voor een autonome koers, is het beeld van het 'reëel bestaande socialisme' de CPN steeds blijven achtervolgen, ondanks duidelijke uitspraken van de partij rond een aantal belangrijke gebeurtenissen, zoals de Russische invallen in Tsjechoslowakije in 1968 en Afghanistan in 1979, de Poolse staatsgreep van 1981 en de bloedige onderdrukking van de democratische volksbeweging in China in 1989. Het feit dat er in de wereld stelsels hebben bestaan die zich socialistisch noemden en inmiddels politiek en moreel failliet zijn, is voor de CPN geen reden de idealen zoals die hierboven zijn omschreven op te geven, hoewel erkend moet worden dat de crisis in de landen van Oost-Europa veel dieper is gebleken dan in het verleden is verondersteld en dat het draagvlak voor socialistische opvattingen door die crisis ernstig is versmald.

colofon

Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002

t.n.v. Alg. Penm. CPN).

Eindredactie:

Kees van den Berg

Redactiesecretariaat:

Hoogte Kadijk 145,

1018 BH Amsterdam,

tel. 020-262565 (tst. 11)

Druk: Dijkman

3. Politieke ontwikkelingen

De ondergang van de éénpartijstelsels in de landen van Oost-Europa heeft ook in het Westen tot veel discussie geleid. Van liberale zijde werd zelfs 'Het einde van de geschiedenis' geproclameerd. Er zou een wereldwijde consensus zijn ontstaan over de meest gewenste maatschappijvorm: een parlementair-democratische staat, die zich beperkt tot het scheppen van de randvoorwaarden voor het functioneren van de wetten van de vrije markt. Die benadering gaat gemakshalve voorbij aan een aantal grote problemen in de wereld. Er tekent zich op wereldschaal een scherpe ecologische crisis af. Er wordt ongebreideld misbruik gemaakt van de natuurlijke hulpbronnen - lucht, water, bodem, grondstoffen, energie - waarvan ieder mens afhankelijk is. Het besef over deze rampzalige ontwikkeling groeit en vertaalt zich ondermeer in een omvangrijker consumenten- en milieubeweging. Dit is zowel in het Westen als in Oost-Europa en de Derde Wereld het geval, en schept nieuwe kansen voor de jaren negentig. De wijze van produceren - en soms ook consumeren - hangt nauw samen met moeilijk te beïnvloeden technologische ontwikkelingen en een steeds verdergaande schaalvergroting. Daarbij gaat het om het vormen van macht om invloed en zeggenschap te kunnen verkrijgen op het beleid van de bedrijven en instellingen. De ontwikkelingen in de communicatie- en informatietechnologie leiden tot ontstaan van steeds grotere multinationale ondernemingen, die steeds moeilijker bestuurbaar worden, laat staan democratisch te controleren. De gevolgen bij misrekeningen of slecht beheer zijn eveneens grootschalig. De recente ontwikkelingen bij Philips zijn hier een duidelijk voorbeeld van. Verspreid over vesti-

Beeld van de CPN-manifestatie op 3 februari 1985

gingen in diverse landen worden nu tienduizenden mensen door dit concern ontslagen. De invoering van de moderne technologie vraagt om nieuwe organisatievormen voor bedrijfsleven en overheid: decentralisatie, zeggenschap, een grotere eigen verantwoordelijkheid en een hoger kennisniveau van de mensen. Dit zal van onderop op de multinationale ondernemingen en heersende politieke krachten bevochten moeten worden. De vakbeweging, die over nationale grenzen heen kan optreden, is daarbij bij uitstek een instrument om tegenmacht te vormen. Bij dit alles is het van betekenis dat de positie van het midden- en kleinbedrijf beschermd wordt. Juist de ervaringen in bijvoorbeeld de Sowjet-Unie laten zien dat het midden- en kleinbedrijf een onmisbare schakel is in het maatschappelijk gebeuren. Gebrek aan democratische controle is ook het probleem bij de voortschrijdende Europese integratie. Steeds meer monetaire en politieke bevoegdheden worden overgedragen van nationale naar supranationale organen. Het Europees parlement heeft nog nauwelijks bevoegdheden en de nationale parlementen verliezen langzaam maar zeker hun invloed op de ontwikkelingen. De marges waarbinnen de nationale regeringen en parlementen opereren worden in algemene zin steeds vaker op Europees niveau bepaald. Internationalisering behoeft niet per definitie als negatief te worden beschouwd. De Nederlandse overheid heeft al een paar maal bakzeil moeten halen doordat zij EG-richtlijnen - over gelijke behandeling van mannen en vrouwen bijvoorbeeld - aan haar wettelijke laars lapte. Maar in algemene zin maakt de internationalisering het dringend noodzakelijk internationale organen een hoger democratisch gehalte te geven, zodat zij een goed uitgerust instrument kunnen zijn in de strijd tegen milieuverpesting en sociaal onrecht, en kunnen

worden ingezet voor het bevorderen van de vrede. Hierbij is ook de rol van de Verenigde Naties aan de orde, in het bijzonder de vraag hoe het zelfbeschikkingsrecht van alle volkeren op een vreedzame wijze kan worden gegarandeerd.

Het is een opgave voor de jaren negentig om aan de behoefte van regionale en nationale groepen hun eigen taal, cultuur en geschiedenis te kunnen behouden en vorm te geven, tegemoet te komen. Zowel in de toekomstige EG als in de landen van Oost-Europa en de Sowjet-Unie zijn deze behoeften dringend aan de orde. Nieuwe wegen zijn nodig. De rol van de staat is hierbij in het geding. Deze wordt geacht de rechten van minderheden te beschermen tegen economische, culturele of politieke belangen van de meerderheid. De kloof tussen arm en rijk groeit nog steeds. Dat geldt voor de landen van de Derde Wereld, die door hun schulden met handen en voeten gebonden zijn aan 'westerse' voorwaarden voor 'ontwikkeling'. Deze landen hebben daardoor geen kansen om een eigen weg te gaan. De Golfoorlog verscherpt deze situatie nog verder. De groeiende tweedeling in arm en rijk is ook te zien in de westerse landen zelf. Steeds groter wordt de groep mensen die definitief aan de onderkant van de maatschappij terecht komt. Ook in Nederland zijn de inkomensverschillen de laatste jaren sterk toegenomen. Door bezuinigingen van de overheid, matiging van lonen en uitkeringen aan de ene kant en flinke economische groei en stijging van winsten aan de andere kant is de armoede en het verschil met de beter gesitueerden en de rijken groter geworden. De werkloosheid onder migranten blijft groeien, en ook onder vrouwen en lager opgeleiden blijft deze onveranderd hoog. Een gezamenlijke inspanning van progressieve par-

tijen, vakbeweging en organisaties van migranten en vrouwen zal ervoor moeten en kunnen zorgen dat deze hardnekkige discriminatie op de arbeidsmarkt verdwijnt. De koppeling van lonen en uitkeringen staat onder sterke druk. Ook op dit punt is optreden noodzakelijk van vakbeweging, partijen en maatschappelijke organisaties, zoals die van de uitkeringsgerechtigden. Daarbij blijft het nodig op te treden voor het ongedaan maken van de al opgelopen achterstand van de minima. De veranderde situatie als gevolg van het einde van de koude oorlog biedt nieuwe kansen, maar legt ook nieuwe spanningen bloot. De kernwapenwedloop is beëindigd, maar het einde van de koude oorlog heeft geen eind gemaakt aan de enorme omvang van de wapenindustrie. De crisis in de Golf is inmiddels uitgelopen op een 'hete' oorlog. De gevolgen hiervan op nationale economieën en op de positie van de landen in de Derde Wereld zullen ingrijpend zijn. De ontspanning tussen Oost en West zal met vereende krachten moeten worden omgezet in verdergaande ontwapening en het doven van brandhaarden elders in de wereld. De veranderingen in Europa, het einde van de koude oorlog en de ontwikkeling van de moderne technologie vragen om nieuwe denkbeelden en debatten. Dat zijn belangrijke redenen om in de politiek naar wegen te zoeken en deze ook te durven gaan.

4. Politieke betekenis van Groen Links

Vanaf het einde van de jaren zeventig kwamen op steeds meer maatschappelijke strijdterreinen samenwerkingsverbanden tot stand die zich nadrukkelijk niet langs partijpolitieke lijnen organiseerden, maar mensen probeerden te

verenigen rond concrete doelstellingen. Niet alleen mensen uit de kring van de kleinere linkse partijen, maar ook niet-gebonden en mensen met een christen- of sociaal-democratische achtergrond namen aan deze samenwerkingsverbanden deel. Nederlandse communisten speelden hierin vaak een initiatiefnemende rol, evenals leden van PPR, PSP en EVP. In deze bewegingen werden nieuwe opvattingen en ideeën ontwikkeld, en onder invloed hiervan begonnen PPR, PSP, EVP en CPN zich in toenemende mate op te stellen als de vertolkers van die opvattingen. Met de ontwikkeling van de kleine linkse partijen tot de partijpolitieke exponenten van maatschappelijke bewegingen kwam de vraag op tafel of het gescheiden optrekken van die partijen nog langer nodig was. De ervaringen met buitenparlementaire coalities leidden vanaf het begin van de tachtiger jaren in vele provincies en gemeenten, evenals in het Europees Parlement, tot de instelling van gezamenlijke parlementaire fracties.

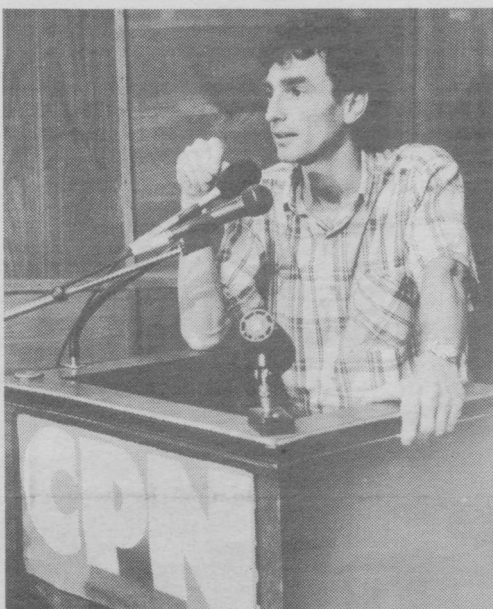
In het partijprogramma wordt een hoofdstuk gewijd aan de door de CPN voorgestane coalitiepolitiek. Daarin wordt vermeld dat "de CPN streeft naar het doorbreken van die scheidslijnen tussen de politieke organisaties van de arbeidersbeweging en progressieve politieke partijen, die samenwerking en krachtenbundeling in de richting van het socialisme verhinderen." In maart 1985 trok het 29e congres van de CPN hieruit de conclusie, te streven naar "een gemeenschappelijk programma en een gezamenlijke lijst met PSP, PPR, partijlozen en anderen die zich daartoe aangetrokken voelen. Deze lijst moet nadrukkelijk openstaan voor de inbreng vanuit progressieve bewegingen." Daarnaast wilde de CPN een gemeenschappelijk programma op hoofdpunten en een lijstverbinding van alle progressieve partijen. Dit streven naar een gezamenlijke lijst kon voor de kamerverkiezingen van mei 1986 geen werkelijkheid worden. Een (zij het krappe) meerderheid van de PSP blokkeerde de mogelijkheid van zo'n gemeenschappelijk programma en gemeenschappelijke lijst. De uitslag van de kamerverkiezingen van mei 1986 was voor de CPN, maar ook voor de PPR, PSP en EVP rampzalig. In totaal werden zes zetels verloren, waarbij de CPN en de EVP uit de kamer verdwenen. Vanaf 1986 gingen PPR, PSP en CPN zich, tegen de stroom in, weer sterker richten op hun eigen profilering. In het voorjaar van 1989 sprak een meerderheid van de PSP-leden zich in een referendum uit voor een gezamenlijk programma en een gezamenlijke lijst, en met het oog op de oorspronkelijk voor 1990 op de agenda staande kamerverkiezingen werden opnieuw besprekingen gevoerd om te onderzoeken of dit mogelijk was. Hoewel het PPR-bestuur tijdens dat proces van overleg aanvankelijk niet akkoord wilde gaan, werd die samenwerking uiteindelijk toch bereikt. De val van het kabinet Lubbers-II zorgde ervoor dat de laatste aarzelingen werden overwonnen. Inmiddels is Groen Links een feit. In de naam 'Groen Links' komt het streven tot uiting sociale vraagstukken te verbinden met een oplossing van de milieuproblematiek. Die expliciete samenhang in benadering maakt Groen Links tot een uniek verschijnsel in de Nederlandse politiek. Groen Links vormt in veel opzichten een beter middel om onze idealen dichterbij te brengen dan de CPN in deze tijd kan zijn. Groen Links is in getalsmatig opzicht sterker en oefent alleen al om die reden meer aantrekkingskracht uit. Dat Groen Links uitgroeit tot een middelgrote politieke stroming heeft tot gevolg dat de formatie als samenwerkingspartner voor andere progressieve partijen en bewegingen aantrekkelijker wordt. Als haar groei zich doorzet kan Groen Links een geschikt instrument worden in het streven brede progressieve coalities tot stand te brengen. Groen Links sluit beter aan bij de voortgaande ontzuiling in de samenleving. Mensen zijn steeds minder geneigd zich te organiseren rond allesomvattende wereldbeelden en ideologieën. In Groen Links, als gemeenschappelijke organisatie van groen-radicalen, pacifistisch-socialisten, communisten, christenprogressieven en onafhankelijken, kan de politieke discussie worden gevoed met een veelheid aan invalshoeken en inspiratiebronnen. Dat komt de kwaliteit ervan ten goede en vergroot de aantrekkingskracht en openheid van de formatie. Als het gaat om het verbreden van de basis voor politieke vernieuwing, om het geven van gefundeerde antwoorden op de nieuwe vragen die op ons afkomen, dan is die pluriformiteit een wezenlijke voorwaarde.

5. Ervaringen in Groen Links

Binnen en buiten de CPN zijn de ervaringen met Groen Links over het algemeen positief. Minder goede ervaringen hebben te maken met politieke meningsverschillen, maar vaak ook met verschillen in de partijcultuur of met de posities van partijen of personen daarin. De afdelingen en regionale verbanden van de deelnemende partijen mogen met recht trots zijn op de snelle en doortastende wijze waarop in de meeste gevallen met de overige partners tot overeenstemming is gekomen.

De belangrijkste positieve ervaring met Groen Links is het over het algemeen goede resultaat geweest van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 1990. Die uitslag liet zien dat het met Groen Links zeer goed mogelijk is soms verrassend grote groepen mensen te bereiken. In een aantal voor Groen Links belangrijke plaatsen leidde de goede verkiezingsuitslag tot deelname aan het college van burgemeester en wethouders.

Toch zal er in Groen Links in de toekomst verder gewerkt dienen te worden aan het verbeteren van politieke analyses en de discussies daarover. Dat gaat dan bijvoorbeeld over de relatie tussen economie en ecologie en de concrete uitwerking daarvan in stellingnamen rond de minima en de armoedeproblematiek in het algemeen. Daarbij mag niet vergeten worden dat ook ecologische vraagstukken samenhangen met de machts- en bezitsverhoudingen.

Paul Rösenmöller spreekt CPN-conferentie toe, juli 1989

De verhouding tussen parlementair en buiten-parlementair optreden is een onderwerp waar veel discussie in Groen Links over nodig is. De aandacht daarvoor neemt de laatste tijd toe, getuige bijvoorbeeld de actieve deelname van Groen Links aan de acties tegen de oorlog in de Golf. De Groen Linkse fracties in Tweede- en Eerste Kamer en het Groen Links Bestuur verdienen alle waardering voor hun vasthoudende optreden tegen deze oorlog.

Er is een duidelijke behoefte aan een samenhangend inhoudelijk program voor de Groen Linkse politiek op langere termijn. Op dit punt zou er meer beschikbaar moeten zijn dan 'Verder Kijken', het program voor de Kamerverkiezingen van september 1989. Het discussiestuk 'Het Begin van de Toekomst' (ook wel 'Groen Links Manifest' genoemd), dat in maart 1990 door het Groen Links Bestuur werd uitgegeven, wordt over het algemeen niet als een goede basis ervaren om een gezamenlijke visie op te ontwikkelen.

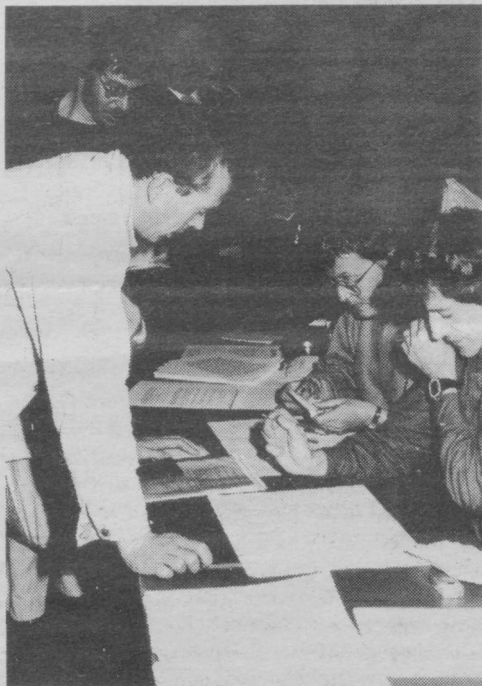
Ook met betrekking tot de politieke cultuur zijn verdere verbeteringen mogelijk. Soms moet er aandacht besteed worden aan zaken als een 'bureaucratische' cultuur en is er de zorg dat er onvoldoende oog is voor inhoudelijke discussies in de besluitvormingsprocessen. Op organisatorisch gebied kunnen er kanttekeningen geplaatst worden rond het automatisme waarmee Groen Links zich ontwikkelt in de richting van een politieke partij in de traditionele zin van het woord. Al kort na de totstandkoming van de Groen Linkse Tweede Kamerfractie trokken de besturen van PPR en PSP de conclusie dat er snel een nieuwe partij van de grond moest komen. Die redenering lijkt, zeker gezien de geringe slagkracht van de 'oude' partijen, logisch. De CPN heeft er vaker op gewezen dat het verschijnsel 'politieke partij' de laatste jaren onder toenemende druk staat. De grote politieke partijen kampen met ernstig ledenverlies en dringen aan op overheidssubsidies om hun partijapparaten in stand te kunnen houden. De teleurstellende opkomst bij de

laatste gemeenteraadsverkiezingen laat, ondanks de goede resultaten voor Groen Links, zien dat de geloofwaardigheid van politieke partijen onder de kiezers afneemt. Gewezen is verder op het effect dat verdergaande Europese integratie gaat hebben op de partijvorming. Juist tegen deze achtergrond is het jammer dat bestaande organisatievormen uit de deelnemende partijen zonder veel discussie door Groen Links zijn overgenomen. Er is weinig discussie geweest over het wegnemen van drempels die het deelnemen aan de politiek bemoeilijken. Gezien de gang van zaken in Groen Links is het niet denkbeeldig dat ook Groen Links een partij wordt waarin vrouwen, migranten en mensen met een minder hoge opleiding of een laag inkomen moeilijk kunnen doordringen. Dat zou vanzelfsprekend een uitermate ongewenste ontwikkeling zijn. Verdere discussie over organisatievormen voor Groen Links is dringend gewenst. Zonodig moeten nu en straks organisatievormen worden bijgesteld. Er moet de durf zijn om met Groen Links te experimenteren.

6. Opgaan in Groen Links

Als gevolg van de veranderde situatie in de wereld en de snelle technologische ontwikkelingen staan ook de Nederlandse communisten voor talrijke nieuwe vragen die beantwoord moeten worden. Om daar een adequaat antwoord op te kunnen geven, zijn nieuwe politieke organisatievormen nodig. Zo'n keuze is voor de CPN, zoals reeds in de inleiding gesteld, geen gemakkelijke. De naam CPN staat immers voor een lange en bewogen geschiedenis. Maar tegelijkertijd moeten we erkennen dat de sociale basis van de CPN, met haar wortels in bijvoorbeeld de scheepsbouw, de textielindustrie en de bouwsector, voor een belangrijk deel niet meer bestaat, terwijl de partij er niet in is geslaagd een nieuwe sociale basis te veroveren. Groen Links is niet alleen een stap in de door de CPN al zo lang nagestreefde krachtenbundeling ter linkerzijde, maar vormt bovendien als nieuwe politieke formatie een kans om die politieke vernieuwing verder gestalte te geven. Sinds de zomer van 1989 heeft de CPN daar ook op landelijk niveau ervaring mee kunnen opdoen. Tot nu toe lijkt Groen Links er inderdaad in te slagen grotere groepen mensen te bereiken, en zo de basis te leggen voor verdere maatschappelijke veranderingen.

Natuurlijk zijn er door Groen Links nog genoeg vragen te beantwoorden. Niet alles wat in de CPN vanzelfsprekend is, is dat in Groen Links ook. Zo is er de vraag naar de openheid, toegankelijkheid en pluriformiteit van de nieuwe formatie, zowel wat betreft de organisatievorm als wat betreft de partijcultuur. Naast de twijfels over de door Groen Links voorgestane sociaal-economische politiek, is er de vraag naar de door Groen Links voorgestane relatie met progressieve maatschappelijke bewegingen. Groen Links beschikt tot nu toe niet over een samenhangend politiek program voor de langere termijn.

Lida Beumer achter inschrijvingstafel tijdens een congres. Na 13 jaar secretariaatswerk voor de CPN nu werkzaam op het partijbureau van Groen Links

Bij dit alles hoort voorop te staan dat de ontwikkeling van Groen Links mede het gevolg is van het optreden van communisten daarin. De organisatie- en besluitvormingsstructuur is sinds de vaststelling van de statuten door het

eerste Groen Links congres op 24 november 1990 helder vastgelegd. Dit geeft ook communisten in Groen Links volop de gelegenheid om kritiek uit de oefenen en de gang van zaken te beïnvloeden. De verdere ontwikkeling van Groen Links is daarom mede een produkt van de actieve inbreng van communisten daarin. Het aannemen van een afwachtende of passieve houding vormt geen bijdrage aan de ontwikkeling van Groen Links in een door communisten gewenste richting.

Ook het voortbestaan van de CPN als politieke partij die een groot deel van haar politieke bevoegdheden aan Groen links heeft overgedragen, vormt daaraan geen bijdrage. Het kan slechts aanleiding geven tot verwarring in de beeldvorming, zowel wat betreft Groen Links als wat betreft de CPN, verwarring over de plaats waar besluitvormende politieke discussies worden gevoerd, en is ieder geval een garantie op veel onnodig dubbel werk. Door bewust te kiezen voor een pluriforme formatie, waarin naast socialistische ook andere idealen worden beleefd, nemen we stelling tegen dogmatisme en stellen we onszelf ook in ons dagelijkse politieke werk open voor het zoeken naar nieuwe vormen en gedachten die brede lagen van de bevolking kunnen aanspreken. Juist door een zo groot mogelijk deel van onze politieke activiteiten in Groen Links onder te brengen garanderen we dat die idealen ook in Groen Links levend zullen worden gehouden. Het is een keuze die het mogelijk moet maken die idealen in de context van een veranderde wereld en met behulp van een nieuw middel, een nieuwe politieke formatie, dichterbij te brengen.

7. Vraagstukken rondom het socialisme

De politieke uitgangspunten en doelstellingen van de CPN zijn in 1984, na een jarenlange intensieve en pittige discussie, vastgelegd in het partijprogram. In het theoretische tijdschrift van de CPN, 'Politiek en Cultuur', werden deze discussies verder voortgezet. In de loop der jaren werden rond dit gedachtengoed talloze discussiebijeenkomsten georganiseerd. Het is van groot belang dat de discussie over het in de CPN ontwikkelde gedachtengoed wordt voortgezet, onder andere om de gebeurtenissen in Oost-Europa te verwerken. Er is ook buiten de CPN behoefte aan een diepgaand debat over de oorzaken van het gigantische verschil tussen de idealen van het socialisme enerzijds en de voormalige praktijk in de landen van het 'reëel bestaand socialisme' anderzijds, die naar het zich laat aanzien niets positiefs heeft opgeleverd. De vele schokkende feiten die gedurende het bestaan en na de ondergang van de eenpartijstaten in Oost-Europa aan het licht zijn gekomen hebben ook bij degenen die een eigen Nederlandse en democratische weg naar het socialisme voorstaan tot vele vragen geleid. Het opgaan van de CPN in Groen Links mag dan ook niet betekenen dat we deze ervaringen onbesproken laten. Integendeel, er is juist nu een diepgaande discussie nodig over deze vraagstukken.

Daarnaast is een voortgezet debat over het in de CPN ontwikkelde gedachtengoed van belang omdat Groen Links geen eindstation kan zijn in ons streven naar progressieve machtsvorming in Nederland. Bij het debat over die progressieve machtsvorming horen alle hervormingsgezinde stromingen, in het bijzonder de Partij van de Arbeid en de vakbeweging, voluit betrokken te worden. De teleurstellende resultaten van de sociaal-democratische regeringsdeelname tot nu toe geven ook in die kringen hier en daar aanleiding tot een dieper nadenken over een verdergaande progressieve krachtenbundeling in Nederland, beginnend met het aangaan van debat, waarbij ook mensen uit kerkelijke kring en andere maatschappelijke bewegingen betrokken moeten worden. Deze opvatting ligt in het verlengde van de door de CPN voorgestane coalitiepolitiek en zal met nadruk in Groen Links moeten worden ingebracht. Voor het tot ontwikkeling brengen van discussie over verdere mogelijkheden om tot progressieve machtsvorming te komen kunnen communisten initiatieven nemen. Er kan zo ook een verenigende rol gespeeld worden naar hen in Groen Links, die de neiging hebben de sociaal-democratie als 'de concurrentie' te zien. Tenslotte zijn de vragen waar Groen Links mee wordt geconfronteerd voor een groot deel dezelfde als die waarmee ook de sociaal-democratie worstelt.

8. De wijze van voortbestaan

In de gesprekken die in de voorbereiding van deze nota werden gevoerd, zijn verschillende visies op de wijze van voortbestaan van de CPN naar voren gekomen. Deze variëren van een voortgaan op de huidige weg, via het laten voortbestaan van enige vorm van organisatie als onderdeel van Groen Links, tot en met het volledige opgaan van de CPN in Groen Links. Indien de CPN zelfstandig zou blijven voortbestaan, blijft het in de komende periode mogelijk dat de CPN op eigen initiatief acties onderneemt en politiek standpunten inneemt. Hieraan zijn echter grote nadelen verbonden. Met de invoering van het dubbellidmaatschap heeft de CPN bewust een aantal vergaande politieke bevoegdheden aan Groen Links overgedragen om optimaal bij de dragen aan de opbouw van de nieuwe formatie. Een blijvend formeel voortbestaan van de CPN schept onduidelijkheid over de doelstellingen en werkwijze van de CPN, resulteert in een verwarrende beeldvorming wat betreft zowel Groen Links als de CPN, houdt de illusie in stand dat via de CPN directe beïnvloeding van de gang van zaken in Groen Links mogelijk is, heeft veel onnodig dubbel werk tot gevolg en plaatst in Groen Links actieve CPN-leden in een uitzonderingspositie, iets dat het nodige wantrouwen zal opleveren en de positie van communisten in

diegenen die in de richting van het socialisme verder willen denken. Tenslotte bestaat het risico dat een categorale groep zal gaan functioneren als een politieke pressiegroep in Groen Links, en daarmee wantrouwen zal oproepen, anti-communisme in Groen Links zal bevorderen en de positie van individuele communisten in Groen Links zal verzwakken. Een derde mogelijkheid is het volledig opgaan van de CPN in Groen Links. Deze optie heeft, zowel vanuit het gezichtspunt van Groen Links als dat van de CPN, belangrijke voordelen, die samenhangen met de grote duidelijkheid die het gevolg is van dit mogelijke besluit. Vanuit Groen Links gezien vormt het volledige opgaan van de CPN de beste garantie dat er door de leden van de CPN optimaal zal worden bijgedragen aan de verdere opbouw van de formatie. Maar ook vanuit het belang van het laten voortleven en verder ontwikkelen van de door de CPN voortgebrachte gedachten en activiteiten verdient een volledig opgaan van de CPN in Groen Links de voorkeur. De kans dat die zullen voortleven en verder tot wasdom zullen komen is immers het grootst als de leden van de CPN hun activiteiten nadrukkelijk richten op Groen Links en daar hun invloed uitoefenen. Groen Links is immers het instrument waarmee ook onze opvattingen, samen met die van de andere partners, in de politieke en maatschappelijke praktijk moeten worden gebracht. Het partijbestuur heeft dan

kan slechts worden genomen met een meerderheid van tenminste tweederde der uitgebrachte geldige stemmen in een vergadering waarin tenminste tweederde van de afgevaardigden aanwezig zijn.

3. In geval van ontbinding geschiedt de liquidatie door het partijbestuur. Het congres beslist over de bestemming van een eventueel batig saldo.

Een deel van het congres zal noodzakelijkerwijs een formeel karakter dragen, waarin gedelegeerden met stemrecht de vereiste besluiten nemen. Naast het nemen van een opheffingsbesluit, zal het congres wellicht een nieuw, kleiner partijbestuur moeten kiezen, dat de liquidatie van de partij ter hand neemt. Ook is het mogelijk dat het zittende partijbestuur deze taak op zich neemt. Bij de liquidatie zullen de in de bijlage van deze nota genoemde zaken moeten worden geregeld, voor zover dat dan inmiddels niet is gebeurd. Daarnaast zal dit partijbestuur zorg moeten dragen voor de inning van de contributie voor de CPN/Groen Links-dubbelleden. Die inning zal met ingang van 1992 door Groen Links wordt overgenomen. Per 1 januari 1992 kan de CPN dan definitief ophouden te bestaan. Het congres zal een bestemming moeten geven aan het batig saldo, in overeenstemming met de doelen voor het bijeen is gebracht.

Het congres zal zo worden georganiseerd, dat het niet alleen interessant is voor gedelegeerden met stemrecht. Het zal een interessant en feestelijk program krijgen, dat de positieve keuze voor het opgaan in Groen Links onderstreept, en dus gericht is op de toekomst. Alle CPN-leden zullen nadrukkelijk worden uitgenodigd aan dit laatste CPNcongres deel te nemen. Rond de definitieve opheffing van de CPN zal een publicatie verschijnen over de politieke betekenis van het erfgoed van de CPN, die een waardig afscheid van de CPN als politieke partij onderstreept.

26 januari 1991
partijbestuur CPN

Marius Ernsting met een cadeau van het ANJV, geschonken tijdens de viering van het 70 jarig bestaan van de CPN

Groen Links zal verzwakken. Ook kan de CPN worden voortgezet als categorale groep in Groen Links. Deze oprichting van een categorale groep maakt ondubbelzinnig duidelijk dat de politieke toekomst van de CPN gelegen is in Groen Links. Verder vormt deze keuze een bijdrage aan om de pluriformiteit en daarmee de openheid van Groen Links. Een categorale groep in Groen Links, met een vaste plaats in de totale Groen Linkse organisatie, betekent de erkenning van het bestaan van verschillende stromingen, waaronder een communistische, in Groen Links. Ook de EVP zal na haar opheffing voortleven als categorale groep in Groen Links, en levert daarmee haar eigen bijdrage aan de pluriformiteit van Groen Links. Toch kleven er belangrijke nadelen aan deze mogelijkheid. Op de eerste plaats duidt het bestaan van een categorale groep van communisten in Groen Links op een blijvend onderscheid tussen degenen die daar wel en niet bijhoren. Het is maar zeer de vraag in hoeverre het gewenst is juist dit onderscheid te laten voortbestaan. Het doorbreken van die scheidslijnen behoort volgens het partijprogramma immers juist tot de algemene uitgangspunten van de CPN. In organisatorisch opzicht zal een ingewikkelde verhouding met Groen Links ontstaan. Aangezien een categorale groep niet over eigen inkomsten beschikt, zullen de activiteiten van de categorale groep door Groen Links moeten worden gefinancierd. Dat betekent dat het voortbestaan van die activiteiten niet wordt bepaald door de actieve inbreng van de deelnemers daaraan, maar door de bereidheid van Groen Links hieraan bij te dragen. Daarnaast zijn de vragen die de CPN vanuit haar gedachtengoed wil beantwoorden niet alleen van belang voor communisten in Groen Links, maar voor al

ook een nadrukkelijke voorkeur voor deze optie. Daarbij acht het partijbestuur het noodzakelijk dat de uitgave van het theoretisch tijdschrift Politiek en Cultuur zal worden voortgezet. Dit is van belang om verdere discussie over de paragraaf 7 genoemde vraagstukken in brede kring te kunnen voeren. Rond de thema's die in Politiek en Cultuur worden aangesneden, kunnen lezingen en openbare debatten worden georganiseerd. Ook in organisatorisch opzicht zullen deze activiteiten mogelijk moeten worden gemaakt.

9. Conclusies

In de vorige paragraaf zijn een aantal mogelijke scenario's voor de toekomst aangegeven, waarbij het partijbestuur een duidelijke voorkeur heeft aangegeven voor een opgaan van de CPN in Groen Links. Het is van groot belang een op zo kort mogelijke termijn, rekening houdend met de tijd die nodig is om een goede en democratische congresvoorbereiding te doen plaatsvinden, een gedragen besluit te nemen dat een einde maakt aan de onduidelijkheid over het voortbestaan van de partij. Inmiddels heeft het partijbestuur besloten dat dit congres op zaterdag 15 juni 1991 in De Flint in Amersfoort zal worden gehouden. Ten behoeve van de congresvoorbereiding zullen binnen enige tijd concrete ontwerp-besluiten worden gepubliceerd.

Over de opheffing van de partij is in de statuten (artikel 25) het volgende bepaald:

1. Tot ontbinding van de partij kan slechts worden besloten door een op voorstel van het partijbestuur daartoe belegd buitengewoon congres.
2. Een besluit, zoals bedoeld in het eerste lid,

Bijlage: zaken die geregeld moeten worden

Tijdens haar werkzaamheden is de redactiecommissie verschillende zaken tegengekomen, waarover bij een opgaan van de CPN in Groen Links nadere regelingen noodzakelijk zijn.

- In de afgelopen anderhalf jaar zijn de meeste werkgroepen van de CPN opgegaan in Groen Links. Een in het oog springende uitzondering is de Indonesiëcommissie, waarvan nog moet worden bezien in hoeverre die in Groen Links kan worden voortgezet, mede in het licht van het gegeven dat de Indonesië-commissie over eigen geldstromen beschikt.
- De CPN beschikt over een eigen partijarchief en heeft als organisatie toegang tot delen - de geschiedenis van de CPN betreffende - van de archieven van sommige andere communistische partijen in de wereld. Het is voor het verder bestuderen en beschrijven van ruim tachtig jaar communistische beweging in Nederland van belang ook in de toekomst een goed beheer en een goede regeling voor toegang tot die archieven mogelijk te maken.
- In de loop van de geschiedenis van de partij is een belangrijk deel van de middelen en organisatiekracht geïnvesteerd in de aanschaf van een eigen gebouw, een eigen pers en het uitgeven van een eigen dagblad via de Stichting Bepenak. Sinds 1 mei 1990 is het dagblad De Waarheid omgezet in het Weekblad Forum. Bij het opgaan van de CPN in Groen Links zal het bestuur van de Stichting Bepenak moeten beslissen op welke wijze men in de toekomst vorm wil geven aan de doelstellingen van de stichting.
- De CPN is door haar verzetsactiviteiten tegen de Duitse bezetting en het fascisme in '40 - '45, officieel erkend als verzetsorganisatie. Als zodanig wordt de partij wel eens geraadpleegd bij zaken die te maken hebben met verzetspensioenen. Het is nodig te regelen dat aan deze functie, die in het belang is van oorlogsslachtoffers, geen einde komt.
- Vanzelfsprekend dient ervoor gezorgd te worden dat misbruik van de naam en logo 'CPN' na het opgaan van de partij in Groen Links is uitgesloten.
- Tenslotte bestaan er banden met Uitgeverij Pegasus, de uitgeefster van 'Politiek en Cultuur', het theoretisch orgaan van de CPN.

50 jaar na de februaristaking

Foto: Bert Zijlma

25 februari j.l. werd de Februaristaking van 1941 herdacht, 50 jaar na dato.

Een bijzondere gebeurtenis, zeker voor al diegenen die de staking hebben meegemaakt zoals het trampersoneel dat in 1941 het werk neerlegde en elkaar, soms weer na een halve eeuw, ontmoeten tijdens een lunch in het Scheepvaarthuis (foto linksboven).

Vrouwen, mannen en kinderen die elk met hun eigen gedachten deelnamen aan het defilé.

De herdenking werd geopend in het bijzijn van koningin Beatrix en prins Claus.

Naar schatting 15.000 mensen namen deel van het defilé langs de Dokwerker. Op deze pagina een beeld daarvan.

De foto's zijn gemaakt door Anne Vaillant

"het is onze taak groen links sterk te maken"

Naar aanleiding van de publikatie van de notitie over de wijze van voortbestaan van de CPN, heeft Kees v.d. Berg voor de ledenkrant Truus Divendal, voorzitter van de CPN, geïnterviewd.

In de notitie stelt het partijbestuur van mening te zijn dat de CPN moet opgaan in Groen Links.

Ja, het zal een verstandige stap zijn als het aanstaande congres dit besluit gaat nemen. Het zal een bevestiging zijn van een situatie die feitelijk al enige tijd bestaat. Bijna overal in afdelingen en districten zijn partijorganisatie en -activiteiten al opgegaan in Groen Links. Het is een situatie die voortvloeit uit de politiek die we de afgelopen jaren bewust hebben gevolgd. Het was nodig dat de kleinere linkse partijen een steviger positie in het parlement kregen. Je kunt meer invloed uitoefenen op de politiek en sterker voor allerlei zaken opkomen. In zeer veel gemeenteraden en provincies was allang samenwerking tot stand gekomen. Uiteindelijk kon dit ook bij de parlementsverkiezingen rond komen. De tijd was er kennelijk rijp voor. Het feit dat het proces van samenwerking bij verkiezingen tot volledige integratie in pakweg anderhalf jaar, over het geheel genomen tamelijk soepel is verlopen, maakt ook duidelijk dat het hier zagezegd om een 'natuurlijke' zaak gaat.

Betekent dit dat de activiteiten van al die communisten in de afgelopen 72 jaar voor niets zijn geweest?

Nee, dat betekent het in geen enkel opzicht. Integendeel, met de enorme inzet van zo velen gedurende een kleine driekwart eeuw, als je de voorloper van de CPN meerekent gaat het nog iets verder terug, heeft de CPN haar sporen verdiend. Veel is er gedaan en ook bereikt in de de strijd tegen het kapitalisme, voor het recht op mondigheid van mensen, voor vrede en socialisme. Een strijd waar solidariteit overigens ook in thuis hoorde. De tijd van nu maakt duidelijk genoeg dat die strijd nog lang niet gestreden is. Aan de orde is echter nu met welke middelen en mogelijkheden we er mee kunnen doorgaan. Al langere tijd is er in de partij de overtuiging ontstaan dat we voor het bereiken van onze doelen het niet alleen afkunnen. Steeds duidelijker werd het dat we moesten samenwerken met anderen, ook met partijen moesten coalities tot stand kunnen komen. En daar is door ons aan gewerkt. Het heeft ook tot resultaten geleid in de vredesstrijd, de sociale strijd, bij gemeenteraden en ga maar door. Juist om voort te kunnen gaan voor je doeleinden, juist om recht te doen aan de goede tradities van de partij waar zovelen pal voor hebben gestaan, moeten we nu deze stap zetten. De vele communisten die nu in Groen Links actief zijn moeten ervoor zorgen dat de strijdervaring en het inzicht in reeksen van zaken waar de partij over beschikt deel worden van Groen Links.

Gaat het CPN-partijprogramma na 15 juni in de motteballen?

Dat denk ik niet, nee. Natuurlijk, het is een CPN-program en niet dat van Groen Links. Maar de ideeën die er in staan over maatschappijvernieuwing en kritiek op de huidige kapitalistische maatschappij zijn de moeite waard om op door te gaan.

Welk politiek belang heeft het uitgeven van het blad Politiek & Cultuur.

P & C kan een belangrijke rol spelen bij het aansnijden van vraagstukken die te maken hebben met bovengenoemde zaken, met maatschappijkritiek en met socialisme. Het zijn vraagstukken waar zeker ook belangstelling voor zal zijn bij andere delen van Groen Links. Het zijn ook thema's die uitnodigen tot debat met sociaal democraten. Tussen communisten en socialisten is toch wel steeds sprake geweest van een bijzondere verhouding. Beide stromingen hebben dezelfde achtergrond: de arbeidersbeweging. Er waren grote verschillen van inzicht over socialisme, over oorlog en vrede en dergelijke. Dat zorgde nogal eens voor vijandschap tussen onze partijen. Daar is gelukkig allang geen sprake meer van. Dat maakt het mogelijk over de vraagstukken waar wij en anderen in Groen Links over nadenken en

willen discussiëren, waarvoor wij ook graag door willen gaan met het uitgeven van P & C, ook sociaaldemocraten te betrekken. Onder hen zijn er ook velen die antwoorden zoeken op de vragen die deze tijd oproept en die inhoud proberen te geven aan het begrip socialisme en nadenken over vormen en mogelijkheden voor samenwerking van progressieve mensen en organisaties. Naast het uitgeven van P & C kunnen lezingen en discussiebijeenkomsten georganiseerd worden. Om dit gestalte te geven en te zorgen dat het goed verloopt hoort er, na het opgaan in Groen Links van de CPN, een gepaste organisatiestructuur bij. Dan kun je een en ander verantwoord regelen.

In de notitie wordt gesproken over 'nieuwe politieke wegen'. Wanneer is het debat daarover in de CPN begonnen?

Naar mijn mening is dat in 1977 begonnen. In dat jaar hadden we Tweede Kamerverkiezingen en wij verloren gigantisch. We gingen van zeven naar twee zetels. We bleken helemaal niet zo'n vaste aanhang te hebben, zoals iedereen, ook wijzelf, altijd dachten. Het verlies is ook nooit meer goed gemaakt. We wonnen de verkiezingen er na een zetel, maar in 1986 verdwenen we helemaal uit de Tweede Kamer. Vanaf die tijd is het zoeken naar nieuwe wegen voor de partij begonnen. De discussie kwam op gang over het aangaan van bondgenootschappen met anderen, over de knellende banden van het democratisch centralisme voor wat de partijorganisatie aangaat, over het feit dat socialisme alleen maar socialisme is als het democratisch en vrijheidslievend is. Uiteindelijk is dit uitgemond in een eerste ontwerp tekst voor een partijprogramma dat eind 1981 verscheen. Door de discussie daarna zijn er weliswaar in de definitieve tekst die begin 1984 is vastgesteld nogal wat dingen geslopen, die eigenlijk in een verkiezingsprogramma thuis horen, maar de hoofdpunten uit het eerste ontwerp zijn er niet door verdronken. Aan de ene kant heeft de discussie over deze zaken tot grote beroering geleid, gepaard aan het weglopen van mensen omdat ze het te ver vonden gaan, of niet ver genoeg of vanwege de heftigheid waarmee de discussie plaats had. Maar aan de andere kant heeft het de partij in staat gesteld wel degelijk ook nieuwe wegen te gaan. Een eerste uitdrukking daarvan was de beweging tegen de N-bom. Dit heeft baanbrekend gewerkt in de strijd tegen kernwapens. Ik heb de afgelopen maanden wat contacten gehad met communisten uit andere landen, o.a. heb ik het PCI-congres bijgewoond dat kortgeleden plaats had. Op dat congres ging het om de vraagstukken waar wij het tien jaar geleden al over hadden én ook hebben vastgelegd. Zover zijn ze in Italië nog niet. Uit de contacten die ik heb gehad blijkt dat de situatie voor in ieder geval veel kleinere communistische partijen armzalig is. Ze zijn gewoon te laat met het inslaan van nieuwe wegen en worden daardoor nu meegesleurd in de afgang van de communistische partijen in Oost Europa. Voor de idealen die zij voorstaan kan geen vuist meer gemaakt worden. De Italianen hebben hun partij omgevormd tot Demokratische Partij van Links. Of het de aantrekkingskracht zal hebben die zij er van verwachten zal nog moeten blijken. Maar ook zij zijn er nog lang niet. Anders is het gesteld met b.v. de Spaanse partij en met ons. In Spanje zijn ze ook een tijd terug andere wegen gegaan, waarbij er wordt samengewerkt in Verenigd Links en wij dus in Groen Links. Er zijn natuurlijk verschillen, maar gemeen hebben we dat er perspectief is voor onze idealen en er ook invloed voor kan worden aangewend. Mijn konklusie is dan ook dat wanneer we het gevecht rond het programma niet waren aangegaan, dan zouden we nu nergens meer zijn. Zelfs durf ik te beweren dat er geen Groen Links zou bestaan. Er zou misschien wel een of andere groene partij of zo iets zijn gekomen, maar niet het huidige Groen Links dat toch meer is dan een milieupartij, ook al zijn er nog tekorten. Die partijstrijd heeft ons veel gekost aan mensen. Het was bepaald geen leuke tijd. Maar wat goed dat we het gedaan hebben. Henk Hoekstra, de schrijver van de eerste ontwerp tekst, heeft toch wel met een vooruitziende blik in deze tijd gekeken. Het stelt ons nu in staat verder te gaan. En waarom

zou Groen Links niet kunnen liggen op de Nederlandse weg naar het socialisme?

In hoofdstuk 5 van de notitie wordt opgemerkt dat op organisatorisch gebied kanttekeningen geplaatst kunnen worden m.b.t. het automatisme waarmee Groen Links zich ontwikkelt in de richting van een politieke partij in de traditionele zin. Wat is daar mis mee? En wat voor drempels zouden moeten worden weggenomen?

Al langere tijd is merkbaar dat de bestaande partijen hun aantrekkingskracht verliezen. Alle partijen verliezen veel leden, ook het ogenschijnlijk onverwoestbaar lijkende CDA. Daarbij moet je je ook rekenschap geven van het feit dat de Europese integratie verder gaat en dat zal zijn invloed hebben op het huidige partijstelsel. Politieke vernieuwing is echt aan de orde. Met Groen Links verkeren we in een gunstige positie om daar wat aan te gaan doen. Er moet voor worden opgepast dat we inderdaad meer zullen zijn dan een optelsom, zoals met de start van Groen Links terecht werd gesteld. We moeten inhoud proberen te geven aan dat 'meer'. Anders komen we niet uit de schaduw van de PvdA. Groen Links krijgt dan met hetzelfde te maken als waarmee we ieder afzonderlijk mee te maken hadden. Er vallen je wat brokken toe als het de PvdA slecht gaat en je kunt leeg gezogen worden als het de PvdA goed gaat. Groen Links moet een identiteit gaan krijgen die meer is dan het geweten van links Nederland. Het moet een open organisatie kunnen zijn met zichtbaar meerdere stromingen waar een ieder kan deelnemen aan discussies en waar het debat erop gericht is antwoorden te vinden op de vraagstukken waar we voor staan. In respect voor elkanders opvatting kan er dan ook worden omgegaan met verschillen van mening. Groen Links moet een plek zijn waar vrouwen, jongeren, migranten, ouderen en mannen aan politiek kunnen doen. Daar maak je mensen mondig mee. Je moet er dan ook voor waken om zo'n formatie een afgesloten karakter te geven, om het te maken tot iets

voor de echte liefhebber. Ook moet je niet proberen het geheel aan visies in één visie te proppen. Natuurlijk zijn organisatievormen daarbij noodzakelijk, maar die moeten mogelijk maken wat je voorstaat. Aan politiek doen moet zinnig en aantrekkelijk overkomen en niet afstoten en apathisch maken. Als daarvoor geëxperimenteerd moet worden, dan moeten we dat doen. Als we nadenken kunnen we weten hoe het niet moet, laten we eens uit proberen hoe het anders kan.

Soms hoor je: het is het nog niet met Groen Links. Is het nog niet te vroeg om nu een punt te zetten achter de partij, achter de CPN?

In de discussienota wordt ook melding gemaakt van de kritiek die in de partij op Groen Links bestaat. Het sociale gezicht van Groen Links stelt nog niet veel voor. Lonen, uitkeringen, werk, vakbond, het zijn typische CPN-punten, die nog niet erg sterk in Groen Links zijn terug te vinden. Maar om nu vanwege dit soort kanttekeningen straks niet te besluiten tot het opgaan in Groen Links, zou niet logisch zijn. Logisch is er voor te zorgen dat je het wel kunt terugvinden. Iedere deelnemende partij aan Groen Links is verantwoordelijk voor de opbouw van Groen Links, wij ook. We hebben ook allemaal onze sterke punten. Wat ligt dan meer voor de hand dan deze mee te nemen naar Groen Links. De communisten in Groen Links moeten dat gewoon doen. Met een zelfstandig voortbestaan van de partij maak je er gezien de voortgang van de integratie alleen maar een formele aangelegenheid van. Daar zie ik het nut niet van in. De partij is een middel", hebben we altijd gezegd. Als je nuchter de situatie van nu bekijkt dan kun je niet anders dan vaststellen dat het in de huidige tijd onvoldoende is. Er zijn andere middelen nodig om te kunnen bereiken wat we willen. Op dit moment is dat Groen Links. Het is ook onze zaak dat middel sterk te maken. Overigens zal de CPN niet direct op 16 juni ophouden te bestaan. Er valt een hele hoop te regelen en af te wikkelen, dat duurt nog de rest van het jaar.

INFORMATIE OVER NIEUWE JAARGANG POLITIEK EN CULTUUR

Eind maart verschijnt het eerste nummer van de 51ste jaargang van Politiek en Cultuur. De jubileumjaargang van 1990 is over het algemeen goed gevallen van bij de abonnees. Dat bleek uit de belangstelling voor het symposium "Socialisme in de jaren negentig", het bleek uit brieven en giften en het bleek ook uit het stabiel blijven van het abonneetal, dat een kleine duizend bedraagt. Daarom kunnen ook in 1991 zes nummers verschijnen voor hetzelfde abonnementsgeld als de afgelopen jaren.

Net als in 1990 verschijnen er dit jaar twee gewone en twee dubbele nummers. Het eerste speciale nummer, dat nu al in productie is en half mei verschijnt, is gewijd aan het thema "Socialisme en milieu". Een aantal aspecten van die relatie tussen groen en linkswordt belicht. Ook wordt er op 1 juni een studiedag aan gewijd. In het eerste nummer van de jaargang staat het volledige programma. In het eerste nummer staat tevens een beschouwing over de betekenis van het jaarlijkse herdenken van de Februaristaking van de zijde van Tinie IJisberg. En tevens een terugblik op de uitzonderlijke 50-jarige herdenking van dit jaar van de hand van Max van den Berg. Marius Ernsting gaat in op het juni-congres van de CPN, waar het opgaan in Groen Links aan de orde zal zijn. Over de Golfoorlog staan in het eerste nummer bijdragen van de Tweede Kamerfractie van Groen Links. Verder onder

meer Hans Beerends, secretaris van de landelijke vereniging van Wereldwinkels, over de nota-Pronk en aandacht voor de situatie in Zuid-Afrika in artikelen van Henk Hoekstra en Pim Juffermans. Tineke van den Klinkenberg schrijft over sociale vernieuwing. Het nummer verschijnt eind maart, wijzigingen in de inhoud zijn voorbehouden. Abonnees op Politiek en Cultuur krijgen roep 10 maart een acceptgirokaart, voorzien van een korte toelichting op de komende jaargang. Wij hopen dat zij hun abonnement weer vernieuwen. Leden van de CPN, die geen abonnee zijn, zouden dit voor fl 32,50 per jaargang eigenlijk moeten worden. Zij zouden daarmee de inzet van de redactie, namelijk behoud, verbreding en omvorming van het blad tot een socialistisch periodiek met een iets grotere pretentie, onderstrepen.

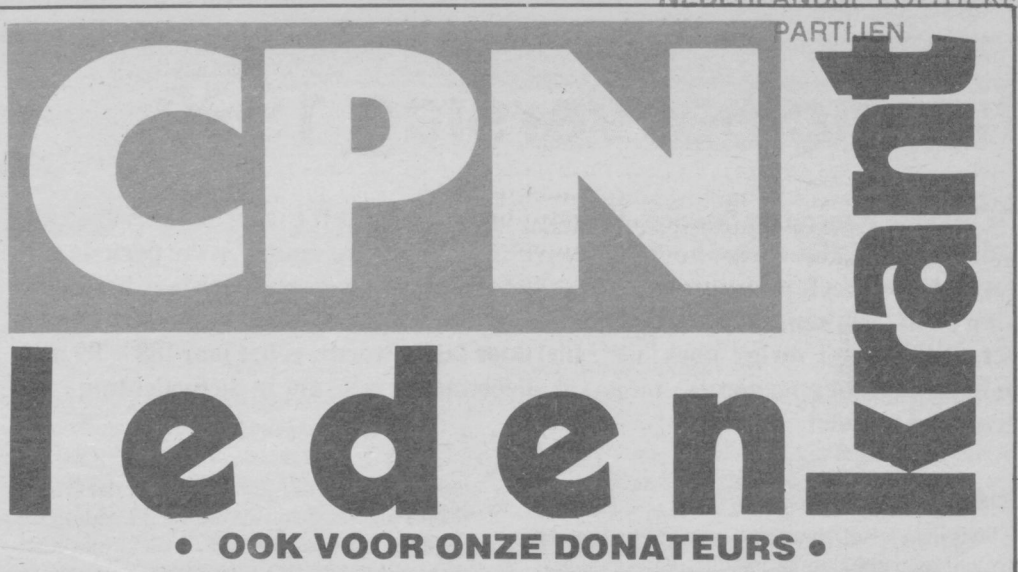
Voor de redactie van Politiek en Cultuur, Leo Molenaar, hoofdredacteur

De abonnementsprijs is fl 32,50 per jaar. Een los nummer van de jaargang kost fl 5,- en is te bestellen door fl 6,50 (incl. porto) over te maken op postgiro 173127 t.n.v. uitgeverij Pegasus, Amsterdam met vermelding van het gewenste nummer. Voor een abonnement op Politiek en Cultuur kun u bellen met of schrijven naar uitgeverij Pegasus, Rhijnvis Feithstraat 28 hs, 1054 TZ Amsterdam, telefoon 020 - 6161401.

inhoud - inhoud - inhoud

Financieel verslag 1990	pag 2
Omvang congresdelegaties	pag 2
Interview met Jeanne v.d. Heuvel	pag 3
Dubbelinterview met Ina Brouwer en Geert Lameris	pag 4
Toekomst politiek en cultuur	pag 5
„Divided in culture-united in struggle”	pag 6
Brief stichtingsbestuur Bepenak aan partijbestuur	pag 6
Discussiebijdrage bedrijvengroep + interview met Jan Berghuis	pag 7
Cultureel programma buitengewoon congres	pag 8

Congreseditie april 1991

buitengewoon congres van de cpn op 15 juni 1991 in de flint in amersfoort agenda:

1. besluitvorming over de wijze van voortbestaan van de cpn;
2. goedkeuring financieel verslag 1990.

Het partijbestuur heeft op haar zitting van 7 april jl. de ontwerp-besluiten over de wijze van voortbestaan van de CPN en het financieel verslag 1990 vastgesteld, zoals die zullen worden voorgelegd aan het buitengewoon congres van de CPN, bijeen op 15 juni 1991 in De Flint in Amersfoort.

In diverse districten en afdelingen van de partij zijn er in maart ledenvergaderingen gehouden naar aanleiding van de publicatie (in de 1e

congresledenkrant van maart jl.) door het partijbestuur van de notitie over de wijze van voortbestaan van de CPN. Tijdens die besprekingen is gebleken dat de overgrote meerderheid van de partij er voor is dat de CPN opgaat in Groen Links: soms met groot enthousiasme ("Groen Links is de voortzetting van onze coalitiepolitiek"), soms met pragmatisme ("Groen Links is er, die is sterker dan nu de CPN, dus moeten we het in Groen Links verder proberen"), soms met pijn in het hart ("de

buitenparlementaire actie waar de CPN altijd sterk in was mis ik nog wel in Groen Links"). Uit veel vergaderingen bleek wel een toenemende bereidheid om aan Groen Links te werken en werd het als een taak van communisten beschouwd om van Groen Links die sterke beweging te maken die wij willen dat het wordt. In diverse verslagen van discussies in de afdelingen komt tot uiting dat er belang wordt gehecht aan "het behoud en verdere ontwikkeling van het eigen (socialistische) gedachtegoed en het

vormgeven daarvan binnen Groen Links". Het voortbestaan van het blad Politiek en Cultuur werd daar mee in verband gebracht. Een enkele afdeling heeft te kennen gegeven niets te zien in het opgaan in Groen Links.

Deze opvattingen hebben mede een rol gespeeld bij de discussie in het partijbestuur voorafgaand aan de vaststelling van de ontwerpbesluiten, zoals die in deze congresledenkrant zijn afgedrukt.

ontwerp-besluiten over de wijze van voortbestaan van de cpn

1. Vanwege de oprichting en de ontwikkeling van de partij Groen Links besluit het buitengewoon congres van de CPN om per ultimo 31 december 1991 de CPN te ontbinden.

2. Het buitengewoon congres van de CPN draagt het partijbestuur op alle maatregelen te nemen die op grond van de statuten noodzakelijk zijn voor het ontbinden van de partij.

3. Van het batig saldo van de partij zal:
f 100.000,- bestemd zijn voor Groen Links;
f 100.000,- bestemd zijn voor het uitgeven van Politiek en Cultuur;
f 25.000,- bestemd zijn voor het solidariteitswerk van de Indonesië-commissie;
f 25.000,- bestemd zijn voor het Comité Herdenking Februaristaking 1941;
f 25.000,- bestemd zijn voor het Nationaal Verzetsmuseum, gevestigd in Amsterdam.
Alle overige baten gaan naar Groen Links.

4. Het partijbestuur zal een verslag over de regelingen die getroffen zijn publiceren.

toelichting bij de ontwerp-besluiten

1. Het partijbestuur heeft in de discussienota over de wijze van voortbestaan van de CPN, die op 26 januari 1991 gepubliceerd werd, al haar voorkeur uitgesproken de partij te doen opgaan in Groen Links. Dit wordt nu in ontwerp-besluit 1 aan het aanstaand partijcongres voorgelegd. Met dit besluit kunnen energie en inzet van CPN'ers zo maximaal mogelijk worden aangewend om verder vorm te geven aan Groen Links en deze formatie te versterken en te verbreden. Op deze wijze kunnen onze ideeën en opvattingen, samen met die van de anderen, in de huidige tijd het beste in praktijk worden gebracht.

Daarbij is het van grote betekenis dat het uitgeven van Politiek en Cultuur wordt voortgezet. Met Politiek en Cultuur kunnen discussie en meningsvorming over het in de CPN ontwikkelde gedachtegoed, zoals neergelegd in het programma "Machtsvorming voor een socialis-

tisch Nederland" voortgaan. Het gaat erom de ideeën en gedachten over maatschappijkritiek, het streven naar progressieve machtsvorming, socialisme en over een democratische weg naar socialisme, verder te ontwikkelen. Naast publicaties in Politiek en Cultuur kunnen lezingen, symposia en dergelijke georganiseerd worden.

2. Bij de opdracht aan het zittende partijbestuur gaat het om de organisatorische en financiële afwikkelingen, die voortvloeien uit de besluitvorming over het opgaan van de CPN in Groen Links. Daarnaast gaat het er ook om zorg te dragen voor regelingen die er moeten komen om Politiek en Cultuur te kunnen voortzetten en de daarbij beoogde activiteiten mogelijk te maken.

Verder gaat het om het regelen van een goed beheer van het partijarchief en van de toegang tot al het archiefmateriaal dat de geschiedenis van de partij betreft. Ook moeten er mogelijkheden geregeld worden voor het bestuderen en beschrijven van de geschiedenis van de partij.

Tenslotte gaat het er om dat functies en verantwoordelijkheden van de CPN, die (nog) niet (kunnen) worden overgedragen aan anderen, worden zeker gesteld. Bijvoorbeeld betreft dit de functie van de partij als verzetsorganisatie en de daarmee verbonden belangen van voormalige verzetsmensen.

3. Het batig saldo zal voor een deel gaan naar bestemmingen die te maken hebben met de anti-fascistische en anti-koloniale strijd van de partij. Zo wordt met twee bedragen de verbondenheid tot uitdrukking gebracht met het voormalig verzet en de betekenis die daaraan in deze tijd wordt gegeven.

Met een ander bedrag wordt de solidariteit onderstreept met Indonesische democraten in hun strijd voor democratie en vrijheid. Solidariteit van de CPN met het volk van Indonesië is zo oud als de partij geworden is. De laatste twaalf jaar kwam dit tot uitdrukking in de activiteiten van de Indonesië-Commissie. Na het opgaan van de partij in Groen Links zal de

Commissie met haar werkzaamheden doorgaan.

De andere bedragen hebben te maken met de veranderingen die zich aan het voltrekken zijn. Dit uit zich in het bedrag aan Groen Links. Daarnaast is er een bedrag uitgetrokken dat er voor moet zorgen dat er de komende jaren ook reële mogelijkheden zullen zijn om met Politiek en Cultuur te doen wat van belang geacht wordt.

Over de overige baten zal overleg plaats hebben tussen het partijbestuur van de CPN en het bestuur van Groen Links, waarbij de CPN de wens zal uitspreken dat deze met name gebruikt zullen worden voor werkzaamheden van en voor migranten.

4. Het verslag dat uitgebracht gaat worden door het partijbestuur nadat de werkzaamheden zijn afgerond, verschijnt, naar aan te nemen valt, in 1992. Er zal dan geen CPN meer zijn waaraan verantwoording kan worden afgelegd. Vandaar dat gekozen is voor de vorm zoals die in besluit 4 staat.

financieel verslag 1990

De periode waarop dit financieel verslag betrekking heeft is voor het eerst een heel kalenderjaar. Het vorige boekjaar omvatte 16 maanden omdat in die periode een verandering heeft plaatsgevonden van het tijdvak waarop een boekjaar betrekking heeft: van september - september naar een kalenderjaar. Omdat een vergelijking met vorig "boekjaar" hierdoor lastig wordt, is het jaar '88 - '89 niet in het overzicht opgenomen, maar zal alleen indien relevant in de toelichting genoemd worden.

toelichting bij de cijfers

1990 is in velerlei, maar zeker ook in financieel opzicht, een nogal onvoorspelbare periode geweest: Groen Links ontwikkelde zich tot een volwaardige politieke partij, De Waarheid ging over in Forum. Beide ontwikkelingen waren bij het opstellen van de begroting 1990 niet duidelijk en zeker waren de consequenties niet volledig te overzien. In het najaar is daarom de begroting aangepast aan de ontwikkelingen.

Deze ontwikkelingen betroffen:

- wegvallen deel van de inkomsten uit het Persfonds na de raadsverkiezingen in het voorjaar, waarbij vrijwel overal met Groen Linkse lijsten is gewerkt. Uiteraard was in die gevallen ook de Groen Linkse afdrachtregeling van toepassing, waardoor er minder voor de CPN overbleef. Een groot deel van de terugval van het Persfonds ('88 - '89 = 16 maanden: f 280.747,-; 1990: f 60.423,-) is hieruit te verklaren. Een feit is echter dat een aantal betrokkenen de door de partijbesturen overeengekomen afdrachtregelingen van Groen Links onder het argument "onduidelijkheid" gedeeltelijk of zelfs helemaal niet heeft uitgevoerd.
- verkleinen van de inkomsten uit de financiële campagnes, doordat Forum zelf haar campagnes heeft georganiseerd. Hierdoor restte de CPN slechts de donatiecampagne, waarvan de opbrengsten overigens zeer redelijk op peil zijn gebleven ('88 - '89 = 16 maanden: f 208.709,- ; 1990: f 143.410,-).
- afnemen van een aantal eigen activiteiten van de CPN, zoals minder ledenkranten (f 6.500,- minder dan oorspronkelijk begroot), geen propaganda (f 2.000,- minder idem), lagere bestuurskosten (f 3.000,- idem), lagere huisvestingskosten (f 15.000,- idem) enz.

- starten van Groen Links, zonder dat Groen Links eigen inkomstenbronnen kende. De bijdrage van de CPN aan Groen Links heeft in totaal f 154.450,- bedragen. Overigens kan ook een deel van de personeelskosten als subsidie aan Groen Links gezien worden; een aantal van de mensen die bij de CPN in dienst was en in de loop van het jaar part-time bij Groen Links aangesteld werd, werkte in feite full-time bij Groen Links. De overschrijding van de personeelspost en de post "diverse ontvangsten" zijn te wijten aan een verschil tussen de manier van begroten en de manier waarop de boekhouding wordt bijgehouden: bij de begroting is gedacht in netto-bedragen (betaalde lonen minus terugontvangen lonen) en bij het boekhouden zijn beide apart gehouden (betaalde lonen bij personeelskosten en terugontvangen lonen bij diverse ontvangsten).
- blijvende noodzaak Forum te subsidiëren. Het bedrag dat hiervoor uitgetrokken is, is ongeveer gelijk aan het nettobedrag van de voorgaande periode (subsidie minus opbrengst voorjaars- en kerstenvelop), namelijk ruim f 50.000,-.

Het feit dat de contributieinning vergeleken met het vorige boekjaar redelijk op peil is gebleven ('88 - '89 = 16 maanden: f 171.594,- ; 1990: f 141.694,-) versluiert het feit dat er een achterstand bij de distrikten is van ruim f 66.000,-. Dat een belangrijk deel van de oorzaak hiervan ligt bij het te traag afrekenen, blijkt uit de vrij hoge nabetalingen in de eerste maanden van 1991. Helaas zal toch een deel van deze f 66.000,-, doordat ze niet geïnd is, nooit meer aan de CPN ten goede komen. Vanwege het afronden van het faillissement van drukkerij Heierman is het restant van de vordering als oninbaar afgeschreven. Daarnaast is met het oog op de eventuele opheffing van de CPN een reservering voor leningen opgenomen.

	BALANS PER 31/12/89	BALANS PER 31/12/90
Activa		
Inventaris	5654	7135
Leningen	362030	418956
Debiteuren	5118	14639
Rek courant	3240	1433
Middelen	591579	464230
Lonen, premies bel	809	861
	968431	907253
Passiva		
Leningen	87841	87841
Crediteuren	897	2266
Res. Waarheid	150000	150000
Res. Heierman		85288
Res. Bepenak		79000
Res. Archief		25000
Voorziening lening	129267	129267
Nog te bet posten 1990		19473
Vermogen	600426	329118
	968431	907253

omvang congresdelegaties

De omvang van de delegaties is gebaseerd op de verhouding 1 staat tot 20 leden, waarbij het partijbestuur bij de vaststelling een minimum heeft gehanteerd van 2 afgevaardigden per delegatie. De partijbestuursleden moeten door hun district afgevaardigd worden naar het buitengewoon congres. Bij de spreekijdverdeling is er een minimum vastgesteld van 4 minuten, zodat ook de kleinere districten een redelijke tijd hebben om één of twee discussiebijdragen te kunnen leveren.

omvang congresdelegaties

District	Aantal gedelegeerden	reserves	Spreekijd in minuten
Amsterdam	52	4	20
Brabant-Oost	2	1	4
Brabant-rest	4	1	4
Drente	2	1	4
Friesland	7	2	4
Gelderland	7	2	4
Gooi/Eemland	4	1	4
Groningen	18	3	8
Den Haag	20	3	8
Kennemerland	7	2	4
Lelystad	2	1	4
Limburg	4	1	4
Nrdholl. nrd.	4	1	4
Rotterdam	10	2	6
Twente	3	1	4
Utrecht	11	2	6
Vecht/IJ.delta	2	1	4
IJsselstreek	2	1	4
Zaanstreek	10	2	6
Zeeland	2	1	4
Totaal	174	33	110

De congresdelegaties moeten uiterlijk donderdag 30 mei 1991 zijn doorgegeven aan het partijsecretariaat, evenals de naam van de delegatiesecretaris. Als bekend is dat door omstandigheden gedelegeerden toch niet aan het congres kunnen deelnemen, dan kunnen de reserves bij het partijsecretariaat worden aangemeld als vervanger. Dit aanmelden kan alleen worden gedaan door de delegatiesecretaris en kan tot uiterlijk donderdag 13 juni 1991, 12.00 uur gebeuren.

stemtel- en mandaatcommissie

Voor het congres is het nodig een stemtelcommissie en een mandaatcommissie in te stellen. Wat betreft de samenstelling van de stemtelcommissie wordt het district Amsterdam verzocht 4 gedelegeerden te kiezen. De overige districten (behalve Zeeland, Lelystad, Drente, Vecht/IJsseldeelta, IJsselstreek en Twente) elk 1 gedelegeerde.

Wat betreft de samenstelling van de mandaatcommissie wordt het district Amsterdam gevraagd 3 gedelegeerden te kiezen en de districten Groningen, Den Haag, Rotterdam en Utrecht elk 1. De namen van deze mensen moeten uiterlijk 30 mei 1991 zijn doorgegeven aan het partijsecretariaat.

Amendementen op de ontwerp-besluiten moeten uiterlijk donderdag 30 mei 1991 in het bezit zijn van het secretariaat. Alle amendementen die later binnenkomen zullen niet meer in behandeling worden genomen. Het partijbestuur zal op haar zitting van 2 juni 1991 deze amendementen bespreken en pré-adviseren.

resultaat 1990 t/m dec

inkomsten	resultaat 90	bijstelling 90
contributie cpn 1990	141694	150000
financiële campagnes	143410	150000
persfonds	60423	75000
diverse ontvangsten	129987	70000
dubb. lidm groen links		
	475515	445000
uitgaven	resultaat 90	bijstelling 90
afdracht van Groen Links		
personeelskosten	171458	120000
kosten ledenkrant	10860	11000
kosten activa	2317	0
organisatiekosten	19846	15000
bestuurskosten	9445	8000
propaganda-afdeling	-320.95	0
intern activiteiten	5158	2500
huisvestingskosten	62318	70000
kantoorkosten	35461	40000
activiteiten/bijeenkomsten	4964	6000
algemene kosten	16435	10000
Subtotaal	337940	282500
Subsidie de FORUM	50000	50000
Overige subsidies	15145	13000
Reservering Waarheid		
Bijdrage Groen Links	127500	121000
Bijdrage Groen Links		6500
Bijdrage serv. buro G.L	26950	27000
	557535	500000
Resultaat	-82020	-55000
	475515	445000

"er zijn problemen in nederland en die moeten worden aangepakt"

Het is een zonnige ochtend in maart. Op weg naar Jeanne v.d. Heuvel, één van de oprichters van het landelijk steunpunt Vrouwen in de Bijstand, landelijk coördinator van de projectgroep Kerkvrouwen-Bijstandsvrouwen, lid van de werkgroep de Arme Kant van Nederland en lid van de CPN. Het doel van het bezoek is een interview over de notitie van het partijbestuur over de wijze van voortbestaan van de CPN en over Groen Links. Praten met Jeanne v.d. Heuvel is praten over verzet tegen maatschappelijke en economische onderdrukking, over de strijd samen met anderen voor een menswaardig bestaan, over kritisch zijn op en actief zijn in Groen Links.

door Kees v.d. Berg

De busroute vanaf het station is omgelegd vanwege renovaties in de buurt, waardoor ik op een verkeerde halte uitstap. Aan de beschrijving hoe ik vanaf een bepaalde halte bij Jeanne's huis terechtkom heb ik niets meer. Na in een drogisterij navraag te hebben gedaan kom ik in Oudwijk, één van de oudste arbeidersbuurten van Utrecht. In de straat waar ik moet zijn is een chauffeur bezig een container van zijn vrachtwagen te laten rollen, voor een gebouw met een groot bord aan de gevel: "Bouwen voor de buurt, bouwbuuro Oudwijk". Pal daarnaast zit de wijkwinkel. Jeanne v.d. Heuvel woont met haar drie kinderen in het hart van de wijk.

Zij is zelf geboren in een katholiek arbeidersgezin in wat nu de Meern heet, een dorp vlakbij Utrecht. Na de Mulo te hebben gevolgd ging zij op haar 16e werken bij Werkspoor in Utrecht. Dat was eind jaren 60. In die periode maakte zij bewust haar eerste stakingen mee. "Met mijn achtergrond als arbeiderskind begreep ik zo goed het verzet van de mensen. Ze dreigden na jaren hun werk kwijt te raken. Mensen die hun vak beheersten, maar geen diploma's hadden. Mijn vader ook: wat zijn ogen zagen maakten zijn handen. Alles had hij in de praktijk geleerd, maar zonder een diploma zou hij nergens meer aan de slag kunnen komen." Op haar 20e ging ze, getrouwd, in Utrecht wonen. In 1979, na haar scheiding, werd zij lid van de CPN.

"Woede was toen mijn enige reden om lid te worden. Ik was kwaad op datgene wat er gebeurd was in mijn leven, ik voelde me bekeken als iemand die tot het mindere soort behoorde. Laag opgeleid, een arbeiderskind, weinig kansen. Ik dacht: dit pik ik niet. Toen ik lid werd van de partij dachten veel mensen dat ik al jaren lid was. Waarschijnlijk kwam dat door mijn mening over de positieverbetering van de arbeiders en over hun onderdrukking. "Dat is de CPN", dacht men. Maar voor mij was alles wat ik zei jarenlange praktijk."

vrouwen in de bijstand

Vanuit de CPN heb ik mijn eerste contacten gelegd met andere mensen om acties te gaan organiseren. In 1980 heeft dat geleid tot de oprichting van het Utrecht's comité Vrouwen in de Bijstand.

In die periode ben ik ook gaan studeren. Ik had, zoals dat zo mooi werd genoemd "een onderwijsachterstand", hoewel ik met het volgen van de Mulo tot de beter opgeleide arbeiderskinderen behoorde." Via de MBO volgde Jeanne v.d. Heuvel de middelbare beroepsopleiding sociale dienstverlening en in 1988 studeerde zij op het HBO af als emancipatiewerkster en beleidsmedewerkster. "In 1984 richtte ik met Henny de Jong en Martha Reining, alle twee ook lid van de CPN, het landelijk steunpunt van Vrouwen in de Bijstand op. Met die groep kwamen we in contact met andere uitkeringsgerechtigden. We hebben toen veel acties gevoerd, bijvoorbeeld om te verhinderen dat vrouwen hun uitkering wordt stopgezet omdat ze een relatie hadden waar ze niet mee samenwoonden. We hebben een keer het stadhuis van Middelburg bezet. Al mijn woede kon ik in die periode omzetten in concrete acties.

In 1987 zijn we gaan zoeken naar meer bondgenoten. De positie van mensen met een uitkering was niet goed, terwijl maar weinig mensen daar een boodschap aan schenen te hebben. Eigenlijk was de CPN, zeker toen zij nog in de Tweede Kamer was vertegenwoordigd, de eni-

ge bondgenoot in die tijd die we hadden in het parlement. Het contact met de partij was goed, niet in het minst omdat wij merkten dat de gedrevenheid van de CPN'ers om de maatschappij te veranderen echt was, het was onze gedrevenheid.

Het vertrek van de CPN uit de Tweede Kamer was voor ons als beweging een heel gemis. In het parlement hadden we niet echt een contact meer. Er waren wel contacten tussen Ria Beckers van de PPR en individuele vrouwen, maar er was geen contact met ons als organisatie.

kerken

Na 1987 zijn we op zoek gegaan naar andere bondgenoten. In dat jaar kwam er een opening naar de kerken. De Raad van Kerken hield zich in dat jaar bezig met de problemen van uitkeringsgerechtigden en had een conferentie belegd in Amsterdam over de gevolgen van de voorgenomen stelselwijziging sociale zekerheid. De problematiek van met name vrouwen in de bijstand kwam toen niet aan de orde. Daar hebben wij boos op gereageerd, met als resultaat dat we een jaar later officieel werden uitgenodigd op de 2e conferentie te spreken namens vrouwen.

Eind 1988 werd ik gevraagd landelijk coördinator te worden van de kerkelijke projectgroep Kerkvrouwen-Bijstandsvrouwen. Via deze projectgroep ben ik later in de werkgroep De Arme Kant van Nederland gekomen. Deze groep heeft in 1990 een grote kerkelijk manifestatie georganiseerd onder de noemer "Nederland tegen verarming." Daaraan namen zo'n 20.000 mensen deel uit allerlei maatschappelijke organisaties.

Het is heel opmerkelijk te zien hoe in drie jaar tijd het denken en doen van kerkelijke organisaties over sociale vraagstukken in een stroomversnelling is geraakt. Toen ik in de kerkelijke organisaties ging werken had ik ook wel het idee dat ik via dat bastion van behoudendheid mijn stem kon laten klinken en invloed kon uitoefenen op bijvoorbeeld delen binnen het CDA. Eén van de grote partijen die de uitkeringsgerechtigden consequent in een ondergeschikte positie hielden. Heeft het gewerkt, vraag je dan. Ik denk dat door de veranderingen in het denken van in ieder geval een deel van de kerk de discussie om de koppeling tussen lonen en uitkeringen in stand te houden, weer op gang is gebracht. Samenwerking met de kerken heeft er ook toe geleid dat er politieke erkenning is gekomen voor het feit dat er armoede is in Nederland.

politiek

Politieke partijen heb je nodig om de erkenning van het feit dat er armoede is, te vertalen in het parlement en om er iets aan te doen. Ideeën en alternatieven die van onderop worden aangedragen zijn er zat.

Dan kom je op de vraag of je de CPN als politieke partij moet laten voortbestaan, of dat je de partij moet laten opgaan in Groen Links. Op de eerste vraag zeg ik nee, op de tweede volmondig ja.

Een politieke partij is een middel om de stem uit de bevolking te laten horen, om datgene wat er leeft in de samenleving door te laten klinken in de politiek. Ook al gaat het om minderheidsgroepen, want het mag niet zo zijn dat alleen het middenveld gehoord wordt omdat het zo aardig veel stemmen trekt.

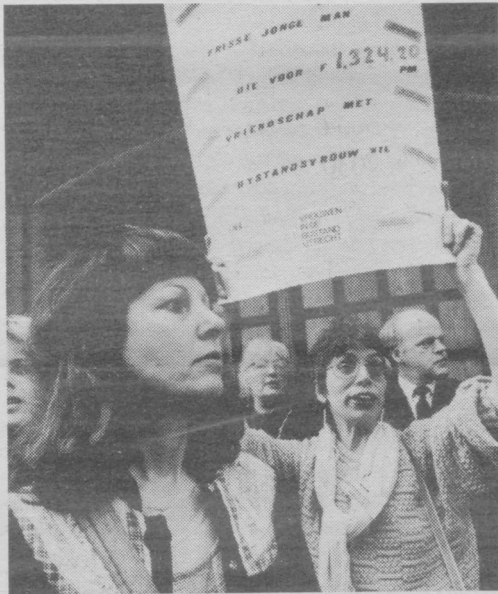
Ik heb er begrip voor dat sommige partijgenoten die de jaren dertig hebben meegemaakt en de oorlog, meer moeite zullen hebben met het

opgaan van de partij in Groen Links. Ik kan me voor stellen dat voor hen de partij meer is dan een middel, het is een stuk van hun leven. Maar ik ben een na-oorlogs kind en ik heb een andere binding, één van verzet, van opkomen voor de arbeiders, voor een stem krijgen in de politiek. Het vertalen van opvattingen en alternatieven vanuit de bewegingen kan nu het beste gebeuren door Groen Links. Ik ben er van overtuigd dat de vorming en het verder opbouwen van Groen Links de enige manier is om de stem van de onderkant van de samenleving te laten horen en om de wezenlijke problemen zoals armoede, milieustrijd, de uitbuiting van de aarde en de mensen, in de politiek bespreekbaar te maken.

groen links

Ik heb de afgelopen periode in de Groen linkse Raad gezeten (en beschikbaar voor een volgende periode). Die Raad moet een platform worden binnen Groen Links voor mensen die actief zijn in diverse bewegingen, niet alleen voor mensen uit de provinciale- en afdelingsstructuur van Groen Links. Het moet een platform worden waar de wezenlijke discussies aan de orde worden gesteld. Bijvoorbeeld om te kunnen snappen waarom de fractie in de Tweede Kamer voor een zeer slecht Jeugdwerkgarantieplan is.

De begintijd in de Raad vond ik heel moeilijk. Er waren veel mensen, met name mannen, aan het woord die ontzettend lange beschouwingen hielden, die heel erg met procedures bezig waren. Dat stoorde me gruwelijk. Ik ben een doe-mens; er zijn problemen in Nederland en die moeten aan de orde worden gesteld. De laatste tijd proef ik in Groen Links een sfeertje dat het milieuvraagstuk belangrijker wordt gevonden dan het armoedevraagstuk. De uitgangspunten van de CPN, keuze voor een andere maatschappelijke orde, moeten ook binnen Groen links terug te vinden zijn. Groen Links moet niet de schijn op zich laden bepaalde veranderingen binnen het huidige kapitalistische systeem te willen. Wij moeten een stevig standpunt ontwikkelen over een andere maatschappelijke orde. Je kan niet op de brokstukken van een kapitalistisch systeem, met haar dramatische gevolgen voor aarde en mens, verder bouwen. Er moet een heel ander fundament komen. Daarbij zijn de milieustrijd en de sociale strijd met elkaar verbonden en moeten samen het uitgangspunt worden voor een andere visie.

acties bij gemeentehuis van Middelburg

basisinkomen

De werkgroep De Arme Kant van Nederland heeft kort geleden een onderzoeksrapport aangeboden aan WVC. Uit dat rapport blijkt dat 2 miljoen mensen in Nederland in armoede leven. 75% daarvan zal waarschijnlijk niet meer via de betaalde arbeid uit de armoede komen, die zijn dus feitelijk in het huidige politieke beleid afgeschreven. Dat kan niet! Het gaat om mensen: langdurig werklozen; oudere werklozen; ruim 200.000 bijstandsvrouwen die ouder zijn dan 40 jaar; WAO'ers;

65+'ers die alleen van een staatspensioen leven, waaronder veel vrouwen die nooit een aanvullend pensioen hebben kunnen opbouwen.

Om die mensen gaat het en wie neemt het daar momenteel voor op in de politiek? Niemand, ook Groen Links nog te weinig.

Op dit moment is het gevecht gaande over het behoud van de koppeling tussen lonen en uitkeringen. Groen Links heeft in haar verkiezingsprogramma staan dat de minima er in koopkracht 15% op vooruit moeten gaan. En dat is dan alleen nog maar om de opgelopen achterstand gedurende 2 kabinetten Lubbers in te halen. Ik heb echter nog geen stappen van Groen Links gezien om dat te bereiken.

Toen Peter Lankhorst de discussie startte over die 15%, hoopte ik dat hij daar een bepaald doel mee had. Ik vond het niet eens zo gek wat hij deed; zet het mes maar op scherp en zeg maar dat het niet kan binnen de huidige politiek. Zeg maar dat de mensen dan meer gaan consumeren, dat het milieu dan verder achteruit holt. En kom dan vervolgens op een ander scenario uit. Kom dan uit, en dat had ik verwacht van Peter Lankhorst, op het basisinkomen.

Dat was nog niet eens zo'n rare zet geweest. Dat had betekend dat het niet anders kon dan dat we naar een ander economisch stelsel toemoeten. Dat je dan kan spreken over inhalen van koopkrachtachterstand, maar dat je dan ook moet gaan naar een ander uitkeringssysteem, een basisinkomen. En dan moet je gaan werken aan een drastische herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid. Ik vermoedde dat Peter Lankhorst dat in zijn hoofd had, maar dat bleek niet zo te zijn. Wat het wel was? Ik weet het niet. Misschien toch nog teveel deel uitmaken van een economisch denken waardoor je alternatieven niet ziet, teveel een denken binnen de bestaande kaders.

alternatieven

Groen Links heeft niets te verliezen als zij uit de bestaande kaders stapt en echte alternatieven gaat aandragen. Naar mijn gevoel wordt Groen Links dan alleen maar groter. Alternatieven zijn er op allerlei terreinen te bedenken. Ik ben dan wel geen econoom, maar ik kan wel nadenken. Op dit moment moet bijvoorbeeld veel geld opgebracht worden via belastingen aan mensen. De automatisering en de technologische ontwikkelingen laten zien dat dat een heilloze weg is. Dus je moet ook via de factor kapitaal heffingen opleggen; machines, automatisering, daar moet je belasting op gaan heffen. Je moet dat ook via de natuurlijke hulpbronnen doen. Gelukkig heeft Groen Links voorstellen daartoe gedaan via de groentax. Dat is een eeste stap in de goede richting. Maar je moet je tegelijk ook sterk maken voor de belasting van de factor kapitaal.

En dan komt de volgende stap: ontkoppeling van arbeid en inkomen. Geef mensen een inkomen en geef ze daarnaast recht op betaling van arbeid. Mensen zijn dan beter af dan met bijvoorbeeld de huidige bijstandsregeling. Diegenen die nu een uitkering van de bijstand hebben zijn daar met handen en voeten aan gebonden. Zij worden niet eens in de gelegenheid gesteld om datgene wat ze maandelijks tekort komen bij te verdienen. Allerlei beperkingen zijn er zoals de bijverdienste-regeling, de sollicitatieplicht, de beperking op scholingsmogelijkheden omdat mensen beschikbaar moeten zijn voor de arbeidsmarkt terwijl er geen banen zijn. Dan denk ik: geef mensen gewoon een zelfstandig uitkeringsrecht en geef ze daarnaast de mogelijkheid om op die betaalde arbeidsmarkt bij te verdienen wat ze tekort komen. Daar geef je de mensen zoveel eigen verantwoordelijkheid mee terug en zoveel persoonlijke vrijheid, dat kan alleen maar de kwaliteit van het bestaan verbeteren.

Mijn grote zorg is de vraag wie het opneemt voor de mensen met een uitkering. Destijds was die zorg de reden om lid van de CPN te worden, nu is het de reden waarom ik voor 100% achter Groen Links sta. In Groen Links moeten we uitkijken dat we ons niet alleen maar gaan bezighouden met het milieu. Het is nu misschien makkelijk om te scoren op het milieuvraagstuk, makkelijker dan op het armoedevraagstuk. Maar beide vraagstukken komen voort uit dezelfde oorzaak: mens en milieu worden ondergeschikt gemaakt aan economische groei, aan de winst voor het bedrijfsleven, aan de concurrentiepositie van de bedrijven met het buitenland. Hierop moet wij in Groen Links onze kritiek richten en onze analyses bouwen.

brouwer en lameris over opgaan in groen links de vernieuwing is nog niet af

In deze ledenkrant publiceert het partijbestuur een ontwerpbesluit, waarin, om op te gaan in Groen Links, het opheffen van de CPN wordt voorgesteld. Hoe verhoudt een dergelijk besluit zich tot de ontwikkeling van de CPN van de afgelopen tien jaar? Is er nog een toekomst voor de linkse partijpolitiek? Welke nieuwe kansen en mogelijkheden biedt Groen Links en hoe kunnen die benut worden? We vroegen het aan twee hoofdrolspelers uit de recente geschiedenis van de CPN: Ina Brouwer en Geert Lameris.

Iede de Vries en Wil Evers

Het opgaan van de CPN in Groen Links kan niet los gezien worden van de verhitte debatten over de koers van de CPN in de jaren tachtig. En al werd dat destijds luidkeels ontkend, toch is het uiteindelijk verdwijnen van de CPN mede een gevolg van een ook door de CPN voorgestane ontzuiling, waarin een vaststaand wereldbeeld en een strak georganiseerd partij-apparaat langzaam maar zeker plaats maakten voor een vooral op individuele inzet en praktische resultaten gerichte coalitiepolitiek. Brouwer werd destijds door haar district naar voren geschoven omdat ze als vrouw een goede kans maakte op een hoge plaats op de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer. In 1982 werd ze voorzitter van de driekoppige CPN-fractie. In die functie kwam ze met enige regelmaat in botsing met haar voormalige districtsgenoten die, aangevoerd door Lameris, een voorzichtiger aanpak voorstonden.

Ina Brouwer: „het is uniek dat de CPN in staat is over haar eigen schaduw heen te springen.”

emancipatie

Na de klap van 1986, waarbij de CPN uit de Kamer verdween, schreef Brouwer haar boek 'Tussentijds'. Daarin vroeg ze zich hardop af, of het tijdperk van de politieke partijen soms voorbij was: „Ik probeerde te begrijpen wat er in de samenleving aan de hand was. Het verdwijnen van de CPN uit de Kamer was voor mij geen incident. Ik kwam tot de conclusie dat de traditionele partijpolitiek zoals die in deze eeuw tot stand was gekomen zijn langste tijd had gehad. Ook de andere linkse partijen zouden daar, op een ander tijdstip en op een andere manier, mee te maken krijgen: het wegvallen van je oude achterban, van je oude positie. Daar moet je niet angstig tegenaan kijken, maar open. Hoe analyseer je dat? Welk antwoord geef je daarop?

„Daarbij heb ik de emancipatie van mensen centraal gesteld. Vroeger werden mensen onder andere lid van een partij, omdat ze tot een bepaalde groep behoorden, een bepaalde positie in de maatschappij hadden. Maar mensen emanciperen. Dat is ook het resultaat van een sociale beweging, iets dat je zelf hebt opgeroepen. Ze emanciperen dan als het ware ook uit de traditionele partijpolitiek weg. Ze zoeken andere politieke vormen.” Volgens velen ging Brouwer hiermee een stap te ver. Juist op het moment waarop het voor de CPN erop-of-eronder was, stelde zij het bestaansrecht van de partij ter discussie. Lameris: „Als ik terugkijk op die periode, ook in het Groningse district, dan was er op één aspect geen verschil. Dat is de relatie met maatschappelijke bewegingen. Ik heb altijd heel ambivalent tegen de CPN aangekeken. Aan de ene kant vond je dat de CPN een rol moest spelen in het ontwikkelen van maatschappelijke bewegingen, maar aan de andere kant was de CPN vaak een blok aan het been. Je kon als CPN niet waarmaken wat je pretendeerde: een rol spelen in actie en maatschappelijke bewegingen. Ik denk dat we daarom ook andere conclusies hebben getrokken. In Groningen zeiden we toen: je dus moet zorgen dat je eigen politieke partij weer betekenis krijgt in het vertalen en stimuleren van die maatschappelijke bewegingen. Maar dat kon je niet meer. Dat was de tragiek.”

verliezen

Nadat de CPN in 1985 een koude douche had gekregen door het afhaken van de PSP in het streven naar een gemeenschappelijke lijst van de kleinere linkse partijen, werd die mogelijkheid in 1989 opnieuw gezien. Vooral op lokaal en provinciaal niveau werd er in die jaren al steeds vaker en intensiever samengewerkt. In 1989 lukte het ook landelijk. Brouwer: „Ik zag na 1986 twee mogelijkheden. Of de CPN zou vasthouden aan haar eigen identiteit, proberen terug te komen en vervolgens verliezen. Of zoiets als Groen Links zou tot stand komen. Ik was erg blij met dat resultaat. Als PPR, PSP, EVP en CPN elkaar niet hadden gevonden, dan was het onmogelijk geworden een begin te maken aan de vernieuwing van de Nederlandse politiek. Als die partijen naast elkaar waren blijven bestaan, dan was dat een zieltogende vorm van partijpolitiek gebleven, zonder de mogelijkheid tot vernieuwing. Groen Links is een start voor verdere vernieuwing van die partijpolitiek. Omdat het uniek is dat zeker een partij als de CPN in staat is om over haar eigen schaduw heen te springen. Om dus wel te zeggen: wij heffen onszelf op als er een nieuwe politieke formatie tot stand komt. Dat zie ik als een belangrijke politieke gebeurtenis omdat het haaks staat op de partijpolitiek: aan je bestaansrecht vasthouden, je profileren ten opzichte van de ander, wat er ook gebeurt altijd roepen dat je onmisbaar bent.”

Ook Lameris denkt dat de CPN het niet zou hebben gered als Groen Links niet tot stand zou zijn gekomen. Vindt hij, negatief geredeneerd, dat Groen Links de redding van de CPN is geweest? „Dat weet ik niet. Er kan onderweg

van alles gebeuren. Maar op dat moment was het voor alle deelnemende partijen het beste resultaat. Een mislukking zou ook voor PPR en PSP dodelijk zijn geweest. Tenslotte zijn het allemaal afsplitsingen van de sociaaldemocratie en christen-democratie. Je hebt tijden gehad dat je op die manier wat voorstelde, maar die zijn voorbij. In de wereld van de afname van de politieke belangstelling, de veramerikanisering, het mediageweld, zou je eronderdoor zijn gegaan. Overigens ben je er ook met Groen Links nog niet. Want als je niet oppast, kan je ook nu nog gemarginaliseerd worden.”

Voor Brouwer betekent het einde van de CPN niet, dat samen met het badwater ook het kind overboord gaat: „Voor mij is het opgaan van de CPN in Groen Links niet iets van: dat wordt nu opgeheven, dat is geweest. In de CPN-politiek, en dat is volgens mij uniek in de internationale communistische geschiedenis, zitten een aantal partijpolitieke lessen die ik zo belangrijk vind dat ze op de één of andere manier terug moeten komen. Bijvoorbeeld de verbinding tussen parlementaire politiek en buitenparlementaire bewegingen: als er iets in deze maatschappij moet veranderen, dat moet je dat met heel veel mensen doen, dan moet je brede coalities durven te sluiten en daar moet je

Geert Lameris: „Als je niet oppast, kan je ook nu nog gemarginaliseerd worden.”

je voor inzetten. Dat soort denken is heel belangrijk. Dat soort denken breng je niet met instituties over. Dat gaat via mensen.”

oost-europa

Alle politieke vernieuwing en coalitiepolitiek ten spijt, zal de buitenwacht het opgaan van de CPN in Groen Links eerder in verband brengen met de ondergang van de communistische regimes in Oost-Europa. Ook bij veel Nederlandse communisten leidde dat tot een stroomversnelling in het denken. Heeft de val van die regimes voor Brouwer zelf nog nieuwe inzichten opgeleverd? „Nee. Daarom was ik eerlijk gezegd ook niet zo ondersteboven van die ontwikkelingen. Het was wel erger dan ik had gedacht, maar het heeft principiële niets in mijn denken veranderd.”

Lameris: „Wat er in Oost-Europa was kan niet vereenzelvigd worden met het Nederlandse communisme. Ik weiger die vergelijking te maken. Dat er in Oost-Europa nogal wat niet deugde wist je natuurlijk. Ik heb zelf de hoop gehad dat dat proces van perestroika en glasnost in relatie met de ontwapening een versnelling van de democratisering in Oost-Europa tot gevolg zou hebben. Maar wat mij ongelooflijk is tegengevallen, bijvoorbeeld in de DDR, is dat die nieuwe coalitie van linkse en groene mensen, die de veranderingen op gang heeft gebracht, er niet in geslaagd is het initiatief vast te houden. Ik had de hoop dat er meer uit kon komen. Dat werkt ook door op de Nederlandse verhoudingen. Wat kan je in de Nederlandse verhoudingen voor elkaar krijgen?”

Brouwer: „Dat wij ons herkenden in de democratiseringsbewegingen in Oost-Europa staat vast. Maar dat die bewegingen tegen de maatschappelijke realiteit aanliepen, namelijk dat er gedurende tientallen jaren geen democratiseringsbeweging is geweest, en dat ze dus niet in één sprong dat stap kunnen maken naar een land waarin je die idealen herkent, vind ik niet zo raar. In democratische zin is de hele structuur van de maatschappij daar nog zo onderontwikkeld, dat ze nog helemaal geen resultaten

konden boeken. Je eigen gedachtengang is nu eenmaal niet bepalend voor de maatschappelijke realiteit. Ik blijf volhouden dat wij als CPN soms een briljante politiek hebben gevoerd: de februaristaking, de Indonesische kwestie, de acties tegen de neutronenbom. Voor CPNleden is dat communistische politiek, maar dat wil niet zeggen dat iedereen dat ook als zodanig opvat. Als er dan een lawine van wantoestanden komt die door anderen met het woord communisme verbonden wordt, dan kunnen wij daar niet tegen op. Dat is de maatschappelijke realiteit. Dan moet je naar andere vormen op zoek.”

omslag

Nog geen anderhalf jaar geleden koos een CPN-partijconferentie voor het voorlopig laten voortbestaan van de CPN. Inmiddels lijken vrijwel alle neuzen de andere kant op te wijzen. Waar komt die omslag vandaan? Lameris: „Wat ik van de CPN altijd sterk gevonden heb in de laatste tien jaar, is dat er zorgvuldig aandacht besteed werd aan het besluitvormingsproces. Dat is ook coalitiepolitiek, massawerk, dat je goed rekening houdt met hoe je eigen mensen over dingen denken. Naar belangrijke besluiten moet je toegroeien. Daarom is het nu wel een goed moment en was het een jaar geleden geen goed moment. We hebben nu een jaar langer ervaring met de lol van de samenwerking: dat de kwaliteit van het werk verbeterd wordt, dat je toegroeit naar een situatie waarin de mensen Groen Links als hun nieuwe partij gaan ervaren en dan ook veel makkelijker afstand kunnen doen van de partij waar ze uit voortgekomen zijn.” Vindt Brouwer het niet frustrerend om daarvan afhankelijk te zijn? „Als je wat langer in de politiek zit weet je dat het zo gaat. Je moet niet lang in de politiek blijven zitten als je denkt dat wat je zegt vervolgens ook waarheid wordt. Vergis je niet, ik begreep heel goed waar de weerstand tegen de samenwerking vandaan kwam. Dat betekende voor mij niet dat ik het opgef of zo, al had ik voor mezelf wel een termijn gesteld. In 1985 was de CPN zover dat ze met een gezamenlijke lijst de verkiezingen in wilde. Dat dat toen niet gebeurd is heeft niet

aan ons gelegen. Toen ik na die verkiezingen opnieuw pleitte voor een nieuwe politieke formatie, reageerden veel CPN'ers negatief: we hadden al een keer op samenwerking gewed, dat ging toen niet door en daarom hadden we de verkiezingen verloren, de anderen wilden ons niet. Groen Links is tóch tot stand gekomen omdat mensen uit verschillende partijen toch met elkaar samenwerkten en niet afgewacht hebben totdat die partijen elk definitief dat besluit hadden genomen.” Had het, achteraf gezien, niet anders gekund? Lameris: „Natuurlijk had het eerder gemeeten. De klap van 1986 heeft zware frustraties opgeleverd. Als je het eerder had gerealiseerd was het ook kansrijker geweest. Maar de enige manier om politiek te maken is door met mensen rekening te houden. En dan is elke stap die je doet een kwestie van overleg met je achterban.”

experimenteren

De breuk tussen CDA en VVD in 1989 deed iedereen beseffen dat het nu of nooit was. En amper twee jaar later, in 1991, zijn het CPNkopstukken die al beginnen te waarschuwen tegen een verstarring binnen Groen Links. De CPN'ers hebben van de afgelopen jaren blijkbaar zoveel geleerd, dat ze niet willen dat hun nieuwe partij vervalt in dezelfde fouten die in het verleden zijn gemaakt. Lameris: „De uitslag bij de laatste statenverkiezingen laat een stilstand in de groei zien. Daar moeten we conclusies aan verbinden. Zo moet Groen Links veel opener worden, een minder strakke organisatie zijn. Er wordt nog te veel gewerkt

vanuit de slechte gewoontes van de oude partijen.” Brouwer: „Wat Groen Links nodig heeft is nieuwe invloeden van buitenaf. We hebben nieuwe mensen uit maatschappelijke bewegingen nodig die kritisch staan ten opzichte van de partijpolitiek. Ik denk daarbij aan jongeren, aan vakbondsmensen, intellectuelen, mensen uit de milieubeweging. Dan is de centrale vraag: hoe krijg je die mensen in Groen Links, hoe bouw je daar een binding mee op? Die krijg je niet door traditionele partijpolitiek te bedrijven. Het allerbelangrijkste is dat de mensen die nu Groen Links vormen en voor het merendeel afkomstig zijn uit de oude partijen het lef hebben om te experimenteren met nieuwe vormen.” Maar Groen Links is zover nog niet, aldus Brouwer. „Groen Links ontwikkelt zich best goed, in die zin dat wij toch binnen anderhalf jaar een politieke factor zijn geworden. Mensen kennen Groen Links van het golfstandpunt, van een aantal standpunten die wij heel goed hebben uitgedragen. Iedereen ziet het nut van Groen Links wel in. Maar als je ziet naar hoe de partijorganisatie tot stand is gebracht, dan vind ik het te traditioneel. Er is kennelijk toch te weinig nagedacht over de noodzaak te experimenteren. Neem bijvoorbeeld het milieu. Het gaat niet om uitgewerkte programma's, die heeft iedereen. Het gaat erom dat er eindelijk eens ergens een resultaat wordt geboekt. De afvalstroom en het autogebruik groeien nog steeds. Groen Links zou bijvoorbeeld een half jaar of een jaar lang één thema centraal moeten stellen. Tien procent afvalver-

minderen, ik noem maar wat. Daar halen we iedereen bij, we verzinnen allerlei mogelijke vormen om dat resultaat binnen te halen. Dat is een manier van politiek maken die heel anders is dan alles tegelijkertijd willen. Echt een speerpunt kiezen.” geloven Lameris: „Mensen uit de generatie van Ina en mezelf moeten maar eens een stapje terug doen om ruimte te maken voor de jeugd. Zorgen dat ze, hoe ze er ook over denken, mee gaan werken aan het zagen aan de poten van de stoelen van de huidige politieke machthebbers.” Brouwer: „Als we het hebben over jongeren die tegen de gevestigde politieke tradities aan moeten trappen, dan denk ik terug aan hoe ik zelf in de politiek terecht ben gekomen. Dat was toch omdat een aantal oudere mensen mij inspireerden. Ik heb weleens het gevoel dat onze generatie een stapje terug wil doen omdat ze zelf een beetje moe zijn geworden, en ook niet helemaal precies meer weten wat ze met die partijpolitiek aanmoeten. Maar we krijgen er alleen maar jongeren bij als we zelf geïnspireerd zijn. Dus moeten we zelf geloven in de noodzaak van de politiek die we maken. De linkse partijpolitiek heeft een soort minderwaardigheidscomplex opgelopen. We reageren alleen maar defensief. Ik denk dat wij terugmoeten naar de bron: het ging uiteindelijk toch om een betere wereld te bereiken. Dat moeten we proberen te koppelen aan een manier van werken waarvan de mensen zeggen: goh, dat heeft zin.”

de toekomst van politiek & cultuur

Als de voorstellen van het partijbestuur door het komende congres worden aangenomen dan gaat de CPN op in Groen Links en wordt de uitgave van Politiek & Cultuur voortgezet. Aan een huwelijk van ruim vijftig jaar tussen partij en maandblad komt dan een eind. Het is altijd een open relatie geweest. Beide partners hebben elkaar kritisch bekeken. Zeker de laatste tien jaar. Met een eenmalige alimentatie van een ton moet de redactie haar weg zelfstandig vinden. Maar zij voelt zich niet in de steek gelaten. Integendeel. Zij ziet vele en veelzijdige mogelijkheden voor Politiek & Cultuur "nieuwe stijl". Hoe zou die "nieuwe stijl" er uit moeten zien? Een eerste profielschets. Meer een discussie-stimulator dan een eindoordeel.

door max v.d. berg

socialisme en marktmechanisme

P & C wordt na 15 juni 1991 een onafhankelijk maatschappij-critisch maandblad, werkend vanuit een zich telkens vernieuwende democratisch-socialistische gedachtenwereld. Zo zou het centrale uitgangspunt kunnen worden geformuleerd. Aan theoretische en analyserende publicaties in deze context is veel behoefte. Een toelichting lijkt gewenst. Na de val van de MUUR is een propaganda offensief op wereldschaal voor het ongebreidelde marktmechanisme losgebroken. Het liberalisme in Friedmanstijl zou als het enige juiste systeem voor de mensheid zijn geaccepteerd. Het socialisme in Oost Europa had bewezen een slecht werkend en inhumain systeem te zijn, dat maar op het graf van Marx bijgezet moest worden. Verheerlijking van het marktmechanisme dringt door in sociaal-democratische maar ook communistische partijen (zie Oost-Europa en de USSR). De Amerikaanse geleerde Francis Fukuyama, medewerker van de Rand Corporation in Washington, beweerde zelfs dat door dit alles een eind was gekomen aan de ideologie en de geschiedenis. Sinds dit einde werd in Engeland Thatcher vervangen en wipte het land van Atlantische- over naar Euro-politiek, brak er een bloedige oorlog uit in het Midden-Oosten, woedde een burgeroorlog in Somalië en worden grote groepen Koerden met uitroeiing bedreigd. Het einde van de geschiedenis is dus onzin, dat van de ideologie eveneens. De wereld wordt overspoeld door een verscheidenheid aan gedachten. Het moslim-fundamentalisme, naast

het Poolse-Roomse denken, reactionair nationalisme en bovenal de ophemeling van het ongeremde marktmechanisme. De meeste van deze ideologien pretenderen op lokale of wereldschaal het algemeen belang te vertegenwoordigen. P & C dient deze opvattingen te bestrijden door ze kritisch te onderzoeken, de tekortkomingen op te sporen en mee te helpen nieuwe wegen te vinden voor een meer menselijke samenleving. Dat is niet eenvoudig.

communisme

maandschrift voor

politiek

en

cultuur

HET LIED VAN DE STORMVOGEL

KAMERAAD

MAXIME GORKI (vert. Lina)

FRANKRIJK EN BELGIË

S. D. NETER

2e jaargang	inhoud	no. 7 juli
Bij de dood van Maxim Gorki, Redactie pag. 289	Drie brieven en een interview, A. S. de Leeuw pag. 313	
Het Lied v. d. Stormvogel, Maxim Gorki pag. 289	Revolutiedagen in A'dam, A. S. de Leeuw pag. 322	
Kameraad, Maxim Gorki pag. 290	Karl Marx: De Burgeroorlog in Frankrijk pag. 326	
Mijn ontmoetingen met Lenin, Ir. S. J. Rutgers pag. 296	C. van den Berg pag. 327	
De architectuur in de Sovjet-Unie, M.G. pag. 303	Leo Gostel, door Prof. W. v. d. Ploeg, Van pag. 327	
Naamverandering, A. Stukel pag. 309	Frankrijk en België, S. D. Neter pag. 329	

de grenzen van de markt

In de eerste plaats is het met het "reel bestaande socialisme" goed fout gegaan. Dat heeft zijn weerslag gehad op de socialistische beweging in de hele wereld. Naast een golf van schrijnende verhalen groeit echter de behoefte aan gedegen onderzoek, dat belangrijke lessen kan opleveren voor de progressieve partijen in het Westen, maar uiteindelijk ook in Oost-Europa. In de tweede plaats: het gaat verhoudingsgewijs niet slecht met de economie en het levenspeil in de ontwikkelde kapitalistische landen. Het systeem is vitaler en efficiënter, dan vaak werd gedacht. Toch zal P & C hier twee nadrukkelijke kanttekeningen bij gaan plaatsen. Allereerst is het huidige levenspeil een verworvenheid die mede door hardnekkige gevechten van de werkende bevolking tot stand is gekomen.

Niets is geschonken. Bovendien steekt ons ontbijt met achtgranenbrood, besmeerd met linolzuur rijke margarine light, belegd met een vier granen ei van een scharreklip en weggespoeld met een natuurzuivere dubbel drank schril af tegen de honger in de derde wereld. Met andere woorden de rijkdom van de eerste wereld baseert zich mede op de uitbuiting van de derde. Een zich steeds verscherpende situatie, die als een tijdbom voorttikt. Kortom P & C nieuwe stijl zal waardevolle ideeën moeten publiceren, die de efficiency van het marktmechanisme willen benutten en tegelijkertijd de grenzen van dit mechanisme vast te leggen. Grenzen, die door de eisen van de derde wereld, vanuit sociaal-culturele, ecologische en feministische invalshoeken worden gesteld.

macht en een pak boter

Hoe scherp die grenzen kunnen worden getrokken hangt af van het ontwikkelen van geeigende ideeën maar bovenal van macht. Als progressieve politiek blijft steken in goede voorstellen zonder machtsvorming, zullen alle inspanningen geen deuk in een pak boter kunnen slaan. En hier komt een tweede belangrijke opdracht voor P & C nieuwe stijl om de hoek kijken. Het meedenken over machtsformaties, die maatschappij vernieuwend uitwerken. Macht kan volgens twee hoofdlijnen worden opgebouwd. Door coalities tussen politieke partijen enerzijds en anderzijds door grote groepen van de bevolking te betrekken bij het politieke gebeuren. In dit kader is de vorming van Groen Links een bijzonder stimulerende factor. De formatie heeft zich tijdens de golfloorloghysterie goed gevoerd. Niet alleen in de kamer maar ook bij demonstraties. Na de verkiezingen voor de provinciale staten, waarbij de PvdA een ongekende nederlaag leed en het CDA voor het eerst wat moest inleveren, lanceerde Ina Brouwer namens Groen Links via de televisie het perspectief van een regering zonder CDA. Een coalitie tussen de VVD en progressief Nederland. Een sociaal-economisch compromis, (de vakbeweging doet niets anders, het gaat alleen om de vraag wat er uitkomt) dat de weg moet openen naar de oplossing van vele democratieproblemen en waarbij het CDA tot dusver op de rem trapt. De gekozen burgemeester, een humanistische wetgeving rond de abortus- en euthanasie vraagstukken bijvoorbeeld. Sindsdien is deze gedachtengang verder gerold. Het congres van de VVD gaf signalen in die richting, de jong socialisten van de PvdA

pakken het op en het uitsluiten van het CDA bij de vorming van het college van gedeputeerde in Zuid-Holland heeft bij die partij, angstig voor precedentwerking, gezorgd voor heftige schrikreacties.

ITIEK

en

CULTUUR

MAKISTISCH MAANDBLAD

UIT DE Inhoud:

- IN MEMORIAM A. S. DE LEEUW
- REDACTIE
- BINNENLANDS OVERZICHT
- ALFRED
- BLOKVOORMING OF INTERNATIONALE SAMENWERKING
- IN F. S. J. Rutgers
- INDONESIË IN HET WERELDBEELD
- VI. Gorki
- TYBENLIKA, EEN HEL UIT VELE

No. 1 DECEMBER 1945

debat en de bat

Zulke nieuwe coalities moeten nog veel hobbels overwinnen maar kunnen meewerken verstarde beelden te doorbreken. Het kan een positieve uitwerking hebben op de partijen zelf, die niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd en veelal een verkalkt gedachtengoed uit een ver verleden of uit de wat recentere koude oorlogsp periode meetorsen. Het zal een uitdaging zijn voor Groen Links om als open formatie op een nieuwe manier met politiek om te gaan, om vernieuwende ideeën en sociale belangenacties uit de bevolking te stimuleren en te laten doorklinken. Een voorbeeld. Groen Links in Amsterdam discussieert met Roel van Duyn over de metro. Een belangwekkend debat. De BAT echter staakt, bezet het bedrijf en vecht voor de werkgelegenheid. De sigarettenfabriek maakt miljoenen winst, maar volgens de nobele opvattingen van het marktmechanisme niet

"divided in culture - united in struggle"

Door Tara Oedayraj Singh Varma

Zo'n bijna twintig jaar geleden kwam ik de partij binnen. De redenen waarom ik lid van de CPN werd waren:

- de anti-fascisme strijd die de CPN gevoerd heeft in de jaren '40-'45;
- de anti-koloniale houding van de CPN in de strijd om Indonesië.

Ik denk dat dit niet alleen voor mij de redenen zijn geweest om lid te worden van de CPN, maar ook voor vele andere migranten. Naast de CPN was er alleen nog de PvdA die veel leden had van migrantenafkomst. Andere partijen hadden geen migranten als lid, dat is pas de laatste jaren gekomen, en nog niet eens met volle kracht.

Stap voor stap zijn de knelpunten opgeruimd en is de CPN een partij geworden waar iedereen, met welke cultuur dan ook, zich thuis kon voelen.

Een aantal belemmeringen die in de loop der tijd zijn opgeruimd waren, naast het nederlandschap:

- het kiesrecht voor migranten op alle niveau's;
- er kwam een eigen groep, eerst genoemd "de zwarte Communisten", later overgegaan in "het Progressief Migrantenblok", die ook een doorbraak brachten in de partij (er mochten ook niet-leden aan deelnemen).

Zo kon de groep zich in Amsterdam onafhankelijk ontwikkelen en onderdeel worden van het Links Akkoord (de voorloper van Groen Links) als erkende partner.

Het Progressief Migrantenblok is in Amsterdam gegroeid tot een fors blok waar niemand meer omheen kan en heeft zeventien uitsteken-de gemeente- en deelraads-kandidaten geleverd. Op dit moment is het Progressief Migrantenblok een categorale groep geworden in Groen Links.

cpn-gekleurd

Met de brochure "CPN gekleurd! Gelijke rechten ja, racisme nee. Een actie- en eisenprogramma" (maart 1986) liet de partij zien waar zij voor stond. Uit het voorwoord van deze brochure:

"Voor u ligt het actie- en eisenprogramma "Voor gelijke rechten en tegen racisme", als resultaat van een discussie in de CPN met verschillende mensen uit democratische organisaties van buitenlanders, Surinamers, Antillianen en Molukkers. Op het 29ste partijcongres van de CPN, in maart 1985, werd besloten om tot een dergelijk actie- en eisenprogramma te komen, omdat de CPN de strijd voor gelijke rechten van "zwart" en "wit" ziet als een essentieel onderdeel van de strijd tegen racisme en opkomend fascisme.

De CPN vindt het noodzakelijk om een aantal concrete eisen te formuleren die zij zich voor de korte termijn ten doel stelt. Om deze te realiseren, zijn enerzijds activiteiten nodig van de antiracisme beweging, in samenwerking tussen progressieve mensen uit verschillende etnische groepen, anderzijds het nemen van initiatieven op parlementair niveau zo mogelijk in samenwerking met andere politieke partijen zowel landelijk als plaatselijk.

Naast deze zelfstandige aandacht aan de strijd voor gelijke rechten geldt voor de CPN dat zij

deze strijd integreert in het totaal van haar activiteiten en in haar eigen organisatie.

Met dit programma wil de CPN de strijd voor gelijke rechten van "zwart" en "wit" intensiveren niet alleen in de eigen organisatie, maar in de gehele Nederlandse samenleving."

Een aantal punten uit deze brochure zijn intussen aan vernieuwing toe en worden daarom, nu binnen Groen Links, herschreven.

De CPN heeft altijd een werkgroep "Migranten" of werkgroep "Buitenlanders" gehad en vanuit deze werkgroepen hebben wij vele acties ondersteund en helpen opzetten, bijvoorbeeld de demonstraties naar aanleiding van de dood van Kerwin Duinmeyer; de Princenhofconferentie; het ruimte geven aan "Het Informatiepunt voor Surinamers" in één van de CPN-gebouwen aan de 3e Oosterparkstraat 88 in Amsterdam.

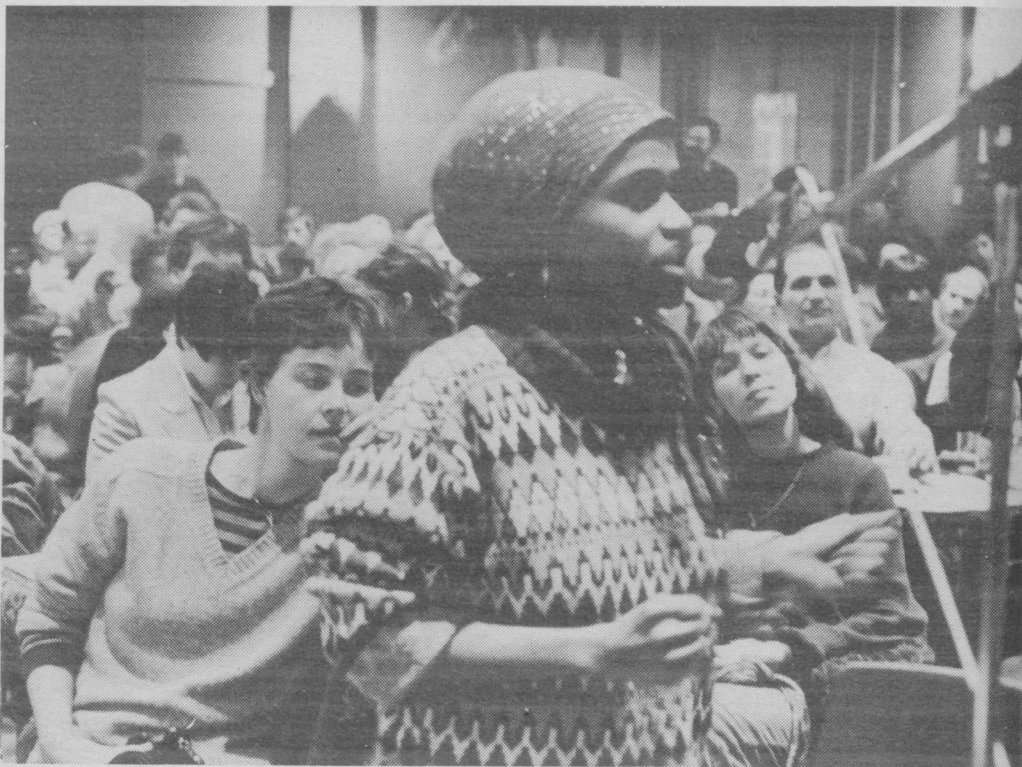
Het Informatiepunt voor Surinamers is er nog steeds en ontvangt per dag gemiddeld zo'n 40 mensen, niet alleen Surinamers, maar ook vele andere nationaliteiten.

De CPN mag trots zijn op deze ondersteuning die toen absoluut zonder problemen gegaan is ("Zoeken jullie ruimte, nou, wij hebben een zaaltje, maak er maar gebruik van.")

Natuurlijk zijn er soms ook vervelende zaken gebeurd ten aanzien van migranten in de CPN, maar we zijn er altijd uitgekomen en de migranten zijn niet weggegaan. De problemen lagen veelal op het terrein van misverstanden, doch ook omdat wij migranten heel hard en snel zaken wilden realiseren waar soms onze witte partijgenoten nog niet aan toe waren. Het is en was niet makkelijk een witte partij om te zetten in een multi-culturele partij, maar bij de CPN was de wil, de lef en de kracht er wel voor.

Bij Groen Links is die wil, die lef en die kracht er ook, alleen heb ik het idee alsof we het wiel weer moeten uitvinden en van onderaf aan beginnen. Alles wat we binnen de CPN bevochten hadden, moeten we nu opnieuw bevechten binnen Groen Links. Het is vermoeiend, maar wij migranten hebben de sterkte, de kracht en de wil, en Groen links heeft de intentie, dus het zal lukken.

Adieu partij waar wij een goede thuishaven hadden, het nieuwe is nog even wennen, maar met de werkgroep "Mozaiëk" (ontstaan vanuit de CPN) en Het Progressief Migrantenblok moet het lukken in Groen Links.

© Anne Vaillant

Het partijbestuur van de CPN heeft van het stichtingsbestuur van Bepenak een brief ontvangen. Deze brief is geschreven naar aanleiding van het komende buitengewoon congres van de CPN en beantwoordt de vraag wat voor consequenties het voorgenomen besluit tot ontbinding van de partij heeft voor de Stichting Bepenak. Bijgaand publiceren wij de brief van het stichtingsbestuur ter informatie.

toelichting aan cpn-congres 1991 in verband met de stichting bepenak

Het voorgenomen besluit tot opheffing van de CPN plaatst het bestuur van de Stichting Bepenak voor de vraag welke consequenties hieruit voortvloeien voor de Stichting. Deze vraag willen wij beantwoorden in het kader van de ontwikkeling van de relatie tussen de CPN en de Stichting.

De Stichting Bepenak (Stichting tot Bevordering van de Pers van de Nederlandse Arbeidersklasse) was steeds eigenaar en beheerder van de middelen die voor het uitgeven van het dagblad De Waarheid, gedurende het afgelopen jaar het weekblad Forum, nodig waren. De CPN heeft deze activiteit sedert lang

gedelegeerd aan de Stichting, onder meer om wederzijdse financiële afhankelijkheid zoveel mogelijk te beperken.

De CPN bracht in de loop der tijd via financiële campagnes middelen bijeen om het uitkomen van De Waarheid mogelijk te maken. Met name rondom 1980 werden campagnes gevoerd

om bij te dragen aan het verwerven van het gebouw aan de Hoogte Kadijk en een nieuwe drukpers. De opbrengsten hiervan werden door de CPN in de vorm van obligaties geleend aan de Stichting Bepenak, de uitgever.

Voor deze investering in pers en gebouw waren destijds de middelen die de CPN bijeen kon brengen, niet voldoende. Overheidssteun werd verkregen via het Bedrijfsfonds voor de Pers, dat als medefinancier van de pers optrad door een lening aan de Stichting Bepenak. De juridisch zelfstandige positie van de uitgever in de vorm van de Stichting Bepenak was een voorwaarde voor het aangaan van deze en andere zakelijke verplichtingen.

In de loop van de jaren tachtig leed de Stichting vermogensverliezen doordat de terugloop van De Waarheid exploitatietekorten opleverde. Het was noodzakelijk de financieringslasten van de Stichting te verlagen. Daartoe is aan het Bedrijfsfonds voor de Pers om (gedeeltelijke) kwijtschelding gevraagd van de desbetreffende lening.

Na een lange periode van overleg is in 1990 door het Bedrijfsfonds een miljoen gulden van de lening kwijtgescholden, onder voorwaarde van een gelijktijdige kwijtschelding door de CPN van eveneens een miljoen gulden aan obligaties. De hiertoe strekkende besluiten zijn door het partijbestuur van de CPN in februari 1990 genomen.

Het voorgaande laat zien dat de middelen die in

de loop der jaren door leden en sympathisanten van de CPN bijeengebracht zijn, ten volle gebruikt zijn voor het uitgeven van De Waarheid, en later Forum.

Indien er in de toekomst sprake is van besteedbare baten van de Stichting, dan zal het stichtingsbestuur daaraan een bestemming geven.

Gezien de historische verbondenheid van de Stichting Bepenak met de CPN, zal het stichtingsbestuur zich bij besteding van eventuele baten rekenschap geven van de besluiten die op het CPN-congres van 15 juni 1991 worden genomen.

Het bestuur van de Stichting heeft zijn beleid steeds gevoerd in overleg met directie, redactie, drukkerij en ook met het bestuur van de CPN. Het stichtingsbestuur handelde vanuit de eigen verantwoordelijkheid voor de zakelijke en juridische verplichtingen van de Stichting. Ook in de toekomst rust op het stichtingsbestuur de taak om te zorgen dat de vastliggende verplichtingen van de Stichting jegens personeelsleden, drukkerij, financiers e.a. zo goed mogelijk worden nagekomen. Daarom kan de opheffing van de CPN geen directe consequenties hebben voor de exploitatie van de Stichting.

Het bestuur van de Stichting Bepenak. (bestuursleden: Truus Divendal, Siem v.d. Helm, Ton v. Hoek, Elli Izeboud, Tineke v.d. Klinkenberg, Gerard Pothoven, Riet v. Putten, Robert Schurink, Boe Thio).

discussiebijdrage bedrijvengroep cpn voor het buitengewoon partijcongres van 15 juni 1991

Aan de vooravond van het opgaan van de CPN in een nieuwe politieke formatie, een stap die de bedrijvengroep toejuicht, is helderheid nodig over de vraag naar de betekenis die deze zal toekennen aan de sociale strijd. Zowel programmatisch als wat betreft de opstelling in actuele kwesties ontbeert Groen Links die helderheid tot dusver. Soms roept Groen Links bij het zoeken naar oplossingen samenhangend met bescherming en verbetering van het milieu, het beeld op geen antwoord te hebben op de vraag, hoe de positie te beschermen van de loon- en uitkeringsafhankelijken, en dan vooral van die aan de onderkant van de inkomensladder. Het is voorgekomen dat woordvoerders van de Groen Links fractie vraagtekens plaatsten bij de constatering dat de minimuminkomens verbetering behoeven. Zelfs bleek bereidheid bij een deel van de fractie om mee te gaan met de redenering dat regeringsoptreden bij wat werd genoemd te hoge vakbondseisen gerechtvaardigd zou zijn.

Deze ervaringen sporen naar de mening van de bedrijvengroep van de CPN aan tot een kritische gedachtenwisseling binnen geheel Groen Links. Het gaat hierbij om meer dan de wens tot behoud van "één van de sterke punten" van de CPN, hoe gerechtvaardigd dit op zich ook zou zijn gezien het verleden van onze partij. Zij beschouwde het opkomen voor de belangen van de werkenden en uitkeringsgerechtigden en het organiseren van de strijd daarvoor als haar

eerste plicht tegenover de werkende bevolking van ons land en heeft daarmee wezenlijk bijgedragen aan het verbeteren van de loon- en arbeidsvoorwaarden en het verdedigen van de vakbondsrechten.

Maar belangrijker nog dan het verleden is het heden en de toekomst. En daarin blijft onverkort van kracht dat de waarde van progressieve politiek niet in de laatste plaats gemeten wordt aan diens opstelling in vraagstukken op sociaal-economisch gebied.

Dat is allereerst al het geval omdat hierbij de belangen van de mensen in het geding zijn voor wie progressieve politiek zich sterk zegt te maken: de mensen die met werken hun brood verdienen of die op een uitkering zijn aangewezen. Maar voorts ook omdat zich juist op dit terrein de fundamentele onrechtvaardigheden aftekenen die eigen zijn aan een wereld waarin het door concerns en banken beheerste marktbeleid de dienst uitmaakt. In ons land worden we geconfronteerd met het uitblijven van enige wezenlijke stap in de richting van democratisering van de economie, alle gepraat over sociale vernieuwing ten spijt, met het achterop raken van arbeidstijdverkorting en met een overheidsbeleid dat via matiging, bezuinigingen en lastenverzwaringen op het gebied van huren, accijnsen en openbaar vervoer probeert de problemen van deze tijd af te wentelen op werkenden en uitkeringsgerechtigden.

Dit uitgangspunt vraagt naar de mening van de CPN-bedrijvengroep van Groen Links het volgende:

– Een ondubbelzinnige stellingname, zowel programmatisch als in het praktisch handelen van haar vertegenwoordigers, voor verdediging en verbetering van de positie van werkenden en uitkeringsgerechtigden. De praktijk dat marktbeleid en ondernemersbelang nu al sinds mensenheugenis tot hoekstenen van regeringsbeleid worden verklaard en maatschappelijke problemen vooramelijk oplosbaar worden geacht op kosten van hen, die met werken hun brood verdienen of op een uitkering zijn aangewezen, dient in Groen Links een onverzettelijke tegenstandster te krijgen.

– Onverbrekelijk hiermee verbonden is een heldere oriëntatie op de sociale organisaties en bewegingen, waarin mensen zich verenigen ter behartiging van hun belangen en verdediging van hun rechten. Onder deze is de vakbeweging zowel naar functie als naar structuur bij uitstek het instrument, dat de werkenden en uitkeringsgerechtigden ter beschikking staat om hun werk, hun loon en arbeidsvoorwaarden te verdedigen in een wereld waarin het ondernemersbelang hoogtij viert. Naast de vaak zeer beperkte mogelijkheden die de politieke democratie biedt

om invloed op sociaal-economisch gebied uit te oefenen, stelt een sterke vakbeweging hen in staat met daadwerkelijke actie op de plaats waar het ondernemersbelang het gevoeligst wordt getroffen, gewicht in de schaal te werpen. Progressieve politiek dient zich op te werpen als verdedigster van de vakbeweging.

Dat houdt in erkenning van de noodzaak dat de vakbeweging kan functioneren als een autonome, dus niet door partijpolitiek of regeringsbelang beheerste, organisatie, die haar beleid slechts stoelt op in democratische meningsvorming genomen besluiten van haar leden. Dit eist van Groen Links dat zij zich kant tegen elk streven de vakbeweging ondergeschikt te verklaren aan "de politiek" maar integendeel optreedt voor vrijheid van vakbondsactie.

– Progressieve politiek verlangt tenslotte een actieve deelname aan de bevordering en organisatie van sociale actie in al haar geleidingen. Op sociaal-economisch gebied betekent dit dat Groen Links alles doet wat in haar vermogen ligt om haar leden in staat te stellen tot actief handelen ten gunste van versterking en verbreding van de sociale strijd door vorming van bedrijfs- en bedrijfstakgroepen en van sociaal-economische werkgroepen ter bestudering van ontwikkelingen die een heldere stellingname van Groen Links verlangen.

de marges doorbreken

In de verte slaan de vlammen uit een schoorsteenpijp, grijze wolken drijven vanaf de Noordzee het land binnen en hullen zo nu en dan de hogere delen van het Hoogovenscomplex in de nevels. In de houten keet van de ondernemingsraad van de Hoogovens wacht ik op Jan Berghuis, voorzitter van de FNV-fractie en voorzitter van de ondernemingsraad. Het zal een gesprek worden tussen twee vergaderingen in. Het gist bij de Hoogovens. Het verschil tussen dat wat de vakbeweging vraagt bij de CAO-onderhandelingen en de directie wil geven, lijkt onoverbrugbaar groot. De actiescenario's zullen waarschijnlijk uit de kast worden gehaald. Het is niet de directe aanleiding voor het gesprek met Jan Berghuis, dat is de notitie van de bedrijvengroep van de CPN, waar hij ook lid van is.

In die notitie, afgedrukt in de ledenkrant, gaat het over het opgaan van de CPN in Groen Links en de betekenis die we in Groen Links moeten toekennen aan de sociale strijd. Daarover gaat het gesprek met Jan Berghuis, die al meer dan 17 jaar werkzaam is bij de Hoogovens en een vakbondsman in hart en nieren.

door Kees v.d. Berg

"Als je me vraagt of het juist is dat we straks op het buitengewoon congres van de partij besluiten de partij te ontbinden om op te gaan in Groen Links, dan zeg ik ja. De stap die we nemen zal historisch zijn, maar bovenal belangrijk en terecht. Het is verbonden, en in die zin een gevolg van de coalitiepolitiek zoals we die de afgelopen jaren hebben gevoerd. Wij hebben Groen Links bij wijze van spreken zelf opgeroepen. In die zin is het volstrekt logisch en goed dat er door een heleboel linkse en progressieve mensen een nieuwe politieke formatie wordt gemaakt.

kritische verklaring

De verklaring van de bedrijvengroep, met de kritische opmerkingen daarin, is een bijdrage aan de verdere opbouw van Groen Links. De verklaring heeft ook ten doel om voor onszelf een aantal zaken op een rijtje te zetten: wat is en wat moet onze inbreng gaan worden in Groen Links?

Ik stoer mij eigenlijk al een hele tijd aan hoe er in de politiek in zijn algemeenheid wordt omgegaan met de positie van werkenden en uitkeringsgerechtigden, dus ook over de rol die de vakbeweging krijgt toebedeeld in het maatschappelijke krachtenveld.

De laatste tijd wordt er een beeld opgehangen van de vakbeweging, van werkenden en uitkeringsgerechtigden, alsof het een groep egocentristen is die alleen aan de eigen zaken denkt. Maar juist op dit moment zijn er in die vakbeweging discussies gaande over allerlei vraagstukken, in beleid, in CAO-eisen, waar pogingen worden ondernomen om de positie van vrouwen te verbeteren, waarin kwesties als milieu en werkgelegenheid in samenhang met elkaar aan de orde worden gesteld. In de vakbeweging is er enige tijd geleden een discussie gevoerd over de "brede" en de "smalle" vakbeweging. Die discussie is uitgemond in het plan FNV-2000, waarin gekozen is voor de "brede" vakbeweging. En nu lijkt het er wel op dat de vakbeweging dat als zodanig wel besloten heeft, maar dat het niet geaccepteerd wordt door de politici, die er blijkbaar belang bij hebben dat een vakbeweging zich "smal" zou oriënteren en zich dus niet bemoeit met grote maatschappelijke vraagstukken die niet tot de directe belangenbehartiging horen.

oriënteren op de vakbeweging

Naar mijn mening moeten we de opvattingen die in de vakbeweging leven, meenemen in de

Jan Berghuis aan het woord in een kantine van de Hoogovens

© B. Zijlma

beoordeling die we als Groen Links maken van een aantal vraagstukken. Dat kan bijvoorbeeld door het oprichten van een bedrijvengroep in Groen Links, maar daarnaast kan het ook dat de Groen Linkse fracties in het parlement zich veel nadrukkelijker dan nu het geval is, gaan oriënteren op standpunten zoals die door de vakbeweging worden ingenomen. Ik heb zelf wel eens de indruk dat de huidige woordvoerders zich teveel laten leiden in de discussies door de door "Den Haag" bepaalde marges. Ik noem als voorbeelden de discussies over of de looneisen die nu gesteld worden wel dan niet de koppeling in gevaar brengen; de discussies over wat nu belangrijker is, het milieu of de minima. In die marges wordt elk voorstel tot verbetering van de positie van mensen weggedrukt. Binnen de vakbeweging, maar ook binnen de milieubeweging, worden op dit moment discussies gevoerd en voorstellen gedaan waar men elkaar helemaal niet uitsluit. Hier bij de Hoogovens zie je dat bijvoorbeeld zich ontwikkelen rond de discussies over de milieuhinder die het bedrijf veroorzaakt. Ook de vakbonds mensen komen steeds meer tot de conclusie dat de wijze waarop er op dit moment bij de Hoogovens wordt omgegaan met het milieu, de werkgelegenheid in gevaar brengt omdat het gewoon niet meer kan op de manier waarop het bedrijf nu draait. Duizenden kilo's zware metalen gelooft in de Noordzee, uitstoot van dioxine,

verzuring van het milieu; dat kan zo niet doorgaan. Als vakbonds mensen doen wij, met de kennis die we hebben, voorstellen om daar verandering in te brengen met inachtneming van het gegeven dat wij kunnen blijven werken.

overleg

Ik denk dat deze ontwikkelingen belangrijk kunnen zijn voor ons contact met de milieubeweging. Het zou goed zijn als de milieu- en de vakbeweging gezamenlijk tot voorstellen kunnen komen die de milieuproblematiek kunnen helpen oplossen. Ontwikkelingen in deze richting zijn de laatste tijd in een stroomversnelling geraakt. Zo hebben wij vanuit de Hoogovens al regelmatig contact met de Noord-Hollandse milieufederaties en staan we op het punt om als vakbeweging daar structurelere contacten mee aan te gaan.

groen links - vakbeweging

Groen Links moet niet alleen de politieke vertaling geven van wat er zich in de maatschappij afspeelt, Groen Linkers moeten zich ook bemoeien met en inbreng hebben in o.a. de vakbeweging. Ook zullen mensen uit de vakbeweging zich moeten laten horen in Groen Links. Er moet veel meer wisselwerking komen. Dat is er nog nauwelijks en dat is eigenlijk

cultureel programma buitengewoon congres 15 juni 1991

Het buitengewoon congres op 15 juni a.s. zal niet alleen wat zijn politieke inhoud betreft buitengewoon zijn. Een voorbereidingsgroep die door het partijbestuur in januari is ingesteld is druk bezig met de samenstelling van een cultureel programma. De opzet van de congresdag is dat sprekers zullen worden afgewisseld door dichters, cabaret en musici. Daarmee wil de partij nog eenmaal het belang onderstrepen van het samenspel van politiek en cultuur, een cominatie die in de vele festivals en manifestaties die de partij heeft georganiseerd in haar bestaan, een vooraanstaande rol heeft gespeeld.

De medewerking van Herman de Wit en Rob en Wim v.d. Meeberg is al zeker, evenals een bijdrage van het fameuze cabaret-duo "Wij zijn Bart". Er zijn contacten met diverse koren en met een fanfare/strijdorkest. Dichters worden benaderd voor een literaire bijdrage. In overleg met het instituut Film en Wetenschap, die het beeld- en geluidmateriaal van de partij beheert,

Aan het cultureel programma werken mee:

- Herman de Wit
- Rob en Wim v.d. Meeberg
- Canalje Rood
- Cabaret „Wij zijn Bart”
- Fanfare Strijdorkest De Vonk
- 4 mei project Groningen
- Jules de Corte
- The African Jazz- pioneers

wordt er gewerkt aan een 20 minuten durende collage van beelden uit de CPN-geschiedenis. Deze collage zal op videoband worden vastgelegd en de hele dag door vertoond worden. Gast sprekers worden uitgenodigd en fotografen van De Waarheid en later Forum zijn gevraagd fotomateriaal ten toon te stellen. Als absolute klapper wordt op dit moment gewerkt aan de komst van The African Jazz Pioneers naar het congres. Voor al diegenen die in de afgelopen jaren mee hebben gestreden met de anti-apartheidsbeweging is deze groep musici uit Johannesburg een goede bekende. Ze hebben vaak met hun meeslepende muziek borg gestaan voor een waardig slot van diverse anti-apartheidsmanifestaties.

Jules de Corte treedt al enige jaren niet meer op, maar voor dit congres maakt hij een uitzondering en komt een paar nummers spelen.

Willem Vogel, industrieel ontwerper uit Delft en al vaker bij CPN-congressen en manifestaties de ontwerper van decor's, is nu ook weer

bereid gevonden om de aankleding van de Stadshal in De Flint voor zijn rekening te nemen.

Een videoploeg is bereid gevonden om de congresdag in beeld vast te leggen. Een speciale uitnodiging, ontworpen door Marcel Bakker, wordt gemaakt, waarmee al diegenen die niet gedelegeerd zijn naar het congres, maar zeker aanwezig moeten zijn, uitgenodigd kunnen worden. Vanaf deze plaats willen wij de lezers oproepen namen door te geven van partijgenoten die in het heden en verleden de partij hebben gedragen, die aan belangenbehartiging deden, advieswerk voor de bevolking deden, optraden in de gemeenteraden, die hun schoenzolen hebben versleten bij het ophalen van de contributie en van donaties voor De Waarheid, die pamfletten verspreidden en distributieadres waren. Kortom, al diegenen die de partij al die jaren in de buurten een gezicht hebben gegeven, de partij draaiend hielden en er voor hebben gezorgd dat de partij geweest is wat zij al die tijd was en er op dit historische congres bijhoren.

Vervolg pag 7 De Marges doorbreken

vreemd, want veel mensen in de vakbeweging hebben sympathie voor Groen Links of zijn er lid van.

Groen Links zal een partij moeten worden die zich oriënteert op een aantal belangrijke progressieve en linkse hoofdstromen in de Nederlandse maatschappij; zoals de milieubeweging, de vakbeweging, de vrouwenbeweging, de beweging van uitkeringsgerchtigden. Vandaaruit moet je met politieke programma's komen. Vereist daarbij is dat je de moed hebt om dwars tegen alle zogenaamde (economische) marges in te gaan. De mensen vanuit bewegingen zullen je in dat politieke debat steunen, ze zullen je groter maken en je zal gezien worden als een formatie waar ze hun ei kwijt kunnen. Ik vind dat we Groen Links heel breed moeten houden. Dat is mogelijk, zeker als je aan de basis allerlei samenwerkingsvormen ziet ontstaan. Die samenwerking moet ook op politiek niveau mogelijk zijn in Groen Links. Mensen die zeggen dat ze voor het milieu zijn komen er niet onderuit om na te denken over de werkgelegenheid, vakbondsmensen moeten ook nadenken over de milieuproblemen. Het gaat in Groen Links niet over een keus tussen het één of het ander, dat soort simplisme staat me trouwens ook volstrekt niet aan.

looneisen en regerings-optreden

Hier en daar hoor je de afgelopen tijd het geluid dat te hoge vakbondseisen kunnen leiden

tot regeringsoptreden. Ik vind dat een dom geluid. Het legt de discussie bij mensen die eisen stellen aan een werkgever die in de afgelopen jaren in een positie is gekomen waarin de winsten enorm zijn gestegen. Ik vind het onbegrijpelijk dat er de afgelopen tijd geen politieke discussie is gevoerd over de vraag waarom die enorme winstexplosie heeft kunnen ontstaan.

Als wij nu bijvoorbeeld bij de Hoogovens de looneis zouden beperken tot 2 a 2,5%, wat zou er dan gebeuren met de ruimte die we laten zitten? Ik hoor de politiek daar geen eisen aan stellen. Als ik er over nadenk wat voor een deel de werkende mensen op dit moment opeisen in verhouding met de landen om ons heen, bijvoorbeeld Duitsland, dan mag de rechtse politicus de Nederlandse vakbeweging wel bedanken voor zijn matigheid. Wat wij hier eisen is in Duitsland bij het binnenhalen al met 50% overschreden. Daar is de 6%-looneis binnen, de 35-urige werkweek; een pakket van eisen dat de Duitse werkgevers gemiddeld 9 tot 10% kost. En wij zitten alles bij elkaar op een eisenpakket van nog geen 6%. Op dit moment zijn er geen voorwaarden aanwezig waarop werkende mensen kunnen zeggen: nou oké, ik matig me in mijn eisen en dat betekent dus dat de positie van de minima verbeterd wordt, dat de milieuproblemen beter worden aangepakt. Zolang dit soort zaken niet gegarandeerd zijn ben je wel gek als je ruimte laat zitten bij de ondernemers. Het gaat er juist om dat er bepaalde garanties kunnen gaan komen en het zou typisch iets voor Groen Links kunnen zijn om daar politiek voor op te gaan treden.

democratisering economie

Groen Links moet de moed op gaan brengen om buiten de marges van "Den Haag" te treden.

Stees weer kom je bij de beoordeling van de situatie op je eigen bedrijf, in je eigen omgeving, uit op het punt dat je uit de bestaande (economische) kaders moet breken om tot oplossingen te komen van een aantal fundamentele vraagstukken. Als je niet uit die kaders breekt, dan blijf je in het cirkeltje zitten van hier een beetje af, daar er wat bij.

Heel nadrukkelijk moet, naast het verdelingsvraagstuk, ook het punt van de zeggenschap in het bedrijf, in de economie aan de orde komen. Als je ziet hoe nu de democratische verhoudingen zijn in een bedrijf dan schaam je je diep. De Hoogovens is een aardig voorbeeld: in omvang te vergelijken met een middelgrote stad, met zijn omzet van 7 miljard kan het elke grote stad in Nederland naar de kroon steken. Als je dan ziet wat voor invloed het personeel, de ondernemingsraad, de vakbeweging heeft in verhouding tot een gemeenteraad in een middelgrote stad, dan vallen je schoenen uit van schaamte.

Als je de mensen die het produkt moeten maken (of dat nu een rol staal is of het leveren van een dienst maakt niet uit) meer zeggenschap zou geven, dan zal er naar mijn mening minder verspilling zijn van geld en grondstoffen.

Binnen bijvoorbeeld de ambtenaren sfeer bestaat er nog zoiets als een rekenkamer die jaarlijks enige ministeries op hun vestje tikt en waar de kranten dan al bol van staan als er bedragen van enkele miljoenen worden ge-

noemd. De ondernemers mogen god op hun blote knieën danken dat er voor het particuliere bedrijfsleven geen rekenkamer is, want daar worden naar mijn overtuiging miljarden verspilld, elk jaar weer.

Met mijn ervaring in de ondernemingsraad van de Hoogovens, waar de directie je hoogstens hoeft te informeren en dan nog over datgene wat zij nuttig vinden en alleen bij hele belangrijke wijzigingen om advies moet vragen, zeg ik dat zoals het nu geregeld is eigenlijk niet meer past in deze tijd. We zullen daar met Groen Links wat aan moeten doen en we mogen wel uitkijken dat van Mierlo er niet mee vandoor gaat. Hoewel: het is natuurlijk heel typerend dat van Mierlo het nog nooit heeft gehad over de democratisering van de economie. Dat gaat hem te ver en precies daar moeten wij verder gaan.

Democratisering van de economie kan een belangrijk middel zijn in het zoeken naar oplossingen voor o.a. milieuproblemen. De problemen waar het milieu mee wordt opgezaagd door het beleid van een bedrijf, hoeven nu helemaal niet besproken te worden met een ondernemingsraad. Slechts als het gaat om het werken met gevaarlijke stoffen heb je als ondernemingsraad middelen om te praten met de ondernemer. Extern heeft het bedrijf uiteraard contact met provincie en Rijk, maar al te vaak misbruikt het bedrijf daarin haar machtspositie. Niet alleen de werknemers staan buiten spel, vaak ook de bevolking die direkt met de problemen te maken heeft. Het zou al een grote stap vooruit zijn als deze groepen echt iets te zeggen zouden krijgen. In het bereiken daarvan zou Groen Links een rol kunnen spelen.

Vervolg pag 5 Politiek en Cultuur

genoeg. Dus sluiten en de mannen en vrouwen maar op straat. Op deze a-sociale aspecten van het mechanisme moet op inventieve wijze worden gereageerd.

Het blootleggen van machtsverhoudingen binnen het moderne bedrijfsleven en het analyseren van vakbondsantwoorden op sociale problemen blijft ook voor P & C een permanente en steeds weer actuele opgave.

het Europese huis

P & C nieuwe stijl zal starten in 1992, het jaar van de Europese eenwording. Het betreft hier een beperkt aantal landen in West-Europa. De vraag is, hoe zullen nationale verworvenheden worden beschermd, hoe kunnen racistische oprispingen gezamenlijk worden bestreden. Hoe kan het Europese parlement tot een meer daadkrachtig lichaam worden gevormd. Maar bovenal hoe worden de laatste resten van de koude oorlog opgeruimd en ontstaat er een stevig en veilig Europees huis. Terwijl schaalvergroting economisch wordt gedictéerd, groeit overal lokale weerstand en bescherming. Hoe zullen de sociaal- culturele aspiraties van minderheden worden gerespecteerd en reaktionaire nationalistische stromingen worden ingedamd? Terwijl de NAVO in het aangezicht van een opgeheven Warschaupact zijn betekenis heeft verloren, zoeken militaire en imperialisti-

Abonnementprijs f 32,50 p.j.
- overmaken op giro 173127
t.n.v. Pegasus, Amsterdam
o.v.v. „abonnement P en C”

sche kringen naar nieuw emplooy. De roep om een eigen mobile Europese troepenmacht, die snel bij "brandhaarden" in de derde wereld kan worden ingezet, wordt luider.

Het zal een taak worden voor P & C om belangwekkende analyses van de nieuwe en steeds glijdende verhoudingen in de wereld te publiceren. Het zal daarbij ook gaan om vertalingen van artikelen uit het buitenland. Progressieve politici uit de derde wereld kunnen daarmee het hoogmoedig Eurocentrisch denken aan de kaak stellen. Onze specifieke solidaire relaties met de volkeren van Indonesië, Zuid-Afrika, Suriname en de Antillen zullen daarbij extra accenten krijgen. De West-Europese eenwording tilt de vraagstukken van ecologie, met zijn vele grensoverschrijdende problemen op een ander niveau. Hier bieden oude vormen en gedachten geen oplossing meer.

Het zelfde geldt voor de democratische uitbreiding van het asielrecht en de bescherming van de posities van miljoenen immigranten. Actuele ontwikkelingen binnen de derde feministische golf, het analyseren van remmende factoren en het bestrijden daarvan, het wordt voor P & C het zout, niet op de huid, maar in de pap.

Tot slot cultuur, een verzamelnaam voor een scala van menselijke activiteiten. Alhoewel de doorwerking van de commercie in het culturele patroon uitnodigt tot vele publicaties, zou een vast bestanddeel van ons blad moeten worden gevormd door recenties van relevante boeken.

de aanpak

P & C wil bijdragen aan meningsvorming binnen de pluriforme gedachtenstromingen, die Groen Links juist tot een aantrekkelijke open politieke formatie maakt. Het wil fungeren als toegangspoort voor velen, die zich van de politiek hebben afgewend, als spreekbuis voor velen buiten Groen Links, die eveneens streven naar de bitter noodzakelijke vernieuwing van ons bestel en samenwerking niet schuwen.

Zonder te vervallen in ongemotiveerd optimisme voelt P & C ook niet de behoefte om te berusten in somber defeatistisch navelgestaar, dat hier en daar in de mode blijkt te zijn. Daarom moet de redactie worden versterkt, uitgebreid en verbreed bijvoorkeur ook met mensen die zich actief in het vernieuwingsproces van de politiek bewegen. Wij willen met ons blad onrealistische pretenties vermijden. Maar met onze duizend lezers als start, zeggen we: niet slecht voor een politiektheoretische maandblad. Toch zoeken we naar uitbreiding. En die hopen we te vinden bij mensen, die de betrekkelijkheid van ons achtgranenbrood inzien, de onrechtvaardigheden van de samenleving niet willen accepteren en zoeken naar verbetering.

Als je je aangesproken voelt kan je je nu opgeven als abonnee.

Max van den Berg
Redacteur Politiek & Cultuur
Groen-Links deelgemeenteraadslid
in Amsterdam.